

23/2005. (III. 23.) FVM rendelet

a ragadós száj- és körömfájás elleni védekezésről

Az állategészségügyről szóló 1995. évi XCI. törvény 45. §-ának 11. pontjában kapott felhatalmazás alapján a következőket rendelem el:

I. Fejezet

BEVEZETŐ RENDELKEZÉSEK

A rendelet tárgya

1. § Ez a rendelet az állatállományok ragadós száj- és körömfájás mentességének ellenőrzésével, a ragadós száj- és körömfájás járvány megelőzésével és leküzdésével kapcsolatos szabályokat határozza meg, amelyeket a Magyarország területén tartott, illetve tenyésztett, ragadós száj- és körömfájásra fogékony állatfajok egyedeire kell alkalmazni.

Értelmező rendelkezések

2. § E rendelet alkalmazásában:

1. *Gazdaság*: bármely mezőgazdasági vagy egyéb létesítmény, beleértve a cirkuszt is, ahol fogékony állatokat tenyésztenek vagy tartanak állandó vagy ideiglenes jelleggel.

2. *Állomány*: valamely gazdaságban tartott állat vagy állatcsoport, amely egy járványügyi egységet képez. Ha egynél több állományt tartanak valamely gazdaságban, azok önálló járványügyi egységet képeznek, és az állat-egészségügyi státuszuk azonos.

3. *Lappangási idő*: a fertőzés és a ragadós száj- és körömfájás klinikai tüneteinek megjelenése közötti leghosszabb időtartam, szarvasmarhafélék és sertések esetében 14 nap, juh- és kecskefélék, valamint egyéb fogékony állatok esetében 21 nap.

II. Fejezet

A BETEGSÉG GYANÚJA

Betegség megállapítása

3. § Ragadós száj- és körömfájást kell megállapítani, ha a fertőzött fogékony állatban vagy annak hullájában a ragadós száj- és körömfájás betegséget az *1. számú mellékletben* foglaltak szerint meghatározták, a klinikai tünetek vagy a kórbonctani elváltozások, illetve a *2. számú mellékletben* foglaltak szerint elvégzett laboratóriumi vizsgálat eredménye alapján azt megállapították.

Ragadós száj- és körömfájás

4. § (1) Ragadós száj- és körömfájásra fogékony állatfajnak kell tekinteni a mindenkori házi- és vadon élő kérődző állatot, a sertést, a vaddisznót, a tevéféléket, valamint a rágcsálók és az ormányosok rendjébe tartozó állatot, amelynek e betegség iránti fogékonyságát tudományosan bizonyították.

(2) Fertőzöttségre gyanúnak kell tekinteni azt a ragadós száj- és körömfájásra fogékony állatot, amelynél a klinikai tünetek vagy kórbonctani elváltozások, illetve a laboratóriumi vizsgálat eredménye alapján felmerül a ragadós száj- és körömfájás alapos gyanúja.

(3) Ragadós száj- és körömfájás járvány kitörése állapítható meg, ha a betegségekre fogékony állatokat tartó gazdaságban a betegséget az 1. számú mellékletben foglaltak szerint megállapították.

(4) Vírussal való szennyezettségre (a továbbiakban: kontamináció) gyanúnak kell tekinteni az olyan fogékony állatot, amely a járványügyi adatok alapján a ragadós száj- és körömfájás vírusával közvetlenül vagy közvetetten érintkezhetett.

Bejelentési kötelezettség

5. § (1) A ragadós száj- és körömfájás bejelentési kötelezettség alá tartozó állatbetegség. A betegségről vagy annak gyanújáról a hatósági állatorvost haladéktalanul értesíteni kell. A betegséggel fertőzött vagy fertőzöttségre gyanús állatokat távol kell tartani olyan helyektől, ahol a vírussal való fertőződéssel vagy kontaminációval veszélyeztetnének fogékony állatokat.

(2) A bejelentést szóban, írásban, személyesen és meghatalmazott útján is meg lehet tenni. A bejelentésnek tartalmaznia kell:

- a) az állattartó nevét és lakcímét;
- b) az állattartás helyét;
- c) az elhullott, levágott, beteg, betegségekre vagy fertőzöttségre gyanús állatok fajtát, tartási helyét, számát, korát, hasznosítását,
- d) az észlelés időpontját, a bejelentés időpontjáig észlelt tünetek leírását,
- e) mindazokat a körülményeket, amelyek a betegség vagy a fertőzöttség gyanúját megerősíthetik vagy kizárhatják.

 (3)¹ A hatósági állatorvos a bejelentést követően a helyszínen haladéktalanul kiszáll, és megerősíti vagy kizárja a ragadós száj- és körömfájás gyanúját; a gyanú megerősítése esetén azonnal értesíti a megyei kormányhivatal élelmiszerlánc-biztonsági és állategészségügyi hatáskörében eljáró járási hivatalát (a továbbiakban: járási hivatal) és az élelmiszerlánc-biztonsági és állategészségügyi hatáskörben eljáró megyei kormányhivatalt (a továbbiakban: megyei kormányhivatal). A járási hivatal képviselője haladéktalanul kiszáll a helyszínenre, és rövid úton értesíti a megyei kormányhivatalt, a megyei kormányhivatal pedig a Földművelésügyi Minisztériumot (a továbbiakban: minisztérium) a betegség gyanújáról.

(4) Ha ragadós száj- és körömfájás járvány kitörését vagy a betegség vadon élő állatokban előforduló elsődleges esetét állapították meg, a minisztérium a 3. számú mellékletben foglaltaknak megfelelő írásos jelentést küld az Európai Bizottságnak (a továbbiakban: bizottság) és a többi tagállamnak, továbbá tájékoztatja a Nemzetközi Állategészségügyi Hivatalt (a továbbiakban: OIE).

¹ Megállapította: 42/2017. (VIII. 17.) FM rendelet 75. §. Hatályos: 2017. VIII. 18-tól.

➡(5)¹ A ragadós száj- és körömfájás gyanújáról a megyei kormányhivatal tájékoztatja a népegészségügyi hatáskörben eljáró járási (fővárosi kerületi) hivatalt.

Intézkedések a betegség gyanúja esetén

6. § (1) A hatósági állatorvos a ragadós száj- és körömfájás gyanújának megerősítését követően

a) haladéktalanul megkezdi a vizsgálatot a betegség megállapítására vagy kizárására, ennek érdekében az 1. számú mellékletben leírt laboratóriumi vizsgálatokhoz szükséges mintát vesz;

b) elrendeli a bejelentésben szereplő gazdaság megfigyelési zárlatát;

c) elrendeli a gazdaságban lévő valamennyi állat kategóriánkénti (korcsoport, hasznosítási irány) nyilvántartásba vételét, illetve a fertőzöttségre gyanús állatok számbavételét.

(2) A nyilvántartást úgy kell vezetni, hogy a született vagy elhullott állatok számát is figyelembe véve a nyilvántartás a valós napi helyzetet tükrözze. A nyilvántartást a hatóság bármikor ellenőrizheti.

(3) Nyilvántartásba kell venni a gazdaságban lévő tej, tejtermékek, hús, húskészítmények, állati testek, nyersbőr és irha, gyapjú, sperma, embrió, petesejt, hígtrágya, trágya, valamint takarmány és alom készleteit. A nyilvántartást folyamatosan vezetni kell.

7. § (1) Olyan gazdaságban, ahol a ragadós száj- és körömfájás gyanúját megerősítették, a hatósági állatorvos haladéktalanul megfigyelési zárlatot rendel el. A megfigyelési zárlat alatt álló gazdaságba befelé, illetve az onnan kifelé történő mindenféle mozgás tilos. A hatósági állatorvos intézkedése alapján

➡a)² fogékony állat nem vihető be az érintett gazdaságba, és nem vihető ki onnan, kivéve, ha a járási hivatal azt engedélyezi;

b) a fogékony állatok húsa, hasított teste, az ebből származó húskészítmény, az ilyen állatok teje vagy az ebből készült tejtermék, sperma, petesejt vagy embrió, valamint a gazdaságban lévő takarmány, eszköz, tárgy vagy egyéb anyag, gyapjú, nyersbőr és irha, söрте, állati hulladék, hígtrágya, trágya, vagy a ragadós száj- és körömfájás átvitelére alkalmas anyag vagy tárgy kivitele a gazdaságból tilos;

c) tilos a nem fogékony állatok mozgása;

d) tilos a személy- és járműforgalom;

e) az állatok istállójának, illetve tartási helyének, valamint a gazdaság be- és kijáratánál fertőtlenítést kell végezni.

➡(2)³ Az (1) bekezdésben felsorolt tilalmakon kívül a hatósági állatorvos a járási hivattal és a megyei kormányhivatallal történő egyeztetést követően további korlátozó intézkedéseket hozhat.

1 Módosította: 151/2012. (XII. 29.) VM rendelet 23. § b), 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 48. § c), 42/2017. (VIII. 17.) FM rendelet 76. § a), o).

2 Módosította: 151/2012. (XII. 29.) VM rendelet 23. § c), 42/2017. (VIII. 17.) FM rendelet 76. § i).

3 Módosította: 151/2012. (XII. 29.) VM rendelet 23. § c), 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 48. § e), 42/2017. (VIII. 17.) FM rendelet 76. § d), l).

➡(3)¹ Ha a tejnek a gazdaságban való tárolása nehézséget okoz, a járási hivatal elrendelheti a tej megsemmisítését, vagy engedélyezheti, hogy a tejet állat-egészségügyi felügyelet mellett a gazdaságból ártalmatlanítás, vagy a vírus elpusztítására irányuló kezelés céljából a lehető legközelebbi helyre elszállítsák. A szállítást olyan szállítóeszközzel kell végezni, amelynek felszerelése kizárja a járvány terjedésének kockázatát.

➡(4)² A járási hivatal az (1) bekezdés c) és d) pontjaiban felsorolt tilalmak alól felmentést adhat, ha a ragadós száj- és körömfájás vírusának terjedése kizárható.

Az intézkedések kiterjesztése

➡8. § (1)³ A járási hivatal a betegség gyanúja, illetve a megfigyelési zárlat esetén alkalmazott intézkedéseket kiterjesztheti más gazdaságra és egyéb létesítményre is, ha fekvésük, kialakításuk vagy más körülmény, valamint a bejelentés szerinti gazdaságban lévő állatokkal való érintkezés miatt kontamináció gyanúja merül fel.

➡(2)⁴ A járási hivatal a megfigyelési zárlatot kiterjeszti a vágóhídra, határállomásra vagy szállítóeszközre, ahol fogékony állatok jelenléte miatt fertőződés vagy kontamináció gyanúja merül fel.

➡(3)⁵ Ha a korlátozó intézkedések más megye területére is kiterjednek, azokról az illetékes megyei kormányhivatalt rövid úton értesíteni kell.

Ideiglenes községi zárlat

➡9. § (1)⁶ A járási hivatal a megyei kormányhivatallal történő egyeztetést követően ideiglenes községi zárlatot rendelhet el, ha ezt a járványügyi helyzet megkívánja, különösen ha⁷

a) a fogékony fajok állománysűrűsége nagy,

b) a fogékony állatokkal érintkező állatok és személyek forgalma intenzív,

c) a gyanús esetek bejelentése késik, vagy

d) a ragadós száj- és körömfájás vírusának lehetséges eredetére és behurcolására vonatkozó információ nem kielégítő.

(2) Az ideiglenes községi zárlat területén lévő, fogékony állatokat tartó gazdaságokban és egyéb létesítményekben a betegség gyanúja, illetve a megfigyelési zárlat esetén alkalmazható intézkedéseket kell alkalmazni.

➡(3)⁸ Az ideiglenes községi zárlat keretében minden állat mozgására vonatkozó korlátozó intézkedéseket a megyei kormányhivatal kiterjesztheti illetékességi területének egészére, a minisztérium pedig az ország teljes területére. A nem fogékony állatok mozgásának tilalma azonban nem haladhatja meg a 72 órát, kivéve, ha azt különleges körülmények indokolják.

Intézkedések a betegség terjedésének megelőzésére

1 Módosította: 151/2012. (XII. 29.) VM rendelet 23. § c), 42/2017. (VIII. 17.) FM rendelet 76. § i).

2 Módosította: 151/2012. (XII. 29.) VM rendelet 23. § c), 42/2017. (VIII. 17.) FM rendelet 76. § j).

3 Módosította: 151/2012. (XII. 29.) VM rendelet 23. § c), 42/2017. (VIII. 17.) FM rendelet 76. § j).

4 Módosította: 151/2012. (XII. 29.) VM rendelet 23. § c), 42/2017. (VIII. 17.) FM rendelet 76. § j).

5 Módosította: 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 48. § d), 42/2017. (VIII. 17.) FM rendelet 76. § f).

6 Módosította: 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 48. § e), 42/2017. (VIII. 17.) FM rendelet 76. § d), j).

7 Módosította: 151/2012. (XII. 29.) VM rendelet 23. § c).

8 Módosította: 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 48. § c), 42/2017. (VIII. 17.) FM rendelet 76. § a).

➡ **10. § (1)¹** Járványügyi információk vagy egyéb bizonyítékok alapján a megyei kormányhivatal a minisztérium engedélyével megelőző jellegű járványügyi intézkedéseket rendelhet el, beleértve a kontaminációra gyanús fogékony állatok megelőző jellegű leölését, valamint szükség esetén olyan állatok leölését is, amelyeket járványügyiileg kapcsolódó termelőegységekben vagy szomszédos gazdaságokban tartanak. Ilyen esetben a fogékony állatok klinikai vizsgálatát el kell végezni, és azokból legalább a *4. számú melléklet* 2.1.1. pontjában foglaltak szerint mintát kell venni.

(2) Az (1) bekezdésekben foglalt intézkedéseket megelőzően a minisztérium értesíti a bizottságot.

11. § A 6-9. § szerinti korlátozó intézkedések csak akkor függeszthetők fel, ha a ragadós száj- és körömfájás gyanúját a hatóság kizárta.

III. Fejezet

A BETEGSÉG MEGÁLLAPÍTÁSA

A megállapítást követő intézkedések

➡ **12. § (1)²** A ragadós száj- és körömfájás megállapítása esetén a járási hivatal elrendeli a gazdaságban lévő valamennyi fogékony állat helyszínen történő leölését.

(2) Kivételes esetben a fogékony állatokat hatósági állatorvos felügyelete mellett a legközelebbi, erre a célra alkalmas helyen is leölhetik. Ilyen esetben a szállítást és a leölést úgy kell végrehajtani, hogy az kizárja a ragadós száj- és körömfájás vírusa terjedésének kockázatát. A kivételes körülményekről és az intézkedésekről a minisztérium értesíti a bizottságot.

(3) Az állatokból a leölés előtt vagy közben a hatósági állatorvos a járványügyi nyomozáshoz szükséges mintát vesz. A mintavételtől el lehet tekinteni másodlagos járványkitörés esetén, ha az elsődleges járványkitörés alkalmával a járványügyi nyomozáshoz szükséges mintákat már levették.

➡ (4)³ Az elhullott és a leölt állatok tetemeit késedelem nélkül, hatósági állatorvosi felügyelet mellett ártalmatlanítani kell. A tetemeiket a helyszínen vagy az ahhoz legközelebb eső, arra alkalmas és a készenléti tervben meghatározott helyen elásással kell ártalmatlanítani. Ha a járvány olyan méreteket ölt, hogy a tetemek ártalmatlanítása elásással nem végezhető el, a megyei kormányhivatal engedélyével a tetemeiket a hulladékfeldolgozó üzembe lehet elszállítani.

➡ (5)⁴ A járási hivatal a gazdaságban lévő valamennyi járványterjesztésre alkalmas termék és anyag elkülönítését elrendeli, amelyek kontaminációját a járványügyi nyomozás nem zárja ki, vagy azokat a hatósági állatorvos utasításai szerint nem kezelték, illetve ártalmatlanították.

1 Módosította: 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 48. § c), 42/2017. (VIII. 17.) FM rendelet 76. § a).

2 Módosította: 151/2012. (XII. 29.) VM rendelet 23. § c), 42/2017. (VIII. 17.) FM rendelet 76. § i).

3 Módosította: 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 48. § c), 42/2017. (VIII. 17.) FM rendelet 76. § a).

4 Módosította: 151/2012. (XII. 29.) VM rendelet 23. § c), 42/2017. (VIII. 17.) FM rendelet 76. § j).

➡ **13. § (1)¹** A járási hivatal a fogékony állatok leölését és a járványterjesztésre alkalmas termékek és anyagok ártalmatlanítását követően elrendeli az állatok tartására használt épületek és azok környezete, a szállító járművek, továbbá az összes egyéb olyan épület és berendezés takarítását, fertőtlenítését, amelyek kontaminálódhattak. A takarítást és fertőtlenítést a hatósági állatorvos felügyelete mellett kell elvégezni.

(2) Ha feltételezhető, hogy a ragadós száj- és körömfájás vírusával a lakóépületek vagy a gazdasághoz tartozó egyéb helyiségek (pl. irodák) is kontaminálódtak, ezeket is takarítani és fertőtleníteni kell.

➡ (3)² A járási hivatal engedélyezi a gazdaság újratelepítését, ha annak az 5. számú mellékletben foglalt feltételei teljesültek.

➡ (4)³ A járási hivatal az intézkedéseiről a megyei kormányhivatal által meghatározott gyakorisággal jelentést tesz. A megyei kormányhivatal az intézkedésekről jelentést tesz a minisztériumnak. A jelentésnek tartalmaznia kell a 3. számú mellékletben foglalt adatokat is.

Járványügyi nyomozás

➡ **14. § (1)⁴** A ragadós száj- és körömfájással kapcsolatos járványügyi nyomozást a megyei kormányhivatal által kijelölt hatósági állatorvos végzi a készenléti terv alapján. A nyomozásnak ki kell terjednie⁵

a) annak a bejelentésére, illetve a gyanút megelőző időszaknak a megállapítására, amely alatt a ragadós száj- és körömfájás már jelen lehetett a gazdaságban;

b) a gazdaságban kimutatott vírus lehetséges eredetének megállapítására;

c) azon további gazdaságoknak a felderítésére, ahol az állatok megbetegedése vagy fertőződése azonos eredetű;

d) annak felderítésére, hogy a szarvasmarhaféléken és sertéseken kívüli egyéb fogékony fajok egyedei milyen mértékben betegedhettek vagy fertőződhettek meg;

e) azon állatok, személyek, járművek és anyagok forgalmának a felderítésére, amelyek a ragadós száj- és körömfájás vírusát az adott gazdaságba behurcolták, illetve onnan továbbhurcolhatták.

(2) A minisztérium rendszeresen tájékoztatja a bizottságot és a többi tagállamot a ragadós száj- és körömfájásra vonatkozó járványügyi vizsgálatok eredményeiről és a járvány terjedéséről.

15. § Ahol a ragadós száj- és körömfájást megállapították, a betegség gazdaságba történő behurcolásának feltételezett időpontja, valamint a hatósági intézkedések bevezetése közötti időszakban előállított, fogékony állatfajok egyedeiből származó vagy azokkal érintkezett termékeket és szaporítóanyagokat fel kell kutatni, és ártalmatlanítani kell. A termékeket, a szaporítóanyagokat kivételével hatósági állatorvos felügyelete mellett úgy kell kezelni, hogy az kizárja a ragadós száj- és körömfájás vírusa terjedésének kockázatát.

Takarítás, tisztítás, fertőtlenítés

1 Módosította: 151/2012. (XII. 29.) VM rendelet 23. § c), 42/2017. (VIII. 17.) FM rendelet 76. § j).

2 Módosította: 151/2012. (XII. 29.) VM rendelet 23. § c), 42/2017. (VIII. 17.) FM rendelet 76. § j).

3 Módosította: 151/2012. (XII. 29.) VM rendelet 23. § c), 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 48. § c), 42/2017. (VIII. 17.) FM rendelet 76. § a), b), j).

4 Módosította: 42/2017. (VIII. 17.) FM rendelet 76. § a).

5 Módosította: 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 48. § c).

16. § (1) A ragadós száj- és körömfájás vírus megsemmisítése érdekében elrendelt takarítást, tisztítást és fertőtlenítést a hatósági állatorvos felügyelete mellett kell végezni, és dokumentálni kell. Csak olyan törzskönyvezett fertőtlenítő anyagok használhatók fel, amelyeknek állat-egészségügyi biocid termékként (fertőtlenítőszerként) történő forgalomba hozatalát engedélyezték.

(2) A takarítási, tisztítási és fertőtlenítési műveleteket, valamint a rágcsálóirtást a *6. számú melléklet* szerint úgy kell végezni, hogy az ne károsítsa a környezetet és az emberi egészséget.

A nem fogékony állatokkal kapcsolatos intézkedések

➡ **17. §** (1)¹ A megyei kormányhivatallal történt előzetes egyeztetést követően a járási hivatal elrendelheti, hogy abban a gazdaságban, ahol a ragadós száj- és körömfájást megállapították, a fogékony állatfaj egyedei mellett a nem fogékony állatokat is öljék le és ártalmatlanítsák azért, hogy kizárják a vírus terjedésének kockázatát. Nem kell elrendelni a nem fogékony állatok leölését, ha azok elkülöníthetők, tartási helyük hatékonyan tisztítható és fertőtleníthető, egyedi jelöléssel rendelkeznek és mozgásuk ellenőrizhető.

➡ (2)² A megyei kormányhivatal a járási hivatal útján elrendelheti a járványügyi kapcsolatban álló termelőegységek vagy szomszédos gazdaságok állatainak leölését, ha járványügyi információk vagy egyéb bizonyítékok megerősítik a kontamináció gyanúját. A minisztérium tájékoztatja a bizottságot az élelmiszerlánc-biztonsági és állategészségügyi igazgatóság intézkedéseiről, lehetőleg még azok végrehajtását megelőzően. Ilyen esetben a klinikai vizsgálatokat és mintavételt a *4. számú melléklet 2.1.1. pontja* szerint kell végrehajtani.

➡ (3)³ A megyei kormányhivatal a ragadós száj- és körömfájás járvány első kitérésének megerősítését követően azonnal megteszi a védőkörzet területére kiterjedő sürgősségi vakcinázás elvégzéséhez szükséges előkészületet, és erről értesíti a minisztériumot.

➡ (4)⁴ A megyei kormányhivatal elrendelheti az ideiglenes községi zárlat során előírt intézkedések alkalmazását, ideértve a megelőző jellegű járványügyi intézkedéseket is.

IV. Fejezet

INTÉZKEDÉSEK KÜLÖNLEGES KÖRÜLMÉNYEK KÖZÖTT FELLÉPŐ JÁRVÁNYKITÖRÉS ESETÉN

Zárt területek

1 Módosította: 151/2012. (XII. 29.) VM rendelet 23. § c), 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 48. § e), 42/2017. (VIII. 17.) FM rendelet 76. § e), i).

2 Módosította: 151/2012. (XII. 29.) VM rendelet 23. § c), 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 48. § c), 42/2017. (VIII. 17.) FM rendelet 76. § b), i).

3 Módosította: 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 48. § c), 42/2017. (VIII. 17.) FM rendelet 76. § b).

4 Módosította: 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 48. § c), 42/2017. (VIII. 17.) FM rendelet 76. § b).

18. § (1) Ha laboratóriumban, állatkertben, vadasparkban, egyéb bekerített területen, közösségen belüli kereskedelem céljára engedélyezett intézményben vagy központban, továbbá olyan helyen lehet járvány kitörésével számolni, ahol állatokat tudományos vagy fajfenntartási céllal, illetve gazdasági haszonállatokat génmegőrzés érdekében tartanak, meg kell tenni az állatok védelme érdekében szükséges járványügyi biztonsági intézkedéseket. A létesítményekbe való belépés korlátozható, illetve feltételekhez köthető.

(2) Ha a járványkitörést az (1) bekezdésben említett valamely létesítményben megállapították, a minisztérium felmentést adhat az állatok leölésének kötelezettsége alól, ha ez nem veszélyeztet alapvető közösségi érdekeket, más tagállamok állat-egészségügyi státuszát, és minden szükséges intézkedést megtettek annak érdekében, hogy kizárják a vírus terjedését.

(3) A minisztérium a felmentésről jelentést ad a bizottságnak. Génmegőrzés céljából tartott gazdasági haszonállatok esetében a bejelentésnek azt a jegyzéket is tartalmaznia kell, amelyben a minisztérium a létesítményt mint génbankot határozta meg.

(4) A minisztériumnak a jelentésre adott bizottsági határozat szerinti intézkedéseket kell megtennie.

Vágóhidak, határállomások és szállítóeszközök

 19. § (1) Ha a ragadós száj- és körömfájás előfordulását vágóhídon, állat-egészségügyi határállomáson vagy szállítóeszközön állapítják meg, a járási hivatal elrendeli¹

a) valamennyi fogékony állat haladéktalan leölését;

b) a leolt állatok tetemének és egyéb állati hulladékainak hatósági állatorvos felügyelete mellett történő ártalmatlanítását,

c) a beteg, betegségre és fertőzöttségre gyanús állatok hulladékainak ártalmatlanítását;

d) az istállótrágya és a hígtrágya fertőtlenítését és kezelés céljából történő elszállítását;

e) az épületek és berendezések, a járművek és egyéb szállítóeszközök hatósági állatorvosi felügyelet mellett történő tisztítását és fertőtlenítését;

f) a járványügyi nyomozást.

(2) Állatok beszállítása a tisztítást és fertőtlenítést követő 24 óráig tilos.

(3) Ha a járványhelyzet megköveteli, az (1) bekezdésben említett létesítmények vagy szállítóeszközök szomszédságában található gazdaságokban a 12. és 23. § szerinti intézkedéseket kell alkalmazni.

V. Fejezet

INTÉZKEDÉSEK TÖBB JÁRVÁNYÜGYI EGYSÉGBŐL ÁLLÓ GAZDASÁGOKBAN ÉS KONTAKTGAZDASÁGOKBAN

Több járványügyi egységből álló gazdaságok

¹ Módosította: 151/2012. (XII. 29.) VM rendelet 23. § c), 42/2017. (VIII. 17.) FM rendelet 76. § i).

➡ **20. § (1)¹** Több, egymástól elkülönülő járványügyi egységből álló gazdaság esetén a megyei kormányhivatal kivételesen, kockázatelemzés alapján felmentést adhat az állatok leölésének kötelezettsége alól a gazdaság meghatározott járványügyi egységének egészséges állományaira vonatkozóan. A felmentést - a megyei kormányhivatal felterjesztésére - a minisztérium hagyja jóvá.

(2) Felmentés esetén a hatósági állatorvosnak igazolnia kell, hogy a betegség megállapítását megelőzően a lappangási idő kétszeresének megfelelő időtartamig az alábbi feltételek fennálltak:

a) az érintett járványügyi egységek szerkezete, mérete és az azokról vezetett nyilvántartások lehetővé teszik a fogékony állatok állományainak elkülönített légtérben történő tartását;

b) a különböző járványügyi egységek működése, így az istállózás, legeltetés szervezése, a takarmányozás, a trágya eltávolítása teljesen elkülönített módon történik, és ezeket csak az adott járványügyi egységhez tartozó személyek végzik;

c) a járványügyi egységekben használt gépeket, a betegségre nem fogékony, munkavégzésre használt állatokat, a berendezéseket, felszereléseket, műszereket és fertőtlenítő eszközöket teljesen elkülönítve tartják.

➡ (3)² A megyei kormányhivatal több elkülönült járványügyi egységből álló gazdaság egészséges járványügyi egységeinél a tej elkülönítése alól felmentést adhat, ha³

a) a gazdaság megfelel a (2) bekezdés szerinti feltételeknek,

b) a fejést minden egységben teljesen elkülönítve végzik, és

c) a tejet a kívánt felhasználástól függően alávetik a 7. számú melléklet A. vagy B. részében előírt kezelések valamelyikének.

➡ (4)⁴ Ha a megyei kormányhivatal felmentést ad, meghatározza a gazdaságban végrehajtandó járványügyi intézkedéseket, és ezt bejelenti a minisztériumnak. A minisztérium jelentést ad a bizottságnak a felmentésről és a járványügyi intézkedésekről.

Kontaktgazdaságok

➡ **21. § (1)⁵** A gazdaság kontaktgazdaságnak minősül, ha a járási hivatal úgy ítéli meg, hogy a ragadós száj- és körömfájás vírusát személyek, állatok, állati eredetű termékek, járművek mozgásával, vagy bármely egyéb módon más gazdaságból oda behurcolhatták, illetve onnan továbbhurcolhatták.

(2) A kontaktgazdaságokra a betegség gyanújára és a megfigyelési záratra vonatkozó korlátozó intézkedések vonatkoznak, és ezeket mindaddig fenn kell tartani, amíg a ragadós száj- és körömfájás gyanúja nem zárható ki.

➡ (3)⁶ A járási hivatal a lappangási idő tartamával megegyező tartamú időszakokra megtiltja az állatok elszállítását a gazdaságból. A járási hivatal zárt vágás céljából engedélyezheti a fogékony állatok hatósági felügyelet mellett a lehető legközelebbi kijelölt vágóhídra történő közvetlen szállítását. Az engedély előfeltétele, hogy a 4. számú melléklet 1. pontja szerinti klinikai vizsgálat kedvező eredménnyel záruljon.

1 Módosította: 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 48. § c), 42/2017. (VIII. 17.) FM rendelet 76. § g).

2 Módosította: 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 48. § c).

3 Módosította: 42/2017. (VIII. 17.) FM rendelet 76. § b).

4 Módosította: 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 48. § c), 42/2017. (VIII. 17.) FM rendelet 76. § a).

5 Módosította: 151/2012. (XII. 29.) VM rendelet 23. § c), 42/2017. (VIII. 17.) FM rendelet 76. § i).

6 Módosította: 151/2012. (XII. 29.) VM rendelet 23. § c), 42/2017. (VIII. 17.) FM rendelet 76. § k).

➡(4)¹ A járási hivatal kontaktgazdaságnak minősítheti a gazdaság egy meghatározott járványügyi egységét is, ha a járványügyi elkülönültségre vonatkozó, 20. § szerinti feltételek teljesülnek.

➡(5)² Ha nem zárható ki a járványügyi kapcsolat a járvány kitörése és a különleges létesítmények, illetve szállítóeszközök között, a megyei kormányhivatal betegség gyanúja és megfigyelési zárlat esetén alkalmazandó korlátozó és megelőző intézkedéseket rendel el. Az élelmiszerlánc-biztonsági és állategészségügyi igazgatóság szükség esetén elrendelheti a 10. § szerinti megelőző jellegű járványügyi intézkedéseket is.

Az intézkedések összehangolása

22. § A bizottság ellenőrizheti a több járványügyi egységből álló gazdaságokban, illetve a kontaktgazdaságokban foganatosított intézkedéseket.

VI. Fejezet

Községi zárlat és védőkörzet létesítése

23. § (1) Ragadós száj- és körömfájás megállapítása esetén az ideiglenes községi zárlati intézkedéseket a (2)-(4) bekezdésekben foglalt rendelkezésekkel együttesen kell alkalmazni.

➡(2)³ Járvány kitörése esetén a járási hivatal legalább 3 km sugarú községi zárlat, a megyei kormányhivatal pedig legalább 10 km sugarú védőkörzet létesítését rendeli el a járványkitörés helye körül. A járvány légi vagy más úton történő terjedésének érdekében a községi zárlat és védőkörzet határainak kijelölésénél tekintettel kell lenni a közigazgatási határookra, természetes akadályokra, az infrastrukturális körülményekre is.

➡(3)⁴ A járási hivatal gondoskodik arról, hogy a községi zárlatot és a védőkörzetet az odavezető utak mentén elhelyezett tájékoztató táblák jelezzék.

➡(4)⁵ A járási hivatal elrendeli a legkorábbi fertőzés időpontját megelőző 21 napos időszak alatt a községi zárlatból és a védőkörzetből kiszállított állatok felkutatását. A járási hivatal a felkutatott állatokról készített vizsgálati jelentést a minisztériumhoz felterjeszti. A vizsgálat eredményéről a minisztérium tájékoztatja a bizottságot, valamint a tagállamok társhatóságait.

(5) A ragadós száj- és körömfájás vírus behurcolásának feltételezett időpontja, valamint a korlátozó intézkedések hatálybalépése közötti időszakban előállított, községi zárlatból származó fogékony állatokból előállított nyers húst, húskészítményeket, nyers tejet és nyers tejtermékeket - szükség esetén a többi tagállam társhatóságainak közreműködésével - fel kell kutatni. Ezeket kezelésnek kell alávetni, vagy zárolni kell mindaddig, amíg a vírussal való kontamináció lehetősége ki nem zárható.

24. § A minisztérium a járvány lehető leggyorsabb felszámolásához szükséges intézkedések összehangolása érdekében országos és helyi járványvédelmi központok létrehozását rendeli el, melyek szakértő csoportokkal segítik a járványügyi nyomozást.

1 Módosította: 151/2012. (XII. 29.) VM rendelet 23. § c), 42/2017. (VIII. 17.) FM rendelet 76. § j).

2 Módosította: 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 48. § c), 42/2017. (VIII. 17.) FM rendelet 76. § a).

3 Módosította: 151/2012. (XII. 29.) VM rendelet 23. § c), 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 48. § c), 42/2017. (VIII. 17.) FM rendelet 76. § a), i).

4 Módosította: 151/2012. (XII. 29.) VM rendelet 23. § c), 42/2017. (VIII. 17.) FM rendelet 76. § j).

5 Módosította: 151/2012. (XII. 29.) VM rendelet 23. § c), 42/2017. (VIII. 17.) FM rendelet 76. § k).

VII. Fejezet

A KÖZSÉGI ZÁRLAT SZABÁLYAI

A községi zárlatban alkalmazandó intézkedések

25. § (1) A községi zárlatban

 a)¹ a járási hivatal nyilvántartásba veszi valamennyi gazdaságot, amelyben fogékony állatot tartanak, és e gazdaságokról naprakész nyilvántartást vezet;

b) rendszeres állatorvosi ellenőrzést kell végezni a vírus terjedését kizáró módon;

c) az ellenőrzésnek ki kell terjednie a vonatkozó dokumentumok, feljegyzések, az alkalmazott intézkedések felülvizsgálatára, a fogékony állatok klinikai vizsgálatára és szükség szerint az azokból történő mintavételezésre;

 d)² a járási hivatal elrendeli a fogékony állatok zárlatban tartását.

 (2)³ A fogékony állatok hatósági állatorvos felügyelete mellett, kizárólag zárt vágás céljából közvetlenül, ugyanazon községi zárlaton belül található vágóhídra vagy - ha az adott községi zárlatban nincs vágóhíd - a megyei kormányhivatal által kijelölt egyéb vágóhídra szállíthatók. A szállítás során igénybe vett szállítóeszközt minden szállítást követően hatósági állatorvos felügyelete mellett takarítani és fertőtleníteni kell. A járási hivatal a járványügyi körülmények mérlegelése után engedélyezheti a szállítást, ha a 4. számú melléklet 1. pontja szerint a hatósági állatorvos által elvégzett, valamennyi egyedre kiterjedő klinikai vizsgálat kedvező eredménnyel zárult.

Az állatok és a belőlük származó termékek szállítása a községi zárlatban

26. § A községi zárlatban tilos

a) fogékony állatok gazdaságok közötti forgalma;

b) állatvásár, állatpiac, állatkiállítás tartása, valamint az állatok egyéb csoportosulása, beleértve a fogékony állatok összegyűjtését és szétosztását is;

c) a mozgó mesterséges termékenyítő szolgáltatók működése;

d) a fogékony állatok mesterséges termékenyítése és a belőlük történő petesejt- és embriógyűjtés.

További intézkedések és eseti felmentések

 27. § (1)⁴ A megyei kormányhivatallal történő egyeztetést követően a járási hivatal a 26. §-ban foglalt tilalmakat kiterjesztheti⁵

a) a nem fogékony állatok községi zárlaton belüli, és a gazdaságok közötti mozgására és szállítására;

b) valamennyi állatfaj egyedeinek a községi zárlaton keresztül történő szállítására;

1 Módosította: 151/2012. (XII. 29.) VM rendelet 23. § c), 42/2017. (VIII. 17.) FM rendelet 76. § i).

2 Módosította: 151/2012. (XII. 29.) VM rendelet 23. § c), 42/2017. (VIII. 17.) FM rendelet 76. § i).

3 Módosította: 151/2012. (XII. 29.) VM rendelet 23. § c), 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 48. § c), 42/2017. (VIII. 17.) FM rendelet 76. § a), j).

4 Módosította: 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 48. § e).

5 Módosította: 151/2012. (XII. 29.) VM rendelet 23. § c), 42/2017. (VIII. 17.) FM rendelet 76. § e), i).

c) eseményekre, ahol olyan emberek vesznek részt, akik érintkezhetnek fogékony állatokkal;

d) a nem fogékony állatok mesterséges termékenyítésére és a belőlük történő petesejt- és embriógyűjtésre;

e) állatszállító eszközök forgalmára;

f) a fogékony állatok magánfogyasztás céljából történő levágására;

g) anyagok, eszközök és egyéb tárgyak beszállítására a fogékony állatokat tartó gazdaságokba.

☞(2) A megyei kormányhivatal engedélyezheti¹

a) valamennyi állatfaj községi zárlaton való átszállítását a kiemelt főúton és vasúti vonalakon;

b) olyan fogékony állatok beszállítását a községi zárlat területére, amelyek esetében a hatósági állatorvos igazolta, hogy a községi zárlaton kívüli gazdaságokból, engedélyezett útvonalon érkeztek, közvetlenül a kijelölt vágóhídra szállítják őket azonnali vágás céljából, hatósági állatorvos felügyelete mellett kitisztították és fertőtlenítették, majd a szállítást követően a vágóhídon fertőtlenítettek, és ezt a szállítóeszköz menetlevelébe feljegyezték;

c) az állatok mesterséges megtermékenyítését, ha a spermát a gazdaság személyzete a gazdaságban tartott állatoktól vette le, vagy a gazdaságban tárolt, illetve közvetlenül a termékenyítő központból származó spermával végzi, és az utóbbi esetben azt a gazdaságba annak kerítésvonalaiban történő átadással juttatták el;

d) a lófélék mozgását és szállítását, a 8. számú mellékletben felsorolt feltételek szerint;

e) anyagok, eszközök és egyéb tárgyak beszállítását a fogékony állatokat tartó gazdaságokba.

Nyers hússal kapcsolatos intézkedések

28. § (1) Tilos a községi zárlat területén tartott fogékony állatokból származó, illetve a községi zárlat létesítményeiben előállított, fogékony állatokból származó nyers hús, darált hús és előkészített hús forgalomba hozatala.

☞(2)² Az előírás szerűen megjelölt nyers hús, darált hús és előkészített hús zárt konténerben a megyei kormányhivatal engedélyével, a kijelölt létesítménybe elszállítható, hogy ott a 9. számú melléklet szerinti kezeléssel húskészítményekké dolgozzák fel.

(3) Az (1) bekezdés szerinti tilalom nem vonatkozik olyan nyers húsrá, darált húsrá és előkészített húsrá, amelyet a legkorábbi fertőzés becsült időpontjánál legalább 21 nappal korábban állítottak elő, elkülönítve tároltak és szállítottak. Az ilyen húst egyértelmű jelöléssel meg kell különböztetni azoktól, amelyekre a tilalom vonatkozik.

(4) Nem vonatkozik az (1) bekezdés szerinti tilalom a községi zárlatban található létesítményben előállított nyers húsrá, darált húsrá és előkészített húsrá, ha

a) a létesítmény állat-egészségügyi ellenőrzés mellett működik;

¹ Módosította: 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 48. § c), 42/2017. (VIII. 17.) FM rendelet 76. § b).

² Módosította: 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 48. § c), 42/2017. (VIII. 17.) FM rendelet 76. § a).

b) csak a (3) bekezdés szerinti vagy olyan nyers húst, darált húst, előkészített húst dolgoznak fel a létesítményben, amelyet a községi zárlaton kívül nevelt és levágott, vagy a létesítménybe szállított és ott levágott állatokból nyertek ki;

c) valamennyi ilyen húst megjelöltek az előírt állat-egészségügyi jelöléssel;

d) a teljes termelési folyamat során valamennyi ilyen húst egyértelműen azonosították, és a községi zárlaton kívülre nem szállítható hústól elkülönítve szállították és tárolták.

(5) A hatósági állatorvos igazolja, hogy a Közösségen belüli kereskedelemre szánt nyers hús, darált hús és előkészített hús megfelel a (4) bekezdés feltételeinek. A minisztérium felügyeli a feltételek teljesítésének a helyi állat-egészségügyi hatóság által végzett ellenőrzését, és - Közösségen belüli kereskedelem esetében - eljuttatja a többi tagállamnak és a bizottságnak azon létesítmények jegyzékét, amelyeknek az igazolt termékek kiszállítását engedélyezte.

(6) Az (1) bekezdés szerinti előírt tilalom alól a bizottság által jóváhagyott feltételek teljesülése esetén felmentés adható a 30 napot meghaladó ideig fennálló községi zárlatból származó fogékony állatból előállított húsról, megfelelő állat-egészségügyi jelölés esetén.

Húskészítményekkel kapcsolatos intézkedések

29. § Tilos a községi zárlatban tartott fogékony állatokból származó húskészítmények forgalomba hozatala. Ez a tilalom nem vonatkozik olyan húskészítményekre, amelyeket a 9. számú melléklet A. része szerinti kezelésnek alávetettek, vagy a 28. § (4) bekezdésében említett húsokból állítottak elő.

Tejjel és tejtermékekkel kapcsolatos intézkedések

30. § (1) Tilos a községi zárlatban tartott fogékony állatoktól származó, illetve a községi zárlatban lévő létesítményekben előállított fogékony állatokból származó tej és az ebből előállított tejtermékek forgalomba hozatala.

(2) Az (1) bekezdés szerinti tilalom nem vonatkozik olyan fogékony, községi zárlatban tartott állatokból származó tejjel és tejtermékekre, amelyeket a községi zárlatban lévő gazdaságban történt legkorábbi fertőzés becsült időpontjánál legalább 21 nappal korábban állítottak elő, és amelyeket előállításuk óta a fenti időpontot követően előállított tejtől és tejtermékektől elkülönítve tároltak és szállítottak.

(3) Nem vonatkozik a tilalom olyan fogékony, községi zárlatban tartott állatokból származó tejjel és az ilyen tejből előállított tejtermékekre, amelyeket a tej vagy tejtermék felhasználásától függően alávetettek az előírt kezelések egyikének. A kezelést a (5) bekezdés szerinti feltételek mellett, a (4) bekezdésben felsorolt létesítményekben, vagy - ha nincs ilyen létesítmény a községi zárlatban - a községi zárlaton kívül található létesítményekben a 31. § (1) bekezdés szerinti feltételek mellett kell elvégezni.

(4) A tilalom nem vonatkozik olyan tejjel és tejtermékekre, amelyeket a községi zárlatban lévő létesítményekben az (5) bekezdés szerinti feltételek mellett állítottak elő.

(5) A (3) és (4) bekezdés szerinti létesítményeknek meg kell felelniük a következő, felsorolt feltételeknek:

- a) a létesítmény állandó hatósági állatorvosi ellenőrzés mellett működik;
- b) az üzemben felhasznált összes tej megfelel a (2) és (3) bekezdésnek, vagy a nyers tej a községi zárlaton kívül tartott állatokból származik;
- c) a teljes termelési folyamat során a tejet egyértelműen azonosítják, elkülönítve szállítják, illetve tárolják az olyan nyers tejtől és nyers tejtermékektől, amelyeket nem a községi zárlaton kívülre történő szállításra szántak;
- d) a nyers tejet a községi zárlaton kívül található gazdaságokból az üzemekbe olyan járművekkel szállítják, amelyeket a szállítást megelőzően kitisztítottak és fertőtlenítettek, és amelyek a szállítást követően nem érintettek a községi zárlatban lévő vagy fogékony állatokat tartó gazdaságokat.

(6) A hatósági állatorvos igazolja, hogy a Közösségen belüli kereskedelemre szánt tej megfelel a (5) bekezdésben foglalt feltételeknek. A minisztérium felügyeli a feltételek teljesítésének helyi állat-egészségügyi hatóság által végzett ellenőrzését és - Közösségen belüli kereskedelem esetében - eljuttatja a többi tagállamnak és a bizottságnak azon létesítmények jegyzékét, amelyeknek az igazolt termékek kiszállítását engedélyezte.

➡ **31. §** (1)¹ Nyers tej községi zárlat területén lévő gazdaságokból községi zárlaton kívüli létesítményekbe való szállítását és az ilyen tej feldolgozását a megyei kormányhivatal engedélyezi az alábbi feltételekkel:²

- a) az engedélyben meg kell határozni a szállítási útvonalat és a szállítás részletes feltételeit;
- b) a szállítás csak előzetesen kitakarított, fertőtlenített és megfelelően karbantartott járművel végezhető, amelyet úgy alakítottak ki, hogy szállítás közben nem szivároghat be a tej, és rendelkezik a tej betöltése és lefejtése során az aeroszomszóródást megakadályozó eszközzel;
- c) a szállítást úgy kell végezni, hogy mielőtt a jármű elhagyja a gazdaságot, az összekötőcsöveket, a gumikat, a sárhányókat, a gépkocsi alsó részeit és azokat a helyeket, ahová a tej kifolyt, meg kell tisztítani és fertőtleníteni kell;
- d) az utolsó fertőtlenítés után, valamint a községi zárlat elhagyása előtt a szállító jármű nem érinthet a községi zárlatban lévő olyan gazdaságot, amelyben fogékony állatokat tartanak;
- e) a szállítást olyan eszközzel kell végezni, amelynek jelöléséből egyértelműen kitűnik, hogy egy meghatározott földrajzi vagy közigazgatási területhez tartozik; a szállítóeszköz más területre csak hatósági felügyelet mellett végzett tisztítás és fertőtlenítés után vihető.

(2) A községi zárlat területén lévő gazdaságokban tartott fogékony állatok nyerstej-mintáit kizárólag ragadós száj- és körömfájás diagnosztizálására engedélyezett állat-egészségügyi diagnosztikai laboratórium számára lehet begyűjteni, szállítani, és a mintát csak ilyen laboratóriumban lehet feldolgozni.

Fogékony állatokból származó spermával, petesejtekkel és embriókkal
kapcsolatos intézkedések

32. § (1) A községi zárlatban tartott fogékony állatokból származó sperma, petesejt és embrió forgalomba hozatala tilos.

¹ Módosította: 42/2017. (VIII. 17.) FM rendelet 76. § a).

² Módosította: 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 48. § c).

(2) A tilalom nem vonatkozik az olyan fagyasztott spermára, petesejtre és embrióra, amelyeket a körzetben lévő gazdaságban történt, legkorábbi fertőződés becsült időpontjánál legalább 21 nappal korábban gyűjtöttek be és tároltak.

(3) A fertőződés időpontját követően, a közösségi jogszabályoknak megfelelően gyűjtött mélyhűtött spermát külön kell gyűjteni, és azt csak azután lehet forgalomba hozni, hogy

a) valamennyi intézkedést a 40. § szerint visszavonták,

b) a spermagyűjtő központban tartott valamennyi állaton klinikai vizsgálatot végeztek és annak eredménye negatív volt, valamint a 4. számú melléklet 2.2. pontjának megfelelően vett minták szerológiai vizsgálata negatív eredményt adott, és

c) a donor állaton a vírus ellen termelődött ellenanyagok kimutatására irányuló, legkorábban 28 nappal a sperma begyűjtését követően elvégzett szerológiai vizsgálat eredménye negatív volt.

Fogékony állatok trágyájának szállítása és kiszórása

33. § (1) A községi zárlaton lévő, fogékony állatokat tartó gazdaságokból, illetve a 18. § szerinti létesítményekből vagy szállítóeszközből származó trágya szállítása és kiszórása tilos.

➡(2)¹ A járási hivatal engedélyezheti a trágya községi zárlat területén lévő gazdaságból történő kiszállítását kijelölt üzembe, kezelés vagy köztes tárolás céljára.

➡(3)² A járási hivatal engedélyezheti a trágya községi zárlat területén lévő, de korlátozás alatt nem álló gazdaságokból történő kiszállítását, hogy azt ilyen célra kijelölt földekre szórják ki, ha³

a) a trágya a községi zárlat területén lévő gazdaság legkorábbi fertőződésének becsült időpontjánál legalább 21 nappal korábban képződött, és a trágya talajhoz közel szórható módon helyezhető ki, megfelelő távolságra az olyan gazdaságoktól, ahol fogékony állatokat tartanak, illetve a kiszórt trágyát azonnal beforgatják a talajba, vagy

b) szarvasmarhafélék és sertések trágyája esetében hatósági állatorvosi vizsgálat kizárta a fertőzöttségre gyanús állatok jelenlétét, és a legalább 21 nappal a vizsgálat előtt keletkezett trágyát beforgatják a talajba a származási gazdasághoz közel fekvő, erre kijelölt földeken, kellő távolságra azoktól a községi zárlat területén lévő gazdaságoktól, ahol fogékony állatokat tartanak.

(4) A trágya fogékony állatokat tartó gazdaságokból való kiszállítását csak valamennyi feltétel megléte esetén engedélyezhető, különös tekintettel a szivárgásmentes szállítójárművek berakodást követő, valamint a gazdaság elhagyása előtti tisztítására és fertőtlenítésére.

Fogékony állatok nyers bőrével és irhájával kapcsolatos intézkedések

34. § (1) Tilos a községi zárlatból származó, fogékony állatok nyers bőrének és szőrméjének forgalomba hozatala.

(2) A tilalom nem vonatkozik olyan nyersbőrre és szőrmére,

a) amelyet a fertőzött gazdaságban a fertőzés becsült időpontjánál legalább 21 nappal korábban állítottak elő és elkülönítve tároltak, vagy

¹ Módosította: 151/2012. (XII. 29.) VM rendelet 23. § c), 42/2017. (VIII. 17.) FM rendelet 76. § j).

² Módosította: 42/2017. (VIII. 17.) FM rendelet 76. § j).

³ Módosította: 151/2012. (XII. 29.) VM rendelet 23. § c).

b) amely megfelel a 9. számú melléklet A. része szerinti követelményeknek.

Gyapjúval, kérődzőkből származó szőrrel és sertéssörtével kapcsolatos intézkedések

35. § (1) Tilos a községi zárlatból származó gyapjú, kérődzőkből származó szőr és sertéssörte forgalomba hozatala.

(2) A tilalom nem vonatkozik olyan kezeletlen gyapjúra, szőrre, sörtére,

a) amelyet a fertőzött gazdaságban történt fertőzés becsült időpontjánál legalább 21 nappal korábban állítottak elő és elkülönítve tároltak, vagy

b) amely megfelel a 9. számú melléklet A. része szerinti követelményeknek.

Egyéb állati termékekkel kapcsolatos intézkedések

36. § (1) Tilos a fogékony állatokból származó, a 29-34. §-okban nem említett állati termékek forgalomba hozatala.

(2) A tilalom nem vonatkozik az olyan termékekre,

a) amelyeket a fertőzött gazdaságban a fertőzés becsült időpontját legalább 21 nappal megelőzően állítottak elő, s elkülönítve tároltak és szállítottak;

b) amelyeket a 9. számú melléklet A. része szerinti megfelelő kezelésnek vetettek alá;

c) amelyek - meghatározott termékek esetén - megfelelnek a 9. számú melléklet A. része követelményeinek;

d) amelyek a vírus elpusztítását biztosító kezelésnek alávetett állati eredetű termékeket tartalmazó összetett termékeknek minősülnek, vagy olyan állatokból nyerték ki, amelyekre nem vonatkoznak a korlátozások;

e) amelyek olyan csomagolt termékek, amelyeket kórjelző anyagként vagy laboratóriumi reagensként kívánnak felhasználni.

Takarmánnyal, szalastakarmánnyal, szénával és szalmával kapcsolatos intézkedések

37. § (1) Tilos a községi zárlatból származó takarmány, szalastakarmány, széna és szalma forgalomba hozatala.

(2) A tilalom nem vonatkozik az olyan takarmányra, szalastakarmányra, szénára és szalmára, amelyet

a) fertőzött gazdaságban a fertőzés becsült időpontjánál legalább 21 nappal korábban állítottak elő, és amelyet elkülönítve tároltak és szállítottak, vagy

 b) községi zárlatban kívánnak felhasználni a járási hivatal engedélyével vagy

c) olyan létesítményben állítottak elő, ahol nem tartanak fogékony állatokat, és a nyersanyagot fogékony állatokat nem tartó, vagy a községi zárlaton kívüli létesítményből szerzik be.

(3) A tilalom nem vonatkozik az olyan fogékony állatokat tartó gazdaságokban termelt takarmányra, szalastakarmányra, szénára és szalmára, amely megfelel a 9. számú melléklet B. része szerinti előírásoknak.

 38. §² A 27-37. §-ok szerinti tilalmak alól a járási hivatal csak akkor adhat felmentést, ha az előírást hiánytalanul teljesítették, mielőtt a termékek elhagynák a községi zárlatot, és nem áll fenn a vírus terjedésének veszélye.

---

1 Módosította: 151/2012. (XII. 29.) VM rendelet 23. § c), 42/2017. (VIII. 17.) FM rendelet 76. § i).

2 Módosította: 151/2012. (XII. 29.) VM rendelet 23. § c), 42/2017. (VIII. 17.) FM rendelet 76. § i).

39. § Közösségen belüli kereskedelem esetén nem kell alkalmazni a 28-37. §-ok szerinti tilalmakat, ha a hatósági állatorvos a tilalom alóli felmentés feltételeinek teljesülését igazolja.

Intézkedések visszavonása

40. § (1) A községi zárlatban alkalmazott intézkedések csak akkor oldhatók fel, ha

a) legalább 15 nap eltelt a fertőzött gazdaságban lévő valamennyi, fogékony állat 10. § (1.) bekezdés szerinti leölését és biztonságos ártalmatlanítását, valamint a gazdaságban a 16. § szerint végzett előzetes tisztítás és fertőtlenítés befejezését követően;

b) a hatósági állatorvos vizsgálatot végzett a községi zárlat területén lévő valamennyi olyan gazdaságban, amelyben fogékony állatokat tartanak, és a vizsgálat negatív eredményt hozott.

(2) A községi zárlatra vonatkozó intézkedések visszavonását követően a védőkörzetben a 41-45. §-ok szerint alkalmazott intézkedéseket legalább 15 napig és legfeljebb a 47. § szerinti visszavonásig fenn kell tartani.

(3) A fertőzöttség kizárására irányuló vizsgálatot a 4. számú melléklet 1. pontjában meghatározott követelmények szerint kell elvégezni. A vizsgálatok során a 4. számú melléklet 2.3. pontjában leírt intézkedéseket a 2.1.1. és 2.1.3. pontok szerint kell végrehajtani.

VIII. Fejezet

A VÉDŐKÖRZET SZABÁLYAI

A védőkörzetben alkalmazandó intézkedések

41. § (1) A védőkörzetben a 25. § (1) bekezdése szerinti intézkedéseket kell alkalmazni.

➡(2)¹ A 25. § (1) bekezdés d) pontja szerinti kiviteli tilalomtól eltérően, ha nem áll rendelkezésre vágási kapacitás a védőkörzetben vagy az nem elégséges, a megyei kormányhivatal engedélyezheti a fogékony állatok kiszállítását, közvetlenül védőkörzeten kívül eső legközelebbi kijelölt vágóhídra hatósági felügyelet mellett, ha

a) a gazdaság járványügyi helyzete nem veti fel a vírussal való fertőzés vagy kontamináció gyanúját,

b) a hatósági állatorvos a gazdaságban található valamennyi fogékony állatot megvizsgálta és a vizsgálat kedvező eredménnyel zárult,

c) a 4. számú melléklet 2.2. pontjában meghatározott, reprezentatív számú állatot alapos klinikai vizsgálatnak vetették alá, és kizárták beteg állatok jelenlétét vagy ennek gyanúját,

d) az ilyen állatokból előállított húst a 39. § szerinti kezelésnek vetik alá.

A fogékony állatok forgalma

42. § (1) A védőkörzetben található gazdaságokból fogékony állatokat kivinni tilos.

¹ Módosította: 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 48. § c), 42/2017. (VIII. 17.) FM rendelet 76. § a).

(2) A tilalom nem vonatkozik

a) az állatok védőkörzetben található legelőre történő kihajtására, ha azok más gazdaságok fogékony állataival való érintkezése kizárható, és az utolsó megbetegedés megállapítása óta legalább 15 nap eltelt;

b) az állatok zárt vágás céljából történő, hatósági felügyelet mellett és közvetlenül ugyanabban a védőkörzetben található vágóhidra szállítására;

c) az állatok 41. § (2) bekezdés szerinti védőkörzeten kívüli vágóhidra történő szállítására;

d) az állatok 27. § (2) bekezdés a) és b) pontja szerinti szállítására.

☞ (3) A járási hivatal csak akkor engedélyezheti az állatok mozgását, ha¹

a) a hatósági állatorvos a gazdaságban található valamennyi fogékony állatot negatív eredménnyel megvizsgálta, valamint a 4. számú melléklet 2.2. pontja szerint vett minták laboratóriumi vizsgálata is kedvező eredménnyel zárult, és

b) a gazdaság járványügyi helyzete nem veti fel a vírussal való fertőzés vagy kontamináció gyanúját, valamint a hatósági állatorvos az összes fogékony állatot negatív eredménnyel megvizsgálta.

(4) Haladéktalanul fel kell kutatni azokat a fogékony állatokat, amelyeket a védőkörzetben lévő gazdaságban fellepett legkorábbi fertőzés becsült időpontját megelőző legalább 21 napos időtartam során szállítottak ki a védőkörzetből, és az állatok felkutatásának eredményéről a minisztérium tájékoztatja a tagállamok társhatóságait.

Fogékony állatok nyers húsával és az abból előállított húskészítményekkel kapcsolatos intézkedések

43. § (1) Tilos a védőkörzetben tartott fogékony állatokból származó, valamint a védőkörzet területén lévő létesítményekben előállított fogékony állatból származó nyers hús, darált hús és előkészített hús, valamint az ilyen húsból előállított húskészítmények forgalomba hozatala.

(2) A tilalom nem vonatkozik olyan nyers húsrá, darált húsrá és előkészített húsrá, amelyet az adott községi zárlatban lévő gazdaságban fellepett legkorábbi fertőzés becsült időpontjánál legalább 21 nappal korábban állítottak elő, és amelyet az előállítása óta a fenti időpont után előállított hústól elkülönítve tároltak és szállítottak. Az ilyen húsokat egyértelmű jelöléssel meg kell különböztetni azoktól, amelyek nem alkalmasak védőkörzeten kívülre történő szállításra.

(3) A tilalmat nem kell alkalmazni az olyan állatokból előállított nyers húsrá, darált húsrá és előkészített húsrá, ha a 41. § (2) bekezdése szerinti feltételekkel szállítottak vágóhidra, és a húsrá az (4) bekezdés szerinti intézkedéseket alkalmazzák.

(4) Az (1) bekezdésben előírt tilalom nem vonatkozik a védőkörzetben található létesítményből származó nyers húsrá, darált húsrá és előkészített húsrá, ha

a) a létesítmény hatósági állatorvosi ellenőrzés mellett működik;

b) csak a (3) bekezdés szerinti és a 8. számú melléklet B. részében előírt kiegészítő feltételek alá eső nyers húst, darált húst és előkészített húst vagy olyan nyers húst, darált húst és előkészített húst dolgoznak fel a létesítményben, amelyek védőkörzeten kívül nevelt és levágott, vagy a 27. § (2) bekezdés b) pontja szerint beszállított állatokból származnak;

c) valamennyi ilyen nyers húst, darált- és előkészített húst az előírt állat-egészségügyi jelöléssel láttak el;

¹ Módosította: 151/2012. (XII. 29.) VM rendelet 23. § c), 42/2017. (VIII. 17.) FM rendelet 76. § j).

d) a teljes termelési folyamat során valamennyi ilyen nyers húst, darált húst és előkészített húst egyértelműen azonosítanak, valamint elkülönítve szállítanak és tárolnak olyan nyers hústól, darált hústól vagy előkészített hústól, amely nem szállítható a védőkörzeten kívülre.

(5) Az (1) bekezdés szerinti tilalom nem vonatkozik a védőkörzetben tartott fogékony állatokból származó, állat-egészségügyi jelöléssel ellátott olyan húsból előállított húskészítményekre, amelyeket hatósági felügyelet mellett a 9. számú melléklet A. része szerinti kezelésre szállították ilyen célra kijelölt üzembe.

(6) Az (1) bekezdésben előírt tilalom nem vonatkozik olyan húskészítményekre, amelyeket a védőkörzetben található üzemekben állítottak elő, és megfelelnek az (5) bekezdésben meghatározottaknak, vagy amelyeket olyan húsból állítottak elő, amely a (4) bekezdés feltételeinek megfelel.

(7) A hatósági állatorvos igazolja, hogy a Közösségen belüli kereskedelemre szánt nyers hús, darált hús és előkészített hús megfelel a (6) bekezdés feltételeinek. A minisztérium felügyeli a feltételek teljesítésének helyi állat-egészségügyi hatóság által végzett ellenőrzését és - Közösségen belüli kereskedelem esetén - eljuttatja a többi tagállamnak és a bizottságnak azon létesítmények jegyzékét, amelyeknek az igazolt termékek kiszállítását engedélyezte.

(8) A bizottság által jóváhagyott feltételek teljesülése esetén az (1) bekezdés szerinti tilalom enyhíthető, elsősorban a 30 napot meghaladóan fennálló védőkörzetből származó, fogékony állatból előállított hús jelölésére vonatkozóan.

Fogékony állatokból származó tejre és az abból előállított tejtermékekre vonatkozó intézkedések

44. § (1) Tilos a védőkörzetben tartott fogékony állatokból származó tej és az abból előállított tejtermékek forgalomba hozatala.

(2) Tilos a fogékony állatokból származó, a védőkörzetben előállított tej és tejtermékek forgalomba hozatala.

(3) Az (1) bekezdésben előírt tilalom nem vonatkozik az olyan, a védőkörzetben tartott fogékony állatokból származó tejre és tejtermékekre, amelyeket az ahhoz tartozó községi zárlatban lévő, legkorábban fertőződött gazdaság fertőződésének becsült időpontjánál legalább 21 nappal korábban állítottak elő, és amelyeket előállításuk óta a fenti időpontot követően előállított tejtől és tejtermékektől elkülönítve tároltak és szállítottak.

➡(4)¹ Az (1) bekezdés szerinti tilalom nem vonatkozik a védőkörzetben tartott fogékony állatokból származó tejre és az ilyen tejből előállított tejtermékekre, amelyeket a 7. számú melléklet A. vagy B. részében meghatározott kezelések egyikének alávetettek. A kezelést a (6) bekezdés szerinti feltételekkel, az (5) bekezdés szerinti üzemben, vagy - ha ilyen üzem nincs a védőkörzetben - a megyei kormányhivatal által kijelölt, a községi zárlaton és a védőkörzeten kívül található üzemben kell elvégezni.

(5) A (2) bekezdés szerinti tilalom nem vonatkozik az olyan tejre- és tejtermékekre, amelyeket a védőkörzetben lévő üzemekben állítottak elő a (6) bekezdés szerinti feltételekkel.

(6) A tej- és tejtermék-előállító üzemek

a) hatósági állatorvosi ellenőrzés mellett működhetnek;

1 Módosította: 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 48. § c), 42/2017. (VIII. 17.) FM rendelet 76. § a).

b) által felhasznált összes tejnek meg kell felelnie a (4) bekezdés szerinti feltételnek, vagy a községi zárlaton és a védőkörzeten kívül tartott állatokból kell származnia;

c) gondoskodnak a teljes termelési folyamat során a tej egyértelmű azonosításáról, elkülönített szállításáról és tárolásáról olyan tej és tejtermékektől, amelyeket nem kívánnak védőkörzeten kívülre szállítani;

d) a nyers tejet a községi zárlaton és a védőkörzeten kívül található gazdaságokból olyan járművekkel kötelesek szállítani a feldolgozó üzembe, amelyeket a szállítást megelőzően kitisztítottak, fertőtlenítettek, és amelyek a szállítást követően nem érintettek a községi zárlatban vagy a védőkörzetben lévő, fogékony állatokat tartó gazdaságokat.

(7) A hatósági állatorvos igazolja, hogy a Közösségen belüli kereskedelemre szánt tej megfelel a (6) bekezdés szerinti feltételeknek. A minisztérium felügyeli a feltételek teljesülésének helyi állat-egészségügyi hatóság által végzett ellenőrzését és - Közösségen belüli kereskedelem esetén - eljuttatja a többi tagállamnak és a bizottságnak azon létesítmények jegyzékét, amelyeknek az így igazolt termékek kiszállítását engedélyezte.

(8) A nyers tej védőkörzetben található gazdaságokból községi zárlaton és a védőkörzeten kívüli üzemekbe történő szállítására és a tej feldolgozására a következő feltételek vonatkoznak:

→ a)¹ a védőkörzetben tartott fogékony állatokból nyert nyers tejnek a községi zárlaton és a védőkörzeten kívül található üzemekben történő feldolgozását a megyei kormányhivatal engedélyezi;

b) az engedélyben meg kell határozni a kijelölt létesítménybe vezető szállítási útvonalat, és részletes utasításokat kell adni a szállítás feltételeivel kapcsolatban;

c) a szállítást olyan járművel kell végezni, amelyet a szállítás előtt kitakarítottak és fertőtlenítettek, valamint úgy alakítottak ki és tartanak karban, hogy szállítás közben nem szivárog belőlük a tej, és úgy vannak felszerelve, hogy a tej betöltése és lefejtése során az aeroszol-szóródás elkerülhető;

d) mielőtt a jármű elhagyja a gazdaságot, ahol a tejet fogékony állatokból gyűjtötték be, az összekötőcsöveket, a gumikat, a sárhányókat, a gépkocsi alsó részeit és minden olyan helyet, ahová a tej kifolyt, meg kell tisztítani és fertőtleníteni kell;

e) az utolsó fertőtlenítés után, valamint a községi zárlat elhagyása előtt a jármű nem érinthet a községi zárlatban lévő olyan gazdaságot, amelyben fogékony állatokat tartanak;

f) a szállítást olyan eszközzel kell végezni, amelynek jelöléséből egyértelműen kiderül, hogy az szigorúan egy meghatározott földrajzi vagy közigazgatási területhez tartozik, és más területre csak hatósági felügyelet mellett végzett tisztítás és fertőtlenítés után vihető.

→ (9)² A védőkörzet területén lévő, gazdaságokban tartott fogékony állatok nyers tejéből a vírus diagnosztizálására jogosult állat-egészségügyi diagnosztikai laboratóriumon kívüli egyéb laboratórium részére a mintavételhez, a minta szállításához, valamint a laboratóriumban tervezett feldolgozásához a megyei kormányhivatal engedélye szükséges.

Fogékony állatok trágyájának szállítása és kiszórása

1 Módosította: 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 48. § c), 42/2017. (VIII. 17.) FM rendelet 76. § a).

2 Módosította: 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 48. § c), 42/2017. (VIII. 17.) FM rendelet 76. § a).

45. § (1) A védőkörzet területén lévő, fogékony állatokat tartó gazdaságokból és egyéb létesítményekből történő trágyaszállítás és kiszórás tilos.

 (2) A járási hivatal engedélyezheti a trágya kiszállítását védőkörzetben kijelölt területre, használat előtt és után alaposan letisztított és fertőtlenített szállítóeszközzel úgy, hogy a kiszórás a fogékony állatokat tartó gazdaságoktól kellő távolságra legyen, továbbá¹

a) a gazdaságban lévő valamennyi fogékony állattal kapcsolatban hatósági állatorvos által elvégzett vizsgálatnak ki kell zárnia a vírussal való fertőzöttség gyanúját, és a trágyát a talajhoz olyan közel kell kiszórni, hogy az aeroszolképződés elkerülhető legyen, és azonnal be kell forgatni a talajba, vagy

b) a gazdaságban lévő valamennyi fogékony állat hatósági állatorvosi vizsgálatnak negatív eredményt kell adnia, és a trágyát be kell forgatni a talajba, vagy

c) a trágyát a 33. § (2) bekezdésének megfelelően kell kezelni.

(3) A 32. és a 34-36. §-ok szerinti előírások vonatkoznak a 43-45. § fel nem sorolt, egyéb állati eredetű termékekre is.

További intézkedések

46. § A minisztérium - figyelembe véve az érintett terület sajátos járványügyi, állattenyésztési, gazdasági és társadalmi viszonyait - az e rendelet által meghatározott intézkedéseken kívül a ragadós száj- és körömfájás leküzdéséhez szükséges további kiegészítő intézkedéseket foganatosíthat a védőkörzetben, amelyekről tájékoztatja a bizottságot és a tagállamok társhatóságait.

Intézkedések visszavonása

47. § (1) A védőkörzetben alkalmazott intézkedések hatályban maradnak, amíg

a) legalább 30 nap el nem telik a fertőzött gazdaságban lévő valamennyi fogékony állat leölése és ártalmatlanítása, valamint a gazdaságban végzett előzetes tisztítás és fertőtlenítés befejezését követően;

b) a községi zárlat intézkedéseit vissza nem vonják;

c) az előírt vizsgálatokat el nem végezték és azok negatív eredményt nem adtak.

(2) Az (1) bekezdés c) pontja szerinti vizsgálatokat a 3. számú melléklet 1. pontja alapján kell végrehajtani a védőkörzetben a fertőzöttség kizárásának igazolása érdekében úgy, hogy az eljárás magába foglalja a 3. számú melléklet 2. 1. pontjának szerinti és a 4. számú melléklet 2.4. pontjában leírt intézkedéseket is.

IX. Fejezet

RÉGIÓKBA SOROLÁS, AZ ÁLLATFORGALOM ELLENŐRZÉSE ÉS AZONOSÍTÁS

¹ Módosította: 151/2012. (XII. 29.) VM rendelet 23. § c), 42/2017. (VIII. 17.) FM rendelet 76. § j).

Régiókba sorolás

48. § (1) Ha az intézkedések ellenére a ragadós száj- és körömfájás továbbterjed, illetve ha sürgősségi vakcinázást kell alkalmazni, az ország területét a minisztérium egy vagy több korlátozás alatt álló, illetve szabad régiókból álló övezetre osztja.

(2) A minisztérium tájékoztatja a bizottságot a korlátozás alatt álló régiók által alkotott övezetben végrehajtott intézkedésekről.

(3) A nemzeti járványvédelmi központ a korlátozás alatt álló régiókból álló övezet határainak kijelölését megelőzően alapos járványügyi értékelést végez, különös tekintettel a vírus behurcolásának lehetséges időpontjára és helyére, a járvány lehetséges terjedésére és a ragadós száj- és körömfájás felszámolásához szükséges idő várható tartamára.

(4) A korlátozás alatt álló régiókból álló övezet határait a közigazgatási és földrajzi határok alapján kell kijelölni. A járványügyi vizsgálat eredményeinek ismeretében a korlátozás alatt álló övezet területét legfeljebb egy régió méretére lehet csökkenteni, szükség esetén a szomszédos régiókra. Ha a vírus továbbterjed, a korlátozás alatt álló övezetet további régiók bevonásával kell bővíteni.

Korlátozás alatt álló övezetben alkalmazandó intézkedések

49. § (1) Régiókba sorolás esetén a minisztérium elrendeli

a) a fogékony állatok, az ezekből származó állati termékek és árucikkek szállításának és mozgásának, valamint a szállítóeszközök mozgásának ellenőrzését a korlátozás alatt álló övezeten belül;

b) korlátozás alatt álló övezeten kívülre történő szállításra nem alkalmas nyers hús, nyers tej, és készleten lévő termékek felkutatását és megjelölését;

c) a korlátozás alatt álló övezetből történő kiszállításra szánt és arra alkalmas fogékony állatok egyedeinek bizonyítványokkal történő ellátását, valamint a belőlük származó emberi fogyasztásra alkalmas termékek állat-egészségügyi jelölését.

(2) Fel kell kutatni azon fogékony állatokat, amelyeket a vírus behurcolásának feltételezett időpontja és a régiókba sorolás végrehajtása közötti időszakban szállítottak ki a korlátozás alatt álló területről más tagállamba. A fertőzés vagy kontamináció kizárásáig az ilyen állatokat hatósági állatorvosi ellenőrzés mellett kell elkülöníteni.

(3) Együtt kell működni más tagállamokkal olyan fogékony állatokból származó nyers hús, nyers tej és nyers tejtermékek felkutatásában, amelyeket a vírus behurcolásának feltételezett időpontja és a régiókba sorolás végrehajtása közötti időszakban a korlátozás alatt álló területen állítottak elő. Az ilyen nyers húst a 9. számú melléklet A. része szerint, a nyers tejet és nyers tejtermékeket pedig a felhasználástól függően a 7. számú melléklet A. vagy B. része szerint kell kezelni, vagy vissza kell tartani, amíg annak kontaminációját kizárták.

A fogékony állatok azonosítása járványkitörés esetén

50. § (1) Járvány kitörése esetén a fogékony állatok csak akkor hagyhatják el tartási helyüket, ha azonosításuk lehetővé teszi, hogy az állat-egészségügyi hatóság származási gazdaságukat rövid idő alatt azonosítsa, és mozgásukat hatékonyan kövesse. Más létesítményekben és különleges esetekben a minisztérium engedélyezhet egyéb módszert is az állatok mozgásának, származási gazdaságának vagy eredetének a felkutatására.

(2) A betegség elleni védekezés során, elsősorban a védő és szuppresszív vakcinázás mellett alkalmazott kiegészítő, tartós állatjelöléssel kapcsolatban hozott intézkedéseket a bizottság módosíthatja.

Az állatmozgatás ellenőrzése járványkitörés esetén

51. § (1) Járvány kitörése esetén a korlátozás alatt álló területen élő fogékony állatok mozgásának ellenőrizhetősége miatt az állattartók és a fogékony állatok értékesítésével foglalkozó személyek kötelesek a hatósági állatorvost tájékoztatni a gazdaságba behozott és onnan kivitt állatok, illetve a szállított vagy értékesített állatok adatairól.

(2) Az (1) bekezdés szerinti intézkedéseket a minisztérium a korlátozásoktól mentes régiókból álló övezet egészére vagy annak egy részére is kiterjesztheti.

X. Fejezet

VAKCINÁZÁS

Vakcinák felhasználása, gyártása, értékesítése és ellenőrzése

 52. §¹ (1)² A ragadós száj- és körömfájás elleni vakcinák és hiperimmun savók forgalomba hozatalát a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal (a továbbiakban: NÉBIH) engedélyezi.

 (2)³ A vakcinák fogékony állatok aktív immunizálásán kívüli egyéb célokra, így különösen laboratóriumi vizsgálatokra, tudományos kutatásra vagy a vakcinák ellenőrzésére való felhasználását a NÉBIH engedélyezheti, ha a felhasználásához szükséges biológiai biztonsági feltételek teljesülnek.

A sürgősségi vakcinázás elrendelése

53. § (1) Sürgősségi vakcinázás rendelhető el, ha

 a)⁴ a betegséget a járási hivatal megállapította, és fennáll annak veszélye, hogy a járvány továbbterjed;

b) a kitörés a szomszédos tagállamokat azok földrajzi helyzete miatt, vagy a meteorológiai viszonyok következtében veszélyezteti;

c) a kitörés más tagállamokat azért veszélyeztet, mert jelentős járványügyi kapcsolat van a területükön lévő gazdaságok és a Magyarország területén lévő, fogékony állatokat tartó gazdaságok között, ahol járványkitörést észleltek; vagy

¹ Megállapította: 148/2011. (XII. 29.) VM rendelet 8. §. Hatályos: 2012. II. 1-től. Ezt követően megindult eljárásokban kell alkalmazni.

² Módosította: 42/2017. (VIII. 17.) FM rendelet 76. § p).

³ Módosította: 42/2017. (VIII. 17.) FM rendelet 76. § q).

⁴ Módosította: 151/2012. (XII. 29.) VM rendelet 23. § c), 42/2017. (VIII. 17.) FM rendelet 76. § i).

d) Magyarországot olyan szomszédos harmadik ország veszélyezteti, ahol járványkitöréseket észleltek.

(2) Sürgősségi vakcinázás elrendelésekor figyelembe kell venni a 18. § rendelkezéseit és a 10. számú mellékletben foglaltakat.

(3) A sürgősségi vakcinázás engedélyezését a minisztérium kérheti a bizottságtól, ha az (1) bekezdés szerinti feltételek bármelyike fennáll.

(4) Ha a bizottságot a minisztérium előzetesen írásban értesítette az 54. § szerinti feltételek teljesüléséről, a minisztérium önállóan is határozhat a sürgősségi vakcinázás bevezetéséről.

(5) Az (1) bekezdés a) és b) pontja szerinti feltételek esetén a sürgősségi vakcinázást a bizottság is kezdeményezheti.

A sürgősségi vakcinázás feltételei

54. § (1) A sürgősségi vakcinázás elrendelésére irányuló kezdeményezésben meg kell jelölni

a) a sürgősségi vakcinázás által érintett terület kiterjedését a régióba sorolás szabályai szerint;

b) a vakcinázandó állatok fajtát és életkorát;

c) a vakcinázás időtartamát;

d) a fogékony vakcinázott és nem vakcinázott állatok, valamint a belőlük származó termékek forgalmazására vonatkozó tilalmak meghatározását;

e) a vakcinázott állatok speciális kiegészítő és tartós azonosításának módját, valamint azok nyilvántartását;

f) a sürgősségi állapottal kapcsolatos egyéb kérdéseket.

(2) A sürgősségi vakcinázás (1) bekezdés szerinti feltételeit úgy kell meghatározni, hogy a vakcinázás az 55. § szerinti rendelkezésekkel összhangban történjék függetlenül attól, hogy a vakcinázott állatokat később levágják-e vagy sem.

(3) A minisztériumnak gondoskodnia kell a lakosság tájékoztatásáról a vakcinázott állatokból származó, emberi fogyasztásra szánt hús, tej és tejtermékek biztonságosságát illetően.

Védővakcinázás

 55. § (1)¹ A védővakcinázás, a járási hivatal által kijelölt területen lévő gazdaságokban végzett olyan sürgősségi vakcinázás, amelynek a célja, hogy megvédje a fogékony állatokat a vírus légi úton vagy ragályfogó tárgyak útján való terjedése miatt bekövetkező fertőződéstől.

(2) A védővakcinázás során a vakcinázási övezet kijelölését a regionalizáció e rendelet szerinti meghatározásának megfelelően, és - ha szükséges - a szomszédos tagállamokkal együttműködve kell végrehajtani.

(3) A vakcinázást gyorsan, a higiéniai és biológiai biztonsági szabályokat betartva kell végrehajtani. A vakcinázási övezetben alkalmazott valamennyi intézkedést a régióba sorolásra tekintettel kell megtenni.

(4) Ha a vakcinázási övezet magában foglalja a községi zárlat vagy a védőkörzet egészét vagy annak bizonyos részeit, az e rendeletben meghatározott intézkedéseket fenn kell tartani mindaddig, amíg azok a 40. § vagy a 47. § szerint vissza nem vonhatók. Miután a községi zárlatban vagy a védőkörzetben alkalmazott intézkedéseket visszavonták, a vakcinázási övezetben a 57-65. § szerinti intézkedéseket továbbra is alkalmazni kell.

¹ Módosította: 151/2012. (XII. 29.) VM rendelet 23. § c), 42/2017. (VIII. 17.) FM rendelet 76. § i).

(5) A vakcinázási övezetet a fertőzésmentes státusz visszanyeréséig annak határaitól számítva legalább 10 km széles megfigyelési övezettel kell körülvenni. A megfigyelési övezetben

a) tilos a vakcinázás;

→ b)¹ az illetékes megyei kormányhivatal a betegséggel kapcsolatban fokozott megfigyelést folytat;

c) a fogékony állatok forgalmát az állat-egészségügyi hatóság a készenléti tervben foglaltak szerint ellenőrzi.

Szuppresszív vakcinázás

56. § (1) Szuppresszív vakcinázást kell végezni olyan területen lévő gazdaságban, ahol kizárólag a fertőzött állatok kiirtásával összefüggésben elvégzett sürgősségi vakcinázással lehetséges a külvilágba kerülő ragadós száj- és körömfájás-vírus mennyiségének csökkentése. A szuppresszív vakcinázást követően az állatok tetemeit meg kell semmisíteni.

(2) Ha a minisztérium a szuppresszív vakcinázás bevezetéséről határozott, erről tájékoztatja a bizottságot, továbbá részletesen beszámol a bevezetni kívánt rendkívüli állat-egészségügyi intézkedésekről, amelyek tartalmazzák a védő- és megfigyelési körzet létesítésével összefüggő szabályokat is.

(3) Szuppresszív vakcinázás csak a községi zárlatban, és csak fertőzött, nyilvántartásba vett azon gazdaságokban végezhető, amelyekre a 12. § szerinti intézkedések vonatkoznak.

(4) A szuppresszív vakcinázásba bevont gazdaságok fogékony fajba tartozó állatállományának leölése logisztikai okokból elhalasztható, amíg a biztonságos ártalmatlanításhoz szükséges feltételeket megteremtik.

A sürgősségi vakcinázás 1. fázisa

57. § (1) A vakcinázási övezetben a § (2)-(5) bekezdések és az 58. § szerinti intézkedéseket kell alkalmazni a sürgősségi vakcinázás megkezdésétől az annak befejezését követő legalább 30 napig tartó időszak során.

→ (2)² A fogékony élő állatok forgalma a vakcinázási övezeten belül található gazdaságok között és a vakcinázási övezetből kifelé tilos. Az ilyen élő állatoknak és az ezen állatok származási és rendeltetési állományának klinikai vizsgálatát követően a járási hivatal engedélyezheti, hogy az állatokat azonnali vágás céljából közvetlenül a megyei kormányhivatal által kijelölt, a vakcinázási övezeten belül vagy kivételes esetben annak közelében található vágóhidra szállítsák.

→ (3)³ Az (1) bekezdés szerint meghatározott időszak során levágott vakcinázott állatokból származó nyers húst meg kell jelölni, a jelöletlen hústól elkülönítve kell szállítani és tárolni, majd zárt konténerekben a megyei kormányhivatal által kijelölt üzembe kell szállítani a 9. számú melléklet A. része szerinti kezelés céljából.

1 Módosította: 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 48. § c), 42/2017. (VIII. 17.) FM rendelet 76. § c).

2 Módosította: 151/2012. (XII. 29.) VM rendelet 23. § c), 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 48. § c), 42/2017. (VIII. 17.) FM rendelet 76. § a), i).

3 Módosította: 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 48. § c), 42/2017. (VIII. 17.) FM rendelet 76. § a).

(4) A vakcinázott állatoktól származó tej és tejtermékek forgalomba hozhatók a vakcinázási övezeten belül és kívül is, feltéve hogy azokon a 7. számú melléklet A., illetve B. része szerinti említett kezelések legalább egyikét elvégezték. A kezelést attól függően kell megválasztani, hogy a tejet, illetve a tejtermékeket emberi fogyasztásra szánják-e vagy sem. A kezelést az (5) bekezdés szerinti feltételek mellett, a vakcinázási övezetben, vagy - ha ilyen üzem az övezetben nincs - a vakcinázási övezeten kívül található üzemben kell elvégezni, ahová a nyers tej az 59. § (1) bekezdés szerinti feltételekkel szállítható.

(5) A (4) bekezdés szerinti üzemek

a) állandó hatósági állatorvosi ellenőrzés mellett kell hogy működjenek;

b) által felhasznált összes tejnek meg kell felelnie a (4) bekezdés szerinti feltételeknek, vagy a felhasznált nyerstejnek a vakcinázási övezeten kívül tartott állatokból kell származnia;

c) a termelési folyamat során a tejet mindvégig azonosítani kell, elkülönítve tárolni és szállítani az olyan nyers tejtől és nyers tejtermékektől, amelyeket nem a vakcinázási övezeten kívülre történő szállításra szántak;

d) a nyers tejet a vakcinázási övezeten kívüli gazdaságból üzembe csak olyan járművel lehet szállítani, amelyet a szállítást megelőzően kitisztítottak, fertőtlenítettek, és amely a szállítást követően nem érintett a korlátozás alatt álló övezetben lévő olyan gazdasággal, amelyben fogékony állatokat tartanak.

58. § (1) A hatósági állatorvos igazolja, hogy a Közösségen belüli kereskedelemre szánt tej megfelel az 57. § (5) bekezdés szerinti feltételeknek.

(2) A minisztérium felügyeli a feltételek teljesítésének a helyi állat-egészségügyi hatóság által végzett ellenőrzését, és - Közösségen belüli kereskedelem esetében - eljuttatja a többi tagállamnak és a bizottságnak azon létesítmények jegyzékét, amelyeknek az igazolt termékek kiszállítását engedélyezte. ,

59. § (1) A nyers tej vakcinázási övezetben lévő gazdaságból vakcinázási övezeten kívüli üzembe történő szállítása

 a) a megyei kormányhivatal engedélyével, kijelölt útvonalon és az engedély szerinti utasítások betartásával történhet;

b) olyan járművel végezhető, amelyet a szállítás előtt kitakarítottak, fertőtlenítettek, és úgy alakítottak ki és tartanak folyamatosan karban, hogy szállítás közben a tej nem szivárog, továbbá úgy van felszerelve, hogy a tej betöltése és lefejtése során elkerülhető a vírusnak a keletkező aeroszollal történő szóródása; az utolsó fertőtlenítés után és a vakcinázási övezet elhagyása előtt a jármű nem érinthet vakcinázási övezetben lévő olyan gazdaságot, amelyben fogékony állatokat tartanak.

(2) A szállítóeszköz jelöléséből egyértelműen ki kell tűnnie, hogy az szigorúan egy meghatározott földrajzi vagy közigazgatási területhez tartozik, és más területre csak hatósági felügyelet mellett végzett tisztítás és fertőtlenítés után vihető.

(3) A védőkörzetben lévő gazdaságokban tartott fogékony állatok nyers tejéből a betegség diagnosztizálására jogosult állat-egészségügyi diagnosztikai laboratóriumon kívüli egyéb laboratórium számára történő mintavétel, valamint a tej ilyen laboratóriumban történő feldolgozása tilos.

➡(4)¹ A vakcinázási övezetben a fogékony donorállatokból végzett spermagyűjtést a megyei kormányhivatal felfüggeszti. Az élelmiszerlánc-biztonsági és állategészségügyi igazgatóság a vakcinázási övezetben lévő spermagyűjtő központokban engedélyezheti a sperma gyűjtését fagyasztott sperma előállítására céljából, ha az 57. § (1) bekezdés szerinti időszak alatt gyűjtött spermát legalább 30 napig elkülönítve tárolják, és a sperma kiszállítását megelőzően²

a) a donorállatokat nem vakcinázták és a 32. § (3) bekezdés b) és c) pontjában írtakat alkalmazták, vagy

b) a donorállatokat azt követően vakcinázták, hogy a ragadós száj- és körömfájás vírusa ellen termelődött ellenanyagokat kimutató vizsgálatot elvégezték, az negatív eredményt adott, továbbá egy a vírus vagy a vírusgenom, vagy a nem strukturális proteinek ellen termelődött ellenanyagok kimutatásán alapuló jóváhagyott vizsgálat, amelyet a spermára meghatározott karanténidőszak végén a spermagyűjtő központban tartózkodó valamennyi fogékony állatból levett mintán elvégeztek, negatív eredményt adott, és a sperma megfelel a szaporítóanyagok felhasználásáról és kereskedelméről szóló jogszabályokban foglaltaknak.

(5) A petesejtek és embriók gyűjtése donorállatokból tilos.

(6) A spermán, petesejten, embrión kívül más állati eredetű termékek forgalomba hozatalára a 34., 35., 36. és a 45. §-ok szerinti feltételek vonatkoznak.

A sürgősségi vakcinázás 2. fázisa

60. § (1) A vakcinázási övezetben a sürgősségi vakcinázás 2. fázisa során, legkorábban a sürgősségi vakcinázás befejezése után 30 nappal kezdődő, és a 62., 63. §-ok szerinti intézkedések végrehajtásával végződő időszak során az alábbi intézkedéseket kell alkalmazni.

(2) A fogékony élő állatok forgalma a vakcinázási övezeten belüli gazdaságok között tilos. Fogékony élő állat a vakcinázási övezetet nem hagyhatja el.

➡(3)³ Azon gazdaságokból, amelyek fertőzéstől való mentességét a 62. § (3) és (4) bekezdései szerint hatóságilag kizárták, a járási hivatal engedélyezheti, hogy a fogékony állatokat azonnali vágás céljából közvetlenül a vakcinázási övezeten belül vagy kívül található vágóhidra szállítsák úgy, hogy⁴

a) a szállítás során és a vágóhídon az állatok nem érintkezhetnek más, fogékony állatokkal;

b) az állatokat hatósági igazolás kell hogy kísérje, amely igazolja, hogy az állatok berakodását megelőzően a származási gazdaságban vagy a rakodás helyén valamennyi, fogékony állaton elvégezték a 62. § (2) bekezdése szerint előírt vizsgálatot;

c) a szállítóeszközt a berakodást megelőzően és az állatok szállítását követően is takarítani, fertőtleníteni kell, ennek időpontját a szállítóeszköz menetlevelébe fel kell jegyezni;

d) az állatokat a vágóhídon a vágást megelőző 24 óra során hatósági állatorvos megvizsgálta, és az állatok a betegség tüneteit nem mutatták.

¹ Módosította: 42/2017. (VIII. 17.) FM rendelet 76. § a).

² Módosította: 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 48. § c).

³ Módosította: 42/2017. (VIII. 17.) FM rendelet 76. § i).

⁴ Módosította: 151/2012. (XII. 29.) VM rendelet 23. § c).

(4) Vakcinázott nagy- és kiskérődzőkből az (1) bekezdés szerinti időszak során előállított nyers hús - a belsőségek kivételével - forgalomba hozható a vakcinázási övezeten belül és kívül is, ha az üzem

a) hatósági állatorvosi ellenőrzés mellett működik;

b) csak a 11. számú melléklet A. része szerinti kezelésnek alávetett nyers húst - a belsőségek kivételével - és a vakcinázási övezeten kívül nevelt és levágott állatokból származó nyers húst dolgozza fel;

c) minden ilyen nyers, darált és előkészített húst megjelöl a külön jogszabályban meghatározott feltételek szerint;

d) a teljes termelési folyamat során valamennyi nyers húst egyértelműen azonosítva, és az eltérő egészségügyi státuszú nyers hústól elkülönítve, e rendelettel összhangban szállítja és tárolja.

(5) A hatósági állatorvos igazolja, hogy a Közösségen belüli kereskedelemre szánt nyers, darált és előkészített hús megfelel a (4) bekezdés szerinti feltételeknek. A minisztérium felügyeli a feltételek teljesítésének helyi állat-egészségügyi hatóság által végzett ellenőrzését és - Közösségen belüli kereskedelem esetében - eljuttatja a többi tagállamnak és a bizottságnak azon létesítmények jegyzékét, amelyeknek az igazolt termékek kiszállítását engedélyezte.

 61. § (1)¹ A 60. § (1) bekezdés szerinti időszak során levágott vakcinázott sertésekből származó nyers húst az előírt állat-egészségügyi jelöléssel kell ellátni, a jelöletlen húsoktól elkülönítve kell tárolni és szállítani, majd zárt konténerben a megyei kormányhivatal által kijelölt üzembe kell szállítani a 9. számú melléklet A. része szerint végzendő kezelés céljából.

(2) A vakcinázott állatokból származó tej és tejtermékek forgalomba hozhatók a vakcinázási övezeten belül és azon kívül is, feltéve hogy elvégezték rajtuk a 7. számú melléklet A., illetve B. részében említett kezelések legalább egyikét. A megfelelő kezelést attól függően kell megválasztani, hogy a tejet, illetve a tejtermékeket emberi fogyasztásra szánják-e vagy sem. A kezelést egy, a vakcinázási övezetben lévő vagy azon kívüli üzemben, az 57-59. §-okban foglalt rendelkezések szerint kell elvégezni.

(3) Sperma, petesejtek és embriók fogékony állatokból történő begyűjtését illetően az 59. § (3) és (4) bekezdésében előírt intézkedéseket továbbra is alkalmazni kell.

(4) A 60. § (4) bekezdésében, valamint e § (1)-(3) bekezdéseiben említetteken kívüli állati eredetű termékek forgalomba hozatalára a 34-36. § és 45. §-okban foglalt feltételek vonatkoznak.

Klinikai és szerológiai vizsgálat a vakcinázási övezetben (2-A. fázis)

62. § (1) A vakcinázási övezetben a legkorábban a sürgősségi vakcinázás befejezése után 30 nappal kezdődő, s a klinikai és szerológiai vizsgálat befejezésével végződő időszak során a (2) és (3) bekezdés szerinti intézkedéseket kell alkalmazni.

(2) A hatósági állatorvosnak fel kell derítenie a fogékony állatok azon állományait, amelyek érintkeztek a ragadós száj- és körömfájás vírusával, de a betegség nyilvánvaló klinikai tüneteit nem mutatják. Ennek során a vakcinázási övezetben lévő valamennyi állomány valamennyi érintett állatát klinikai vizsgálatnak kell alávetni, és el kell végezni a (3) bekezdés szerinti laboratóriumi vizsgálatokat.

¹ Módosította: 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 48. § c), 42/2017. (VIII. 17.) FM rendelet 76. § a).

(3) A laboratóriumi vizsgálatokat a 2. számú mellékletben meghatározott feltételeknek megfelelő és a bizottság által jóváhagyott diagnosztikai módszerek alkalmazásával kell elvégezni.

➡(4)¹ A vizsgálatoknak a ragadós száj- és körömfájás vírusának nem strukturális proteinjével szemben termelődő ellenanyagok kimutatásán, vagy valamely más, elfogadott módszeren kell alapulniuk, a mintavételezés során pedig vagy a 4. számú melléklet 2.2. pontjában foglaltak szerint kell eljárni, vagy mintát kell venni a vakcinázási övezetben lévő összes állomány minden vakcinázott, fogékony egyedéből és azok nem vakcinázott utódaiból. Ha a megyei kormányhivatal ezen felül fogékony jelzőállatok használatát is elrendeli, akkor figyelembe kell venni a fertőzött gazdaságok újraterelítésének az 5. számú mellékletben foglalt feltételeit.

Az állományok minősítése a vakcinázási övezetben (2-B. fázis)

63. § (1) A fogékony állatokat tartó gazdaságok minősítését a 62. § (2) bekezdése szerinti vizsgálat, valamint az 1. számú mellékletben foglalt követelmények szerint kell elvégezni.

(2) Azokban a gazdaságokban, amelyekben akár egyetlen állat is fertőzöttségre gyanús és a gazdaságban a vírus jelenlétét az 1. számú melléklet szerint megállapították, a hatósági állatorvos haladéktalanul gondoskodik a 12-13. § és 23. §-okban foglalt intézkedések foganatosításáról.

(3) Azon gazdaságokban, amelyekben akár egy kontaminációra gyanús állat is van, de a gazdaság valamennyi fogékony állatára kiterjedő későbbi vizsgálat kizárta a ragadós száj- és körömfájás vírusának jelenlétét, a hatósági állatorvos elrendeli a gazdaságban lévő fogékony állatok leölését és tetemeik ártalmatlanítását, vagy utasítást ad a (4) bekezdésben foglaltak végrehajtására.

➡(4)² A hatósági állatorvos dönthet úgy, hogy a kontaminációra gyanús állatot tartalmazó állomány egyedeit a 62. § (3) bekezdésben foglalt vizsgálatok eredménye alapján minősítik. A vizsgálatok legalább egyikére pozitív állatokat késedelem nélkül le kell ölni, és tetemeiket ártalmatlanítani kell. A gazdaságban maradt negatív állatokat a járási hivatal engedélyével és utasításai szerint a megyei kormányhivatal által kijelölt vágóhídon kell levágni.

64. § (1) A 63. § (3) bekezdése szerinti gazdaságok kötelező tisztítását és fertőtlenítését hatósági állatorvosi felügyelet mellett, a 16. § szerint kell végezni.

(2) Az állatok újraterelítését az 5. számú melléklet szabályozza.

(3) A sürgősségi vakcinázás 2-A. fázisa során

a) a 63. § (4) bekezdés szerint levágott állatokból előállított nyers hústra kérődzők esetén a 60. § (4) bekezdése szerinti, sertések esetén a 61. § (1) bekezdés szerinti előírást kell alkalmazni;

b) a 63. § (4) bekezdés szerinti állatokból származó tejet és tejtermékeket a felhasználási szándéktól függően az 57-59. §-okban foglaltaknak megfelelően a 7. számú melléklet A. és B. részében meghatározott kezelések közül legalább az egyiknek alá kell vetni.

(4) Azokban a gazdaságokban, ahol a korábbi vagy jelenlegi ragadós száj- és körömfájás-fertőzést a 62. § (3) bekezdése szerint előírt vizsgálatokkal hatóságilag kizárták, a 65. § szerint előírt intézkedések alkalmazhatók.

¹ Módosította: 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 48. § c), 42/2017. (VIII. 17.) FM rendelet 76. § a).

² Módosította: 151/2012. (XII. 29.) VM rendelet 23. § c), 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 48. § c), 42/2017. (VIII. 17.) FM rendelet 76. § a), i).

Intézkedések a sürgősségi vakcinázás 3. fázisában

65. § (1) A 63-64. § szerint meghatározott intézkedések befejezését követő, a mentes státusz visszanyeréséig tartó időszakban (a sürgősségi vakcinázás 3. fázisa) a vakcinázási övezetben e § (2)-(5) bekezdése, valamint a 66. § (1) bekezdése szerinti intézkedéseket kell alkalmazni.

➡(2)¹ Fogékony állatok a vakcinázási övezetben lévő gazdaságok között csak járási hivatali engedéllyel mozoghatnak.

➡(3)² Fogékony állatok nem hagyhatják el a vakcinázási övezetet. A járási hivatal engedélyezheti a fogékony állatok kiszállítását a vakcinázási övezetből, ha az állatokat azonnali vágásra, közvetlenül vágóhídra szállítják és megfelelnek a 60. § (3) bekezdés szerinti előírásoknak.

➡(4) A járási hivatal a (2) bekezdés szerinti engedélyt akkor adhatja ki, ha³

a) a berakodást megelőző 24 órán belül a gazdaságban lévő valamennyi fogékony állaton klinikai vizsgálatot végeztek, és azokon nem mutatkoztak a ragadós száj- és körömfájás klinikai tünetei,

b) a származási gazdaságban a berakodást megelőző 30 napban állatmozgás nem történt, oda fogékony állatokat nem szállítottak be,

c) a származási gazdaság nem községi zárlatban vagy védőkörzetben található,

d) a szállítandó állatok egyedi, ragadós száj- és körömfájásra irányuló szerológiai vizsgálata az elkülönítési időszak végén negatív eredménnyel zárult, vagy a 4. számú melléklet 2.2. pontjának megfelelő szerológiai vizsgálatokat elvégezték,

e) az állatok sem közvetlenül, sem közvetve nem érintkezhetnek fertőzési forrással a származási gazdaságból a rendeltetési helyükre való szállításuk során.

(5) A vakcinázott anyaállatok nem vakcinázott utódai nem hagyhatják el a tartási helyüket, kivéve ha szállításuk célállomása

a) a vakcinázási övezetben lévő, a származási gazdasággal megegyező állat-egészségügyi státuszú gazdaság;

b) vágóhíd, ahol azonnal levágják őket;

➡c)⁴ a megyei kormányhivatal által kijelölt gazdaság, ahonnan az utód közvetlenül vágóhídra szállítandó;

d) bármely gazdaság, ha a gazdaságból történő kiszállítás előtt vett vérmintákból a ragadós száj- és körömfájás vírusa ellen termelődött ellenanyagok kimutatásán alapuló szerológiai vizsgálat negatív eredményt adott.

66. § (1) A nem vakcinázott fogékony állatok nyers húsa a következő feltételekkel hozható forgalomba a vakcinázási övezeten belül és azon kívül:

a) a 63. § (3)-(4) és a 64. § (1)-(2) bekezdései szerinti intézkedéseket az egész vakcinázási övezetben végrehajtották, vagy az állatokat a 65. § (3) bekezdése, vagy a 65. § (4) bekezdésének d) pontja szerinti feltételek mellett szállítják olyan vágóhídra, amely hatósági állatorvosi ellenőrzés mellett működik és csak az e pontban említett vagy a vakcinázási övezeten kívül nevelt vagy levágott állatokból előállított nyers húst vagy az e § (3) bekezdésében meghatározott nyers húst dolgozza fel;

1 Módosította: 151/2012. (XII. 29.) VM rendelet 23. § c), 42/2017. (VIII. 17.) FM rendelet 76. § n).

2 Módosította: 151/2012. (XII. 29.) VM rendelet 23. § c), 42/2017. (VIII. 17.) FM rendelet 76. § j).

3 Módosította: 151/2012. (XII. 29.) VM rendelet 23. § c), 42/2017. (VIII. 17.) FM rendelet 76. § j).

4 Módosította: 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 48. § c), 42/2017. (VIII. 17.) FM rendelet 76. § a).

b) az összes ilyen nyers, darált és előkészített húson feltüntették a megfelelő állat-egészségügyi jelölést;

c) a teljes termelési folyamat során valamennyi nyers húst egyértelműen azonosítva, és az eltérő egészségügyi státuszú nyers hústól elkülönítve szállítják és tárolják.

→(2)¹ Az (1) bekezdésben meghatározott időtartam alatt levágott fogékony, vakcinázott állatokból vagy a vakcinázott állatok nem vakcinázott szeropozitív utódaiból származó nyers húst el kell látni az előírt állat-egészségügyi jelöléssel, és azt az e jelöléssel el nem látott hústól elkülönítve kell tárolni és szállítani, majd zárt konténerben az illetékes megyei kormányhivatal által kijelölt valamely üzembe kell szállítani a 9. számú melléklet A. része szerinti kezelés céljából.

(3) A (2) bekezdésben foglaltaktól eltérően, a vakcinázott nagy- és kiskérődzőkből vagy azok nem vakcinázott szeropozitív utódaiból előállított nyers hús és megtisztított belsőség forgalomba hozható a vakcinázási övezeten belül és kívül, ha az üzem:

a) hatósági állatorvosi ellenőrzés mellett működik;

b) csak a 11. számú melléklet A. része szerint kezelt nyers húst - a belsőségeket kivéve - vagy az (1) bekezdésben meghatározott nyers húst vagy vakcinázási övezeten kívül nevelt vagy levágott állatokból származó nyers húst dolgoz fel;

c) az összes ilyen nyers, darált és előkészített húson feltünteti a megfelelő állat-egészségügyi jelölést;

d) a teljes termelési folyamat során valamennyi nyers húst egyértelműen azonosítja, és az eltérő egészségügyi státuszú nyers hústól elkülönítve szállítja és tárolja.

(4) A (2) bekezdésétől eltérően, vakcinázott sertésekből vagy azok nem vakcinázott szeropozitív utódaiból a vizsgálat kezdetétől a 63-64. § szerinti intézkedéseknek a teljes vakcinázási övezetben történő végrehajtásáig és az övezetben feljegyzett utolsó ragadós száj- és körömfájás kitörést követő legalább 3 hónap elteltéig előállított nyers hús csak a belföldi piacon hozható forgalomba mind a vakcinázási övezeten belül, mind azon kívül, ha az üzem:

a) hatósági állatorvosi ellenőrzés mellett működik;

b) csak a 64. § (4) bekezdése szerint megállapított feltételeknek megfelelő gazdaságokból származó állatokból előállított nyers húst vagy a vakcinázási övezeten kívül nevelt és levágott állatokból származó nyers húst dolgoz fel;

c) az összes ilyen nyers húst ellátja a megfelelő állat-egészségügyi jelöléssel;

d) a teljes termelési folyamat során valamennyi nyers húst egyértelműen azonosítja, az eltérő egészségügyi státuszú nyers hústól elkülönítve szállítja és tárolja.

(5) A vakcinázott sertésekből származó, a (4) bekezdés szerinti időpontot követően és a fertőzéstől mentes státusznak a 69. § szerinti történő visszanyeréséig előállított nyers hús vakcinázási övezetből történő kiszállítására vonatkozó szabályokat a bizottság határozhatja meg.

1 Módosította: 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 48. § c), 42/2017. (VIII. 17.) FM rendelet 76. § c).

(6) A hatósági állatorvos igazolja, hogy a Közösségen belüli kereskedelemre szánt nyers, darált és előkészített hús megfelel az (1) és (3) bekezdések szerinti feltételeknek. A minisztérium felügyeli a feltételek teljesítésének helyi állat-egészségügyi hatóság által végzett ellenőrzését, és - Közösségen belüli kereskedelem esetében - eljuttatja a többi tagállamnak és a bizottságnak azon létesítmények jegyzékét, amelyeknek az igazolt termékek kiszállítását engedélyezte.

(7) A (3) bekezdéstől eltérően olyan, kérődzőkből származó nyers húsról, darált húsról és előkészített húsról, melyeket e rendelet szerint nem kell a 11. számú melléklet A. részében leírt módon kezelni, és amelyeket az ország meghatározott régiójában értékesíteni kívánnak, különleges állat-egészségügyi jelölés alkalmazható, amelynek különböznie kell a (3) bekezdés c) és a (4) bekezdés c) pontja szerinti jelöléstől. A jelölés alkalmazásához a minisztérium a bizottság engedélyét kéri.

67. § (1) A vakcinázott állatokból származó tej és tej termékek forgalomba hozhatók a vakcinázási övezeten belül és kívül is, feltéve hogy a 7. számú melléklet A. vagy B. részében meghatározott kezelések legalább egyikét elvégezték. A megfelelő kezelést attól függően kell megválasztani, hogy a tejet, illetve a tejtermékeket emberi fogyasztásra szánják-e, vagy sem. A kezelést a vakcinázási övezetben kell elvégezni.

➡(2)¹ A megfigyelési övezetben található gazdaságokban tartott fogékony állatok nyers tejéből történő mintavételezés és -szállítás a ragadós száj- és körömfájás diagnosztizálására jogosult állat-egészségügyi diagnosztikai laboratóriumon kívüli egyéb laboratóriumba, valamint a tej ilyen laboratóriumban történő feldolgozása a megyei kormányhivatal engedélyével történhet. E tevékenység végzése során a ragadós száj- és körömfájás vírusának terjedését megakadályozó intézkedések alkalmazása kötelező.

(3) A 66. § (1)-(6), a 66. § (8) és a 61. § (1)-(2) bekezdéseiben említetteken kívüli állati eredetű termékek forgalomba hozatalára a 34-36. § és 46. §-ok szerinti feltételek vonatkoznak.

XI. Fejezet

A RAGADÓS SZÁJ- ÉS KÖRÖMFÁJÁSTÓL MENTES STÁTUSZ VISSZANYERÉSE

A mentes státusz visszanyerése sürgősségi vakcinázás nélkül

68. § (1) Ha az országban vagy a 48. § szerinti régióban a betegséget vakcinázás igénybevétele nélkül felszámolták a ragadós száj- és körömfájástól mentes státusz akkor áll vissza, ha a 40. §-ban és 47. §-ban által előírt valamennyi intézkedést a hatósági állatorvos felügyelete mellett végrehajtották, és

a) az OIE Állategészségügyi Kódexének a ragadós száj- és körömfájás fejezetében található, a tárgyra vonatkozó ajánlásait sikerült teljesíteni, vagy

b) legalább három hónap eltelt az utolsó feljegyzett ragadós száj- és körömfájás-kitörést követően, s a 4. számú melléklet szerint végzett klinikai és laboratóriumi vizsgálatok kizárták a ragadós száj- és körömfájás vírusának jelenlétét.

¹ Módosította: 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 48. § c), 42/2017. (VIII. 17.) FM rendelet 76. § a).

(2) A ragadós száj- és körömfájás mentes státusz visszanyeréséről a bizottság határozhat.

A mentes státusz visszanyerése vakcinázás segítségével

69. § (1) Ha az országban vagy a 48. § szerinti régióban a betegséget vakcinázás igénybevételével számolták fel, a ragadós száj- és körömfájástól mentes státuszát akkor áll vissza, ha a 40. §, 47. § és az 57-64. §-okban előírt valamennyi intézkedést a hatósági állatorvos felügyelete mellett végrehajtották és

a) az OIE Állategészségügyi Kódexének vonatkozó fejezetében található ajánlásokat sikerült teljesíteni, vagy

b) legalább három hónap eltelt az utolsó vakcinázott állat levágását követően, és a bizottság által jóváhagyott számú szerológiai vizsgálatot elvégezték, vagy

c) legalább hat hónap eltelt az utolsó járványkitörést vagy a sürgősségi vakcinázás befejezését követően - attól függően, hogy melyik esemény történt később -, és a bizottsági határozatban foglaltaknak megfelelően a ragadós száj- és körömfájás vírusának nem strukturális fehérjéivel szemben termelődő ellenanyagok kimutatásán alapuló szerológiai próbák igazolták a vakcinázott állatok fertőzöttségtől való mentességét.

(2) A ragadós száj- és körömfájás mentes státusz visszanyeréséről a bizottság határozhat.

Az intézkedések módosítása a mentes státusz visszanyerése érdekében

70. § (1) A minisztérium - a 68. §-ban foglaltaktól függetlenül - kérheti a bizottságtól, hogy engedélyezze az alkalmazott korlátozások visszavonását, ha a 40. § és 47. § szerinti követelmények teljesülnek, s a klinikai és szerológiai vizsgálatok a ragadós száj- és körömfájás fertőzöttséget kizárták.

(2) A 69. §-tól eltérően az alkalmazott korlátozásokat a bizottság engedélyével vissza lehet vonni, ha a 62. § szerinti klinikai és szerológiai vizsgálatokat elvégezték, és végrehajtották a 63-64. §-ok szerinti intézkedéseket, s azok a vírussal való fertőzöttséget kizárták.

(3) A bizottság döntésétől függően, amíg az ország vagy a régió az OIE Állategészségügyi Kódexében foglalt feltételek szerint vissza nem nyeri a ragadós száj- és körömfájástól mentes státuszát, onnan fogékony állatot más tagállamba szállítani tilos, kivéve, ha az állatokat

a) nem vakcinázták és közvetlenül vágóhidra szállítják azonnali vágás céljából; vagy

b) közvetlenül a berakodást megelőzően legalább 30 napig elkülönítették és a berakodást megelőző 10 nap során vett mintákon végzett ragadós száj- és körömfájás vírusának strukturális proteinjéi ellen termelődött ellenanyagok kimutatásán alapuló szerológiai vizsgálat negatív eredménnyel zárult.

(4) A minisztérium kérésére a bizottság engedélyezheti a ragadós száj- és körömfájás mentes státusznak az OIE Állategészségügyi Kódexében foglalt feltételek szerinti visszanyeréséig a vakcinázási övezetet körülvevő megfigyelési övezet sugarának csökkentését, ha a 63-64. §-ok szerinti intézkedések végrehajtása kielégítő eredménnyel megtörtént.

Közösségen belüli kereskedelemre szánt állatok és állati termékek állat-egészségügyi bizonyítványa

71. § Fogékony állatok és az azokból származó termékek közösségen belüli kereskedelme esetén azokat kiegészítő állat-egészségügyi bizonyítványokkal kell ellátni, amíg az ország, vagy a korlátozás alatt álló terület vissza nem nyeri a ragadós száj- és körömfájástól mentes státuszát.

A vakcinázott állatok forgalma a mentes státusz visszanyerését követően

72. § (1) Ragadós száj- és körömfájás ellen vakcinázott fogékony állat az ország területét nem hagyhatja el.

(2) Az (1) bekezdésben foglalt tilalom alól különleges esetekben a minisztérium kérésére a bizottság felmentést adhat állatkertben tartott, vadvédelmi program alatt álló, illetve gazdasági haszonállatok génmegőrzésére szolgáló telepeken tartott, vakcinázott fogékony állatok szállítására vonatkozóan.

XII. Fejezet

LABORATÓRIUMOK

A ragadós száj- és körömfájás élő vírusával foglalkozó laboratóriumok

73. § (1) A ragadós száj- és körömfájás élő vírusával, genomjával, antigénjeivel vagy az ezekből az antigénekből előállított vakcinákkal foglalkozó kutató, diagnosztizáló vagy gyártó laboratóriumok működését a minisztérium engedélyezi és ellenőrzi.

(2) A ragadós száj- és körömfájás élő vírusával folytatott kutatási és diagnosztikai tevékenységet kizárólag a *12. számú melléklet A.* részében meghatározott, a minisztérium által engedélyezett laboratóriumok végezhetik.

(3) A (2) bekezdésben felsorolt laboratóriumok a *13. számú mellékletben* meghatározott minimális biológiai biztonsági szabványok szerint működhetnek. A minisztérium és a bizottság helyszíni szemlét tarthat ennek ellenőrzésére.

Engedélyezett laboratóriumok

74. § A ragadós száj- és körömfájás nemzeti referencia laboratóriuma a *12. számú melléklet A.* részében felsorolt létesítmények és laboratóriumok jegyzékében szerepel.

Referencia laboratóriumok

75. § (1) A ragadós száj- és körömfájás, vagy hólyagok képződésével járó egyéb betegség vírusának vizsgálatára irányuló laboratóriumi vizsgálatot csak engedéllyel rendelkező laboratórium végezhet.

(2) A minisztérium nemzeti referencia laboratóriumot jelöl ki, amely felelős az országban alkalmazott diagnosztikai szabványok és módszerek koordinálásáért, ellátja legalább a 14. számú mellékletben szereplő feladatokat, kapcsolatot tart a közösségi referencia laboratóriummal, és gondoskodik a megfelelő minták közösségi referencia laboratóriumba küldéséről.

(3) A nemzeti referencia laboratórium elláthatja ezt a feladatát más tagállam részére is. Szükség esetén Magyarország is igénybe veheti más tagállam nemzeti referencia laboratóriumának szolgáltatásait is. Ezt az együttműködést kétoldalú megállapodásban rögzíteni kell, erről értesíteni kell a bizottságot.

(4) A nemzeti referencia laboratórium elsődleges feladata a ragadós száj- és körömfájás, valamint a hólyagok képződésével járó egyéb betegségek megállapítása vagy kizárása. Ha megerősítették a ragadós száj- és körömfájás kitörését és azonosították a vírus szerotípusát, a nemzeti referencia laboratórium elvégzi a vírus antigénjeinek referencia-vakcinatörzsekkel való összehasonlítását, szükség esetén a közösségi referencia laboratórium segítségét kéri.

(5) A hólyagok képződésével járó betegség tüneteit mutató állatokból vett, de a ragadós száj- és körömfájásra és adott esetben a sertések hólyagos betegségére nézve is negatív mintákat a nemzeti referencia laboratórium a közösségi referencia laboratóriumba küldi további vizsgálatra.

(6) A nemzeti referencia laboratóriumot vizsgálatok elvégzéséhez kellően fel kell szerelni, és el kell látni megfelelő számú képzett munkaerővel.

76. § A közösségi referencia laboratórium tevékenységét közösségi jogszabály szabályozza.

XIII. Fejezet

A BETEGSÉG DIAGNOSZTIZÁLÁSA

77. § (1) A nemzeti referencia laboratórium a kórjelzéshez a 2. számú mellékletében felsorolt vizsgálati eljárásokat és szabványokat használhatja.

(2) A vizsgálatokhoz szükséges reagensek és diagnosztikumok beszerzéséről, tárolásáról és szállításáról a nemzeti referencia laboratóriumnak úgy kell gondoskodnia, hogy azok járványügyi válsághelyzet esetén kellő mennyiségben álljanak rendelkezésre a kijelölt laboratóriumok számára.

(3) A ragadós száj- és körömfájás diagnosztizálásának, valamint a sertések hólyagos betegségén kívüli egyéb, hólyagok képződésével járó betegségek differenciáldiagnózisának elvégzésére a bizottság útmutatót adhat ki.

XIV. Fejezet

KÉSZENLÉTI TERV ÉS SZIMULÁCIÓS GYAKORLATOK

Készenléti terv

78. § (1) A minisztérium a ragadós száj- és körömfájás megállapítása esetén végrehajtandó országos készenléti tervet ad ki, amelyet előzetesen jóváhagyásra megküld a bizottságnak. A készenléti terv tartalmazza a betegséggel kapcsolatos ismeretek fejlesztése, a járvánnyal kapcsolatos készség fenntartása, valamint a környezet védelme érdekében tervezett intézkedéseket, valamint rögzíti a szomszédos tagállamokkal, illetve harmadik országokkal való együttműködés kereteit.

 (2)¹ A megyei kormányhivatalok megyei készenléti tervet készítenek, amelynek tartalmaznia kell a betegség gyors és hatékony felszámolásához szükséges valamennyi felszerelés, berendezés és anyag listáját, ezek fellelhetőségét, a szükséges személyi állomány adatait is.

(3) A készenléti terv rögzíti a legsúlyosabb járványhelyzet esetén végrehajtandó intézkedéseket, továbbá meghatározza

a) a sürgősségi vakcinázás esetére szükségesnek tartott vakcinaszükségletet;

b) a nagy sűrűségű állatállománnyal rendelkező régiókat.

(4) A készenléti tervben a járványkitörés esetére olyan intézkedéseket kell meghatározni, amelyek nem járnak környezetkárosítással.

(5) A készenléti tervek elkészítésére vonatkozó követelményeket e rendelet 15. számú melléklete tartalmazza.

79. § (1) A bizottság a készenléti tervet megvizsgálja és elbírálja aszerint, hogy az biztosítja-e a 78. § (1) bekezdése szerinti célkitűzés elérését. A bizottság javaslatokat tehet annak érdekében, hogy a tagállamok készenléti tervei egymással összeegyeztethetők legyenek.

(2) A minisztérium köteles tájékoztatni a bizottságot a készenléti terv valamennyi lényeges módosításáról.

(3) A készenléti tervet a minisztérium köteles öt évenként felülvizsgálni és szükség esetén módosítani, különös tekintettel az időközben tartott szimulációs gyakorlatok tapasztalataira. A minisztérium a módosított készenléti tervet a bizottságnak jóváhagyásra megküldi.

Szimulációs gyakorlatok

80. § (1) A bizottság által jóváhagyott készenléti tervben foglaltak szerint e rendelet 15. számú mellékletének megfelelő szimulációs gyakorlatokat kell tartani.

(2) A szimulációs gyakorlatok a szomszédos tagállamokkal vagy harmadik országok illetékes hatóságaival együttműködve is tarthatók.

(3) A szimulációs gyakorlatok lényeges eredményeiről a minisztérium tájékoztatja a bizottságot.

XV. Fejezet

JÁRVÁNYVÉDELMI KÖZPONTOK ÉS SZAKÉRTŐI CSOPORTOK

Nemzeti járványvédelmi központ

1 Módosította: 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 48. § f), 42/2017. (VIII. 17.) FM rendelet 76. § h).

81. § (1) A minisztérium járvány kitörése esetén nemzeti járványvédelmi központot hoz létre és gondoskodik feladatai hatékony elvégzéséhez szükséges feltételekről.

(2) A nemzeti járványvédelmi központ irányítja és felügyeli a helyi járványvédelmi központok működését.

(3) A nemzeti járványvédelmi központ felelős

a) a szükséges járványvédelmi intézkedések meghatározásáért;

b) az intézkedések azonnali és hatékony végrehajtásáért a helyi járványvédelmi központokon keresztül;

c) a helyi járványvédelmi központok személyzettel és egyéb forrásokkal való ellátásáért;

d) a bizottság, a többi tagállam illetékes hatósága és az egyéb nemzeti hatóságok tájékoztatásáért, az illetékes környezetvédelmi hatóságokat és szervezeteket, valamint az állat-egészségügyi, mezőgazdasági és kereskedelmi szervezeteket és szerveket is ideértve;

e) sürgősségi vakcinázási kampányok megszervezéséért és a vakcinázási övezet határainak kijelöléséért;

f) a diagnosztikai laboratóriumokkal való kapcsolattartásért;

g) a illetékes környezetvédelmi hatósággal való kapcsolattartásért, az állat-egészségügyi és környezetvédelmi intézkedések koordinációja érdekében;

h) a médiával való kapcsolattartásért;

i) a rendfenntartó szervekkel való kapcsolattartásért az intézkedések megfelelő végrehajtása érdekében.

Nemzeti járványvédelmi központ technikai követelményei

82. § A nemzeti járványvédelmi központnak a járvány hatékony felszámolásához rendelkeznie kell

a) állomány- és egyedazonosító, illetve nyilvántartó, valamint az állattartóhelyek elhelyezkedését meghatározó rendszerrel, lehetőség szerint elektronikus formában;

b) valamennyi szükséges távközlési eszközzel, beleértve a telefonokat, faxot és a médiával való kommunikáció eszközeit;

c) olyan kommunikációs rendszerrel, amely lehetővé teszi az információcserét a helyi járványvédelmi központokkal, laboratóriumokkal és egyéb érdekelt szervezetekkel, lehetőség szerint elektronikus formában;

d) térképekkel és egyéb információforrásokkal, amelyek felhasználhatók a védelmi intézkedések irányításában;

e) naponta vezetett járványvédelmi naplóval, amelyben időrendi sorrendben rögzítenek valamennyi, a betegséggel kapcsolatos eseményt;

f) a nemzeti és nemzetközi szervezetek valamint laboratóriumok jegyzékével, amelyek a ragadós száj- és körömfájás területén működnek, illetve amelyekkel járványkitörés esetén kapcsolatba kell lépni;

g) azon munkatársak és egyéb személyek jegyzékével, akiket azonnal fel lehet szólítani, hogy lépjenek szolgálatba a helyi járványvédelmi központoknál vagy a szakértői csoportoknál járványkitörés esetén;

h) az illetékes környezetvédelmi hatóságok és szervek jegyzékével, amelyekkel ragadós száj- és körömfájáskitörés esetén kapcsolatba kell lépni;

i) az ártalmatlanító helyeket feltüntető térképekkel;

j) az állati tetemek és hulladékok kezelésére és ártalmatlanítására engedéllyel rendelkező vállalkozások jegyzékével, azok kapacitásával, címükkel, elérhetőségeikkel;

k) a környezetbe, különösen a felszíni- és talajvizekbe kerülő fertőtlenítőszeres, valamint az állati tetemek bomlástermékeinek a megfigyelésére és ellenőrzésére hozandó intézkedések jegyzékével.

Helyi járványvédelmi központok

83. § (1) A minisztérium járvány kitörése esetén helyi járványvédelmi központokat állít fel, és gondoskodik feladatai hatékony elvégzéséhez szükséges feltételekről.

(2) A helyi járványvédelmi központ biztosítja a járványügyi nyomozással, a környezetvédelemmel, a fertőzött állományokból származó hullák ártalmatlanításával, a kijelölt körzetek hatósági megfigyelésével, a nyomon követéssel, az állatvédelemmel és a zárt vágással, a tisztítással és fertőtlenítéssel, valamint az egyéb higiéniai intézkedésekkel, a sürgősségi vakcinázással és minden egyéb stratégiai döntéssel kapcsolatos intézkedések azonnali végrehajtását.

(3) A készenléti terveknek rendelkezniük kell a helyi járványvédelmi központok számára kijelölt munkahelyről, annak személyzetéről, helyiségeiről, felszereléséről és berendezéséről, igazgatási rendszeréről, hírközlési vonalairól, valamint információcsatornáiról.

(4) A járvány felszámolása során a helyi járványvédelmi központok együttműködnek a nemzeti járványvédelmi központtal.

(5) A helyi járványvédelmi központoknak rendelkezniük kell kitörés esetén az e rendeletben előírt intézkedések azonnali végrehajtásához szükséges személyzettel.

A helyi járványvédelmi központok technikai követelményei

84. § A helyi járványvédelmi központoknak rendelkezniük kell

a) a nemzeti járványvédelmi központtal való kommunikációra fenntartott közvetlen telefonvonallal, ezen kívül a termelők, illetve a lakosság tájékoztatásához szükséges telefonvonalakkal;

b) a kommunikációhoz és valamennyi szükséges adat hatékony kezeléséhez szükséges eszközökkel ellátott, kihelyezett személyzettel;

c) lehetőség szerint elektronikus nyilvántartási rendszerrel, amely kapcsolódik a nemzeti járványvédelmi központhoz és valamennyi szükséges adatbázishoz, laboratóriumhoz és egyéb szervezethez;

d) naponta vezetett naplóval, amely időrendi sorrendben rögzíti valamennyi, a betegséggel kapcsolatos eseményt;

e) valamennyi megyére vonatkozóan azon személyek - beleértve a magánállatorvosokat is - és helyi szervezetek naprakész jegyzékével, akiket, illetve amelyeket a járványkitörés esetén értesíteni kell;

f) azon gazdaságok naprakész jegyzékével, amelyekre a 18. és 20. §-ok rendelkezései alkalmazhatók a járvány kitörése esetén;

g) az e rendelet előírásainak megfelelően leölt, s a közösségi és nemzeti környezetvédelmi jogszabályokkal összhangban ártalmatlanítandó állatok elégetésének vagy elföldelésének lehetséges helyszíneit felsoroló naprakész jegyzékekkel;

h) valamennyi megyére vonatkozóan az illetékes környezetvédelmi hatóságok, valamint egyéb környezetvédelmi szervek naprakész jegyzékével, amelyekkel a járványkitörése esetén a kapcsolatot fel kell venni, és amelyeket a járványvédelmi munkába be kell vonni;

i) olyan térképekkel, amelyek feltüntetik azokat a tetemek elföldelésére alkalmas ártalmatlanító helyeket, amelyek nem jelentenek veszélyt a környezetre, különösen a felszíni vizekre és a talajvízre;

j) az állati tetemek és hulladékok kezelésére és ártalmatlanítására engedélyezett kezelő és ártalmatlanító vállalkozások jegyzékével;

k) a környezetbe, különösen a felszíni és talajvizekbe kerülő fertőtlenítőszeres, valamint az állati tetemek bomlástermékeinek a megfigyelésére és ellenőrzésére hozandó intézkedések jegyzékével.

Szakértői csoport

85. § (1) Járványhelyzet esetén a minisztérium szakértői csoportot hoz létre. A szakértői csoport

a) személyi állományát azonos számban alkotják járványügyi szakemberek, állatorvos-kutatók, valamint virológusok;

b) szakmai háttérrel biztosít az állat-egészségügyi hatóságnak.

(2) Betegség gyanúja esetén a szakértői csoport

a) értékelő munkát végez a klinikai tünetek és a járványügyi helyzet tekintetében;

b) tanácsadással segíti a járványügyi központokat a betegség diagnózisához szükséges mintavétel és vizsgálatok tekintetében;

c) javasolhatja az állat-egészségügyi hatóság további intézkedését.

(3) Betegség megállapítása esetén a szakértői csoport feladata:

a) a klinikai tünetek értékelése legalább egy jellegzetes esetben, és - ha szükséges - a helyszínen, valamint a járványügyi nyomozás eredményeinek elemzése, azon adatok összegyűjtése érdekében, amelyekkel meghatározható a fertőzés eredete, a kórokozó behurcolásának időpontja, valamint a betegség lehetséges terjedése;

b) jelentést tenni az állat-egészségügyi szolgálat vezetőjének és a nemzeti járványvédelmi központnak;

c) tanácsadást végezni az alkalmazandó szűrővizsgálatokkal, mintavételi és vizsgálati eljárásokkal, védelmi és egyéb intézkedésekkel és a megvalósítandó stratégiával kapcsolatban, beleértve a gazdaságokban és a 19. § szerinti létesítményekben alkalmazandó biológiai biztonsági intézkedésekkel és a sürgősségi vakcinázással kapcsolatos tanácsadást is;

d) a járványügyi vizsgálatok nyomon követése és irányítása;

e) a járványügyi adatok földrajzi, meteorológiai és egyéb szükséges információkkal való kiegészítése;

f) a járványügyi adatok értékelése és rendszeres időközönként kockázatelemzés végzése;

g) segítséget nyújtani ahhoz, hogy az állati tetemek és állati hulladékok ártalmatlanítását úgy végezzék, hogy az a lehető legkevesebb káros környezeti hatással járjon.

XVI. Fejezet

NEMZETI ANTIGÉN- ÉS VAKCINABANK

86. § (1) A minisztérium a készenléti tervben foglaltaknak megfelelően nemzeti antigén- és vakcinabankot létesíthet, illetve tarthat fenn a sürgősségi vakcinázás biztosítására. Az antigén- és vakcinabankban kizárólag a hatályos jogszabályok szerint engedélyezett készítmények tarthatók.

(2) A minisztérium ragadós száj- és körömfájás vakcinák csomagolására és tárolására létesítményeket tarthat fent a sürgősségi vakcinázás esetére.

(3) A minisztérium biztosítja, hogy a nemzeti antigén- és vakcinabankban tárolt antigén és az ebből összeállított vakcina megfelel a közösségi antigén- és vakcinabankok számára a biztonság, a sterilitás és a nem strukturális fehérjetartalom tekintetében megállapított követelményeknek.

(4) A nemzeti antigén- és vakcinakészletekről a minisztérium rendszeres tájékoztatást ad a bizottságnak. A nemzeti antigén- és vakcinabankban tárolt antigén vagy engedélyezett vakcina mennyiségére és altípusára vonatkozó adatokat titkos információként kell kezelni, azok nyilvánosságra hozatala tilos.

XVII. Fejezet

KIEGÉSZÍTŐ JÁRVÁNYVÉDELMI INTÉZKEDÉSEK

87. § (1) Külön jogszabály rendelkezik a konyhai hulladékok állatokkal való feletetésének tilalmáról, függetlenül az állatok hasznosítási irányától, illetve azok tartási helyétől. A bizottság más állatfajokban előforduló ragadós száj- és körömfájás elleni védekezésre vonatkozó részletes szabályokat is meghatározhat.

(2) Az állat-egészségügyi hatóság, amint tudomást szerez ragadós száj- és körömfájás-fertőzöttségre gyanús vadon élő állatokról, haladéktalanul meghozza a megfelelő intézkedéseket, hogy megerősítse vagy kizárja a betegség előfordulását valamennyi elejtett vagy elhullott, fogékony vadon élő állat vizsgálata révén, beleértve a laboratóriumi vizsgálatot is. Értesíti a fogékony állatok tulajdonosait és a vadászokat a fertőzés gyanújáról.

→(3)¹ Ha a megyei kormányhivatal megállapította a ragadós száj- és körömfájás elsődleges esetét vadon élő állatokban, haladéktalanul meghozza a 16. számú melléklet A. részében előírt intézkedéseket, hogy mérsékelje a betegség terjedését, tervet készít a betegség felszámolására a 16. számú melléklet B. részével összhangban és értesíti a fogékony állatok tulajdonosait és a vadászokat a betegség megállapításáról.

Eseti járványügyi intézkedések

88. § (1) A ragadós száj- és körömfájással kapcsolatos hatósági intézkedésekhez szükséges formanyomtatványokat a készenléti terv tartalmazza.

(2) Ha a minisztérium azt állapítja meg, hogy valamely intézkedés nem igazodik a járványügyi helyzethez, vagy a hozott intézkedések ellenére a járvány továbbterjed, kérheti a bizottságot, hogy engedélyezze alternatív, de azonos járványügyi hatású intézkedések végrehajtását korlátozott, a járványhelyzetnek megfelelő időtartamra.

¹ Módosította: 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 48. § c), 42/2017. (VIII. 17.) FM rendelet 76. § a).

XVIII. Fejezet

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

89. § Ez a rendelet a kihirdetését követő 8. napon lép hatályba, egyidejűleg az állategészségügyről szóló 1995. évi XCI. törvény végrehajtására kiadott a ragadós száj- és körömfájás elleni védekezésről szóló 71/2002. (VIII. 15.) FVM rendelet hatályát veszti.

90. § Ez a rendelet a ragadós száj- és körömfájás elleni védekezésre irányuló közösségi intézkedésekről, valamint a 85/511/EGK irányelv és a 89/531/EGK és a 91/665/EGK határozat hatályon kívül helyezéséről és a 92/46/EGK irányelv módosításáról szóló 2003. szeptember 29-i 2003/85/EK tanácsi irányelvnek való megfelelés szolgálja.

1. számú melléklet a 23/2005. (III. 23.) FVM rendelethez

A járványkitörés meghatározása

Járványkitörésnek kell minősíteni azt az esetet, amikor egy gazdaságban az alábbi feltételek közül legalább egy teljesül:

1. Ragadós száj- és körömfájás vírusát izolálták egy állatból, az állatból származó valamely termékből vagy annak környezetéből.

2. Ragadós száj- és körömfájásra utaló klinikai tünetek figyelhetők meg egy fogékony állaton és a ragadós száj- és körömfájás vírusának legalább egy szerotípusára specifikus vírusantigént vagy vírus-ribonukleinsavat (RNS) mutattak ki és azonosítottak a tüneteket mutató állatból, vagy a vele azonos járványügyi egységbe tartozó állatból vett mintában.

3. Ragadós száj- és körömfájásnak megfelelő klinikai tüneteket figyeltek meg egy fogékony állatban és a tüneteket mutató állat vagy a vele együtt tartott állatok valamelyike a ragadós száj- és körömfájás vírusának strukturális vagy nem strukturális proteinjeivel szemben termelődött ellenanyagok tekintetében szeropozitív, feltéve, hogy a szeropozitivitás esetleges okaként a korábbi vakcinázás, a reziduális maternális ellenanyagok jelenléte vagy a nem specifikus reakciók kizárhatók.

4. A ragadós száj- és körömfájás vírusa egy vagy több szerotípusára specifikus vírusantigént vagy vírus RNS-t mutattak ki és azonosítottak fogékony állatokból vett mintákban, és az állatok a ragadós száj- és körömfájás vírusának strukturális vagy nem strukturális proteinjeivel szemben termelődött ellenanyagokat illetően szeropozitívak, feltéve, hogy strukturális proteinekkel szemben termelődött ellenanyagok esetében a szeropozitivitás esetleges okaként a korábbi vakcinázás, reziduális maternális ellenanyagok jelenléte vagy a nem specifikus reakciók kizárhatók.

5. Járványügyi kapcsolatot állapítottak meg egy megerősített ragadós száj- és körömfájásjárvány-kitöréssel és az alábbi feltételek közül legalább egy adott:

a) egy vagy több állat a ragadós száj- és körömfájás vírusának strukturális vagy nem strukturális proteinjeivel szemben termelődött ellenanyagokat illetően szeropozitív, feltéve, hogy a szeropozitivitás esetleges okaként a korábbi vakcinázás, reziduális maternális ellenanyagok jelenléte vagy a nem specifikus reakciók kizárhatók;

b) a ragadós száj- és körömfájás vírusa egy vagy több szerotípusára specifikus vírusantigént vagy vírus RNS-t mutattak ki és azonosítottak egy vagy több fogékony állatból vett mintából;

c) a ragadós száj- és körömfájással való aktív fertőzést igazoló szerológiai vizsgálati eredmény áll rendelkezésre (szerokonverzió mutatható ki) egy vagy több fogékony, a ragadós száj- és körömfájás vírusának strukturális vagy nem strukturális proteinjével szemben termelődött ellenanyagokra vonatkozóan szeronegatívról szeropozitívrá változó állapotban, feltéve, hogy a szeropozitivitás esetleges okaként a korábbi vakcinázás, reziduális maternális ellenanyagok jelenléte, vagy a nem specifikus reakciók kizárhatók. Amennyiben a korábbi negatív szerológiai státusz nem valószínűsíthető, a szerokonverzió kimutatását mintapárokkal kell végezni, amelyeket két vagy több alkalommal kell venni ugyanabból az állatból, strukturális proteinek esetében legalább 5 napos, nem strukturális proteinek esetében pedig legalább 21 napos időközzel;

d) ragadós száj- és körömfájásra jellemző klinikai tüneteket figyeltek meg egy fogékony állaton.

2. számú melléklet a 23/2005. (III. 23.) FVM rendelethez

A ragadós száj- és körömfájás és a hólyagok képződésével járó egyéb vírusos betegségek elkülönítő kórjelzéséhez alkalmazandó diagnosztikai vizsgálati módszerek és standardok

A vizsgálat megjelölés egy laboratóriumi diagnosztikai eljárást jelöl, a standard alatt pedig egy olyan reagens értendő, amelyet több laboratórium bevonásával végzett összehasonlító vizsgálati eljárást követően nemzetközi referenciaként elfogadtak.

A. rész

Diagnosztikai vizsgálatok

1. Ajánlott eljárások

A hólyagok képződésével járó betegségek diagnózisát az OIE diagnosztikai kézikönyvében (a továbbiakban: OIE kézikönyv) szereplő, a nemzetközi kereskedelem számára előírt vizsgálatok szerint kell végezni. A nemzeti referencia laboratórium az OIE kézikönyvben meghatározott standardokat és vizsgálati eljárásokat használhatja.

2. Alternatív eljárások

Az OIE kézikönyvben alternatív vizsgálatként meghatározott vagy az OIE kézikönyvben nem szereplő vizsgálatok használata akkor engedélyezett, ha bizonyítható, hogy azok legalább az OIE kézikönyvben vagy a közösségi jogszabályok mellékleteiben meghatározott érzékenységi és specificitási paraméterekkel rendelkeznek.

A belföldi, Közösségen belüli vagy nemzetközi kereskedelem céljára vizsgálati eredményeket szolgáltató nemzeti laboratóriumoknak olyan nyilvántartással kell rendelkezniük, mely igazolja, hogy az alkalmazott vizsgálati eljárás megfelel a vonatkozó OIE vagy közösségi követelményeknek.

3. Standardok és minőségellenőrzés

A nemzeti laboratóriumok részt vesznek a közösségi referencia laboratórium által minőségbiztosítási célból szervezett körvizsgálatokban és egyéb gyakorlatokban.

Az ilyen gyakorlatok keretében a közösségi referencia laboratórium ellenőrizheti az olyan nemzeti laboratóriumok eredményeit, amelyek részt vettek a hólyagok képződésével járó vírusos állatbetegségek diagnózisának minőségbiztosításért felelős valamelyik nemzetközi szervezet, mint például az OIE, a FAO vagy a Nemzetközi Atomenergia Ügynökség által szervezett valamely körvizsgálatban, illetve minőségbiztosítási gyakorlaton.

A hólyagok képződésével járó vírusos állatbetegségek diagnózisára engedéllyel rendelkező laboratóriumok kötelesek belső minőségbiztosítási programokat működtetni. E programok közösségi irányelveinek meghatározásáig az OIE érvényben lévő laboratóriumi minőségellenőrzési útmutatójában szereplő leírásokat kell alkalmazni.

A laboratóriumok minőségbiztosításának egyik eleme annak tanúsítása, hogy a rutinszerűen alkalmazott vizsgálatok az OIE által meghatározott érzékenységi és specificitási követelményeknek megfelelnek.

4. Megfelelőségi eljárás

A közösségi referencia laboratórium által szervezett standardizálási és külső minőségbiztosítási gyakorlatok eredményeit a nemzeti referencia laboratórium éves értekezletén értékelni kell. A vizsgálatok eredményeiről a minisztérium tájékoztatja a bizottságot. Amennyiben a vizsgálatok eredményei a közösségi referencia laboratórium elvárásainak nem felelnek meg, a bizottság a laboratórium ilyen irányú tevékenységét nem ismeri el.

5. Mintavétel és -szállítás

A helyszínen reprezentatív mennyiségű vizsgálati anyagot kell venni és azt késedelem nélkül a 12. számú mellékletben felsorolt laboratóriumba vagy laboratóriumok egyikébe kell küldeni. Ha ilyen minták nem állnak rendelkezésre, vagy azok szállításra nem alkalmasak, faj azonos szövetre vagy alacsony számú átoltással készült sejtkultúrára ráoltott anyag is elfogadható.

A szövet- vagy sejtkultúrára oltott anyaggal kapcsolatos információkat a minta kísérlőiratán fel kell tüntetni.

Amennyiben a laboratóriumba történő szállítás előreláthatóan 24 óránál kevesebb időt vesz igénybe, a minták 4 °C-on szállíthatók.

A nyelőcsőből, illetve garatból (szondával) vett minták szállításához szilárd szén-dioxid vagy folyékony nitrogén ajánlott, különösen akkor, ha a szállítás előreláthatólag hosszabb időt vesz igénybe.

A ragadós száj- és körömfájásra gyanús esetekből származó mintákat fokozott elővigyázatossággal kell csomagolni mind belföldi, mind külföldre történő szállítás során. Meg kell akadályozni a szállítóedények összetörését, szivárgását és a kontaminálódás kockázatát, de annak biztosítása is fontos, hogy a minták megfelelő állapotban érkezzenek meg. A jégtömlő (akku) használata alkalmasabb a nedves jégnél, mivel a csomagból történő vízszivárgás megelőzhető.

A minták feladását megelőzően a fogadó laboratóriumot értesíteni kell a minták érkezéséről.

Standardok

Az OIE kézikönyvben részletesen leírt vizsgálati módszerek szolgálnak referenciaként a hólyagok képződésével járó betegségek kórjelzésével kapcsolatban végzett vírusizoláció, antigén- és ellenanyag-kimutatás tekintetében.

1. Ragadós száj- és körömfájás

1.1. Antigén-kimutatás

A ragadós száj- és körömfájás vírusantigénjének kimutatására vonatkozó szabványokat a bizottság a közösségi referencia laboratóriummal közösen határozhatja meg.

Mind a hét RSZKF szerotípus standardizált, inaktivált antigénje rendelkezésre áll az OIE/FAO ragadós száj- és körömfájás világreferencia laboratóriumában (WRL).

A hazai laboratóriumok antigénkimutatási rendszere a fenti eljárásoknak, illetve szabványoknak meg kell hogy feleljen.

1.2. Vírusizoláció

A ragadós száj- és körömfájás vírusának kimutatására vonatkozó szabványokat a bizottság a közösségi referencia laboratóriummal közösen határozhatja meg.

A ragadós száj- és körömfájás vírusizolátumai beszerezhetők a WRL-től.

A hazai laboratóriumok által a ragadós száj- és körömfájás vírusának izolálására használt szövetkultúra-rendszereknek érzékenyeknek kell lenniük azon szerotípusok és törzsek teljes skálájára, amelyekre a laboratórium diagnosztikai kapacitást tart fenn.

1.3. Nukleinsav-kimutatási módszerek

A ragadós száj- és körömfájás vírusa RNS-ének kimutatására vonatkozó szabványokat a bizottság a közösségi referencia laboratóriummal közösen határozhatja meg.

1.4. Ellenanyag-kimutatás (strukturális fehérjékkal szemben)

A ragadós száj- és körömfájás vírusával szemben termelődő ellenanyagok kimutatására vonatkozó szabványokat a bizottság a közösségi referencia laboratóriummal közösen határozhatja meg. A FAO 1998-ban az O1-Manisa, A22-Iraq és C-Noville vírus altípusok elleni standard szérumokat határozott meg.

1.5. Ellenanyag-kimutatás (nem strukturális fehérjékkal szemben)

A ragadós száj- és körömfájás vírusával szemben termelődő ellenanyagok kimutatására vonatkozó szabványokat a bizottság a közösségi referencia laboratóriummal közösen határozhatja meg.

2. Sertések hólyagos betegsége (SVD)

Az SVD diagnózisát a 2000/428/EK bizottsági határozatban foglaltak szerint kell felállítani.

3. Hólyagok képződésével járó egyéb betegségek

A minisztérium jogosult fenntartani laboratóriumi kapacitást a ragadós száj- és körömfájáson és SVD-n kívül más, hólyagok képződésével járó betegségek diagnózisára is.

Azok a laboratóriumok, amelyek e vírusok tekintetében laboratóriumi kapacitást kívánnak fenntartani és arra jogosultak, referencia-reagenseket a WRL-től (Pilbright) vagy a vonatkozó OIE referencia laboratóriumtól szerezhetnek be.

3. számú melléklet a 23/2005. (III. 23.) FVM rendelethez

A betegség bejelentése és azon további járványügyi információk, amelyeket ragadós száj- és körömfájás kitörés esetén továbbítani kell a bizottság és a Közösség többi tagállama felé

1. Minden elsődleges járványkitörés, illetve 21. § szerinti létesítményben vagy szállítóeszközön észlelt eset megállapítását követő 24 órán belül a minisztérium az állatbetegségek közösségi bejelentési rendszerén keresztül a következőket jelenti:

- a) a bejelentés dátuma;
- b) a bejelentés időpontja;
- c) az ország megnevezése;
- d) a betegség neve és a vírus típusa, az adott esetnek megfelelően;
- e) a járványkitörés sorozatszám;
- f) a járványkitörés típusa;
- g) az ehhez a járványkitöréshez rendelt kitörési azonosítószám;
- h) a régió és az érintett gazdaság földrajzi elhelyezkedése;
- i) a korlátozások által érintett egyéb régió;
- j) a betegség megállapításának időpontja és a megállapítás módszere;
- k) a betegség gyanúja felmerülésének dátuma;
- l) az első fertőzés feltételezett dátuma;
- m) a betegség eredete, amennyire lehetséges;
- n) a járványvédelmi intézkedések, amelyeket meghoztak.

2. Elsődleges járványkitörések esetében, illetve a 21. § szerinti létesítményekben vagy szállítóeszközökön észlelt eseteknél az 1. pontban említett adatokon kívül a következő információkat is meg kell adni:

- a) a kitörésben érintett, vagy a 21. § szerinti létesítményben vagy szállítóeszközön lévő, fogékony állatok létszámát állatfajonként;
- b) a fogékony elhullott állatok számát a gazdaságban, a vágóhídon vagy szállítóeszközön, állatfajonként vagy hasznosítási típusonként (tenyésztésre, hizlálásra, vágásra szánt stb.);
- c) a megbetegedések számát továbbá a fogékony állatok számát, amelyekben megállapították a ragadós száj- és körömfájást, hasznosítási típusonként (tenyésztésre, hizlálásra, vágásra szánt stb.);
- d) a járványelfojtás során az érintett állományban, a vágóhídon vagy szállítóeszközön leölt, fogékony állatok számát;
- e) az elszállított és ártalmatlanított állati tetemek számát;
- f) a kitörés távolságát a legközelebbi gazdaságtól, ahol fogékony állatokat tartanak, ha a ragadós száj- és körömfájást vágóhídon vagy szállítóeszközön állapították meg, a fertőzött állatok vagy tetemek származási gazdaságának vagy gazdaságainak telephelyét.

3. A másodlagos járványkitörésekre vonatkozó, az (1) és a (2) pontban említett információkat a minisztérium rendszeresen, a hét első munkanapján jelenti a bizottságnak.

4. A minisztérium gondoskodik arról, hogy a ragadós száj- és körömfájás gazdaságban, vágóhídon vagy szállítóeszközön észlelt kitörésével kapcsolatban az 1., 2. és 3. pont szerint szolgáltatott információkat a lehető legkorábban a bizottságnak és a többi tagállamnak küldött írásos jelentés kövesse, amely legalább a következőket tartalmazza:

a) azt az időpontot, amikor a fogékony állatokat a gazdaságban, vágóhídon vagy szállítóeszközön leölték, és tetemeiket ártalmatlanították;

b) a fogékony állatok leölésekor vett minták vizsgálatának eredményeit;

c) ha alkalmazzák a 20. § szerinti eltérést, a fogékony leölt és ártalmatlanított állatok számát és adott esetben azon fogékony állatok számát, amelyeket egy későbbi időpontban kell levágni, valamint a levágásukra megállapított határidőt;

d) a betegség lehetséges eredetére vonatkozó információk vagy a betegség eredetét;

e) a ragadós száj- és körömfájásnak vágóhídon vagy szállítóeszközön való elsődleges kitörése során a kitörést előidéző vírus genotípusát;

f) kontaktgazdaságokban vagy fertőzöttségre gyanús, fogékony állatot tartó gazdaságokban, leölt állatok esetében

fa) a leölés időpontját és a leölt fogékony állatok számát gazdaságonként, hasznosítási irányonként,

fb) a járvány kitörésének az egyes kontaktgazdaságok járványügyi kapcsolatát, vagy az észlelt gyanút,

fc) a fogékony állatokból a gazdaságban és leölésükkor vett mintákon elvégzett laboratóriumi vizsgálatok eredményeit.

5. Ha az állatbetegségek közösségi bejelentési rendszere átmenetileg nem működik, helyettesítő kommunikációs eszközt kell alkalmazni.

4. számú melléklet a 23/2005. (III. 23.) FVM rendelethez

A vizsgálatok és a mintavételezés rendje

1. Klinikai vizsgálat

1.1. A gazdaságokban tartott valamennyi, a betegségre fogékony állaton el kell végezni a ragadós száj- és körömfájás tüneteire irányuló klinikai vizsgálatot.

1.2. Fokozott figyelmet kell fordítani azokra az állatokra, amelyek érintkezhetnek a vírussal, veszélyeztetett gazdaságból származnak, vagy veszélyeztetett gazdasággal kapcsolatban lévő személlyel vagy eszközzel érintkeztek vagy érintkezhetnek.

1.3. A klinikai vizsgálatnak figyelemmel kell lennie a ragadós száj- és körömfájás kórokozójának terjedésére, beleértve a 2. § (3) bekezdése szerinti lappangási időt, valamint a fogékony állatok tartásának módját is.

1.4. A gazdaság nyilvántartásait részletesen meg kell vizsgálni, különös tekintettel a megbetegedésekre, elhullásokra, vetélésekre, klinikai megfigyelésekre, a termelékenységi és takarmányfelvételi változásokra, az állatok forgalmára, valamint a kontaminálódhatott személyek látogatására. Ezen adatokat a járványügyi vizsgálat, illetve a kórelőzmény felállításának érdekében rögzíteni kell.

2. A mintavétel rendje

2.1. Általános rendelkezések

2.1.1. A mintavételt

2.1.1.1. a készenléti terv, valamint a 85. § szerinti szakértői csoporton belül felállított járványügyi csoport ajánlásai alapján, és

2.1.1.2. a fertőzési forrás felderítésének elősegítése, valamint a korábbi fertőződés kizárása céljából kell végezni, az 1. számú mellékletben szereplő meghatározást is figyelembe véve.

2.1.2. Amennyiben a mintavételt egy járványkitörést követő monitoring program keretében végzik, a munka, amennyiben e melléklet eltérő rendelkezést nem tartalmaz, legkorábban 21 nappal azt követően kezdhető el, hogy a fertőzött gazdaság(ok)ból eltávolították a fogékony állatokat és az előzetes tisztítást és fertőtlenítést elvégezték.

2.1.3. A fogékony állatokból való mintavételt e melléklet rendelkezéseinek megfelelően kell végezni minden olyan esetben, amikor a járványkitörés juhokat és kecskéket, vagy egyéb fogékony, egyértelmű klinikai tüneteket nem mutató állatokat is érint és főleg, ha az ilyen állatokat szarvasmarhaféléktől és sertésektől elkülönítve tartották.

2.2. Mintavétel a gazdaságokban

Azokban a gazdaságokban, ahol gyanítható a ragadós száj- és körömfájás előfordulása, de a klinikai tünetek hiányoznak, a juhokat és kecskéket, valamint a járványügyi csoport ajánlására a fogékony egyéb fajokat is, olyan mintavételi protokoll alapján kell megvizsgálni, amely képes a fertőzöttség 5%-os előfordulása mellett annak legalább 95%-os megbízhatósággal történő kimutatására.

2.3. Mintavétel a községi zárlatban

A községi zárlat feloldása érdekében a községi zárlat határán belül található valamennyi olyan gazdaság állományát meg kell vizsgálni, amelyekben a juhok és kecskék nem álltak közvetlen kapcsolatban szarvasmarhafélékkel a mintavételt megelőző legalább 21 nap során. A vizsgálatokat olyan mintavételezési protokoll alapján kell végezni, amely képes a fertőzöttség 5%-os előfordulása mellett annak legalább 95%-os megbízhatósággal történő kimutatására.

A szakértői csoport - amennyiben a járványügyi viszonyok lehetővé teszik, illetve a 40. § (1) bekezdésének b) pontjában előírt intézkedések alkalmazása során - úgy is határozhat, hogy a mintákat csak legkorábban 14 nappal azt követően veszik, hogy a fertőzött gazdaság(ok)ból eltávolították a fogékony állatokat és elvégezték az előzetes tisztítást és fertőtlenítést. Ennek feltétele a mintavétel 2.3. pont szerinti elvégzése olyan statisztikai paraméterek felhasználásával, amelyek lehetővé teszik a fertőzöttség 2%-os előfordulása mellett annak legalább 95%-os megbízhatósággal történő kimutatását.

2.4. Mintavétel a védőkörzetben

A védőkörzet feloldása érdekében meg kell vizsgálni a védőkörzetben található azon gazdaságok állományait, ahol a ragadós száj- és körömfájás előfordulása nem zárható ki, de hiányoznak a klinikai tünetek, nevezetesen ahol juhokat és kecskéket tartanak. E vizsgálat céljára a többlépcsős mintavételezés modellje a legalkalmasabb, feltéve, hogy mintákat vesznek

2.4.1. a körzet valamennyi közigazgatási egységén belül azon gazdaságok állományából, ahol olyan juhokat, illetve kecskéket tartanak, amelyek a mintavételt megelőzően legalább 30 napig nem kerültek közvetlen érintkezésbe szarvasmarhafélékkel, és

2.4.2. a fent említett gazdaságok közül annyiból, amennyi ahhoz szükséges, hogy legalább 95%-os megbízhatósággal kimutatható legyen legalább 1 fertőzött gazdaság, amennyiben a fertőzöttség becsült előfordulása 2%, a körzeten belül egyenletes eloszlásban, és

2.4.3. gazdaságonként annyi juhból és kecskéből, amennyi ahhoz szükséges, hogy legalább 95%-os megbízhatósággal kimutatható legyen a fertőzöttség 5%-os előfordulása az állományban. Amennyiben kevesebb, mint 15 juh és kecske van a gazdaságban, valamennyi juhból és kecskéből mintát kell venni.

2.5. Mintavétel ellenőrzés céljából

2.5.1. A 23. § rendelkezései szerint létesített körzeteken kívüli területek monitorozására az OIE által előírt monitoring rendszert, vagy a 2.4 pontban előírt mintavételezési protokollt kell alkalmazni, különösen annak igazolására, hogy a nem vakcinázott szarvasmarhafélékkel és sertésekkel közvetlen kapcsolatban nem álló juh- és kecskeállományban a fertőzés nincs jelen, azzal a különbséggel, hogy az állományban a becsült előfordulást 1%-ban kell meghatározni.

3. A 2.2., 2.3. és 2.4.3. pontok szerinti követelményeknek megfelelő mintaszámot növelni lehet az alkalmazott diagnosztikai módszer érzékenységeinek megfelelően.

5. számú melléklet a 23/2005. (III. 23.) FVM rendelethez

Gazdaságok újratelepítése

1. Általános elvek

1.1. Az újratelepítés legkorábban a gazdaság végfertőtlenítésének elvégzése után 21 nappal kezdődhet.

1.2. Az újratelepítendő állatok csak a következő feltételek mellett vihetők be:

1.2.1. az állatok olyan területről származnak, amely nem áll ragadós száj- és körömfájás miatti korlátozás alatt;

☞ 1.2.2.¹ az 1.3. pontban meghatározott megfigyelési időszak elteltét követően szarvasmarhafélék vagy sertések esetében klinikai vizsgálat, egyéb fogékony fajok esetében laboratóriumi vizsgálatok eredménye alapján a járási hivatalnak meg kell győződnie arról, hogy a betelepítendő állatokban a ragadós száj- és körömfájás vírusa nincs jelen;

1.2.3. az újratelepítésre szánt állatok 1.2.2. pont szerint elfogadható immunválaszának biztosítása érdekében az állatok:

1.2.3.1. olyan gazdaságból származhatnak és érkehetnek, amelynek legalább 10 km-es sugarú körzetében legalább 30 napja nem volt ragadós száj- és körömfájásjárvány-kitörés, vagy

1.2.3.2. az állatokból a gazdaságba való bevitel előtt vett vérmintákat a 2. számú melléklet szerinti, a ragadós száj- és körömfájás vírusával szemben termelődött ellenanyagok kimutatásán alapuló szerológiai vizsgálatokkal megvizsgálták, és az negatív eredménnyel zárult.

1.3. Függetlenül a fogadó állattartó telep típusától, az újratelepítést az alábbi követelmények szerint kell végezni:

1.3.1. az érintett gazdaság valamennyi járványügyi egységét és épületét be kell telepíteni állatokkal;

¹ Módosította: 151/2012. (XII. 29.) VM rendelet 23. § c), 42/2017. (VIII. 17.) FM rendelet 76. § m).

1.3.2. az olyan gazdaságok esetében, amelyek több egységből vagy épületből állnak, nem szükséges az újratelepítést az összes egységben vagy épületben egy időben elvégezni;

viszont az újratelepített, ragadós száj- és körömfájásra fogékony állatok közül egyetlen egy sem hagyhatja el a gazdaságot, amíg valamennyi egységben és épületben be nem fejezték az állatok betelepítésére vonatkozó eljárásokat;

1.3.3. az állatokon háromnaponként klinikai vizsgálatot kell végezni a betelepítést követő első 14 napban;

1.3.4. az újratelepítést követő 15. és 28. nap közötti időszak során az állatokon hetente egyszer klinikai vizsgálatot kell végezni;

1.3.5. legkorábban az utolsó állat betelepítését követő 28. napon valamennyi állaton klinikai vizsgálatot kell végezni és a 3. számú melléklet 2.2. pontja szerint mintát kell venni belőlük a betegség vírusával szemben termelődött ellenanyagok kimutatásán alapuló laboratóriumi vizsgálat céljából.

1.4. Az újratelepítési folyamat akkor tekinthető befejezettnek, ha az 1.3.5. pontban előírt vizsgálatok negatív eredménnyel zárultak.

2. Az intézkedések kiterjesztése és azok enyhítésének lehetőségei

 2.1.1 Az illetékes megyei kormányhivatal

2.1.1. elrendelheti órállatok használatát elsősorban olyan szabadtartású gazdaságokban, amelyeket nehéz takarítani és fertőtleníteni. A jelzőállatok alkalmazására vonatkozó részletes rendelkezéseket a minisztérium kezdeményezésére a bizottság hagyhatja jóvá;

2.1.2. elrendelheti, hogy további biztonsági intézkedéseket és ellenőrzéseket vezessenek be az újratelepítésre vonatkozóan;

2.2. enyhíthet az e melléklet 1.3.2-1.3.4. pontjában előírt intézkedéseken, amennyiben az újratelepítést legalább 3 hónappal az adott gazdaság 10 km-es sugarú körzetében való utolsó járványkitörés elfojtását követően végzik.

3. Újratelepítés sürgősségi vakcinázás esetén

3.1. A vakcinázási övezetben a gazdaságok újratelepítését vagy e melléklet 1. és 2. pontjának megfelelően, vagy a 65. § (2) bekezdés, vagy ugyanazon § (4) bekezdésének a), c) és d) pontjai szerint kell végezni.

 3.2.2 Az megyei kormányhivatal engedélyezheti a vakcinázási övezeten kívül található gazdaságok vakcinázott állatokkal való újratelepítését a 69. §-ban előírt intézkedések végrehajtását követően és a következő feltételek mellett:

3.2.1. amennyiben az újratelepített állatok között a vakcinázott egyedek aránya meghaladja a 75%-ot, legkorábban 28 nappal az utolsó fogékony állat beszállítását követően a vakcinázott állatokból szűrőpróbaszerűen vérmintákat kell venni a vírus nem strukturális fehérjéivel szemben termelődött ellenanyagok kimutatásán alapuló szerológiai vizsgálat céljából. A vizsgálandó minták számát a 4. számú melléklet 2.2. pontja szerinti statisztikai paraméterek alkalmazásával kell meghatározni. A nem vakcinázott állatokra az e melléklet 1. pontja szerinti rendelkezések érvényesek;

3.2.2. amennyiben a vakcinázott állatok aránya 75% alatti, a nem vakcinázott egyedek órállatoknak tekintendők és az 1. pont rendelkezéseit kell alkalmazni.

6. számú melléklet a 23/2005. (III. 23.) FVM rendelethez

1 Módosította: 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 48. § c), 42/2017. (VIII. 17.) FM rendelet 76. § c).

2 Módosította: 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 48. § c), 42/2017. (VIII. 17.) FM rendelet 76. § c).

A takarítás és fertőtlenítés alapelvei és szabályai

1. Általános elvek és eljárások

1.1. A 16. § szerinti takarítási és fertőtlenítési műveleteket hatósági állatorvos felügyelete mellett és utasításai szerint, a rendelkezésre álló legjobb technológiával kell elvégezni.

1.2. Az alkalmazandó fertőtlenítőszeret és azok koncentrációit a ragadós száj- és körömfájás elleni védekezés készenléti terve tartalmazza.

1.3. A fertőtlenítőszer hatékonyságának megőrzése érdekében azokat hosszú ideig nem szabad tárolni.

1.4. A fertőtlenítőszer és a fertőtlenítési eljárások kiválasztásakor figyelembe kell venni a kezelendő helyszín, járművek és tárgyak jellegét.

1.5. Biztosítani kell, hogy tisztító- és fertőtlenítőszer alkalmazása során fennálló körülmények azok hatékonyságát hátrányosan ne befolyásolják. A gyártó által megadott technikai paramétereket (nyomás, minimális hőmérséklet, behatási idő) be kell tartani. A fertőtlenítőszer hatékonyságát nem szabad más, például zsirolódó anyagokkal való esetleges kölcsönhatással veszélyeztetni.

1.6. A felhasznált fertőtlenítőszer típusától függetlenül alkalmazandó általános szabályok:

1.6.1. az almot, az almostrágyát és a trágyát a fertőtlenítőszerrel alaposan át kell áztatni;

1.6.2. valamennyi olyan felületet, amely szennyeződhetett, különösen a talajt, a padlót, a feljárókat és a falakat alapos keféléssel és súrolással végzett lemosással kell tisztítani az olyan berendezések vagy felszerelési tárgyak lehető legteljesebb mértékű eltávolítását vagy szétszerelését követően, amelyek máskülönben csökkentenék a takarítási és fertőtlenítési eljárás hatékonyságát;

1.6.3. ezt követően a fertőtlenítőszerrel újra alkalmazni kell a gyártó leírásában meghatározott minimális behatási ideig;

1.6.4. a tisztítási műveletekhez használt vizet a hatósági állatorvos előírásai szerint oly módon kell elvezetni, hogy megelőzhető legyen a vírus terjesztésének kockázata.

1.7. Amennyiben magas nyomású folyadékkal végzik a mosást és azt követően a fertőtlenítést, el kell kerülni a már megtisztított vagy fertőtlenített részek újrafertőződését.

1.8. Azon berendezéseket, felszereléseket és egyéb tárgyakat, melyek szennyeződhetnek, le kell mosni, fertőtleníteni kell, vagy meg kell semmisíteni.

1.9. Az e rendeletben előírt takarítást és fertőtlenítést dokumentálni kell a gazdaság nyilvántartásában, illetve a gépjárművek menetlevelében, illetve amennyiben hivatalos igazolás szükséges, azt a felügyelő hatósági állatorvos adja ki.

2. A fertőzött gazdaságok takarításának és fertőtlenítésének különleges feltételei

2.1. Előzetes takarítás és fertőtlenítés

2.1.1. Az állatok leölése közben minden intézkedést meg kell tenni, hogy a ragadós száj- és körömfájás vírusa szétszóródásának lehetősége elkerülhető, vagy annak esélye a lehető legkisebb legyen. Idetartozik többek között további fertőtlenítőberendezések alkalmazása, védőruhák használata, a zuhanyozás, a használt berendezések, eszközök, felszerelések fertőtlenítése és a szellőzőrendszer kikapcsolása.

2.1.2. A leölt állatok tetemeit fertőtlenítőszerrel le kell permetezni, majd ártalmatlanítás céljából zárt és szivárgásmentes konténerekben el kell távolítani azokat a gazdaságból.

2.1.3. Amint a fogékony állatok tetemeit eltávolították, a gazdaság azon részeit, ahol ezeket az állatokat elhelyezték, illetve a többi épület, udvar stb. azon részeit, amelyik fertőződött a leölés, levágás, mintavétel vagy post mortem vizsgálat során, az erre a célra jóváhagyott fertőtlenítőszerrel le kell permetezni.

2.1.4. Azon állati szövetdarabokat és vért, amelyek a levágás vagy a post mortem vizsgálat során az épületeken, udvarokon, eszközökön stb. durva szennyeződéseket hagytak, gondosan össze kell gyűjteni és a tetemekkel együtt ártalmatlanítani kell.

2.1.5. A felhasznált fertőtlenítőszer legalább 24 órán át a felületen kell hagyni.

2.2. Végső tisztítás és fertőtlenítés

2.2.1. A felületekről a zsiradékot és a szennyeződést zsíroldószer alkalmazásával el kell távolítani, és a felületeket hideg vízzel le kell mosni.

2.2.2. A hideg vizes lemosás után további fertőtlenítőszeres permetezést kell alkalmazni.

2.2.3. Hét nap után a helyszínt újból zsíroldószerrel kell kezelni, hideg vízzel leöblíteni, fertőtlenítőszerrel permetezni, majd ismét leöblíteni hideg vízzel.

3. A kontaminálódott alom, trágya és hígtrágya fertőtlenítése

3.1. A szilárd fázisú trágyát és a használt almot hőkezelés céljára úgy kell felhalmozni, hogy a trágya köbmétereként 100 kg granulált égetett mészhozzáadásával, egyenletesen legalább 70 °C-os hőmérsékletet érjen el, majd fertőtlenítőszerrel le kell permetezni és legalább 42 napon át állni kell hagyni. Ezen idő alatt a trágyát le kell fedni vagy meg kell forgatni, hogy biztosítani lehessen valamennyi réteg hőkezelését.

3.2. A hígtrágyát az utolsó fertőzött anyag hozzáadása után legalább 42 napig tárolni kell. Ez az időtartam meghosszabbítható, ha a hígtrágya erősen szennyezett, vagy kedvezőtlen időjárási körülmények uralkodnak. Ezen időtartam le is rövidíthető, ha fertőtlenítőszer adnak a hígtrágyához annak érdekében, hogy annak kémhatása annyira megváltozzék, hogy annak teljes mennyiségében elpusztuljon a ragadós száj- és körömfájás vírusa.

4. Különleges esetek

4.1. Amennyiben műszaki vagy biztonsági okokból kifolyólag a tisztítási és fertőtlenítési műveletek nem végezhetőek el az e rendeletben előírtak szerint, az épületeket vagy helyszíneket - amennyire csak lehet - meg kell tisztítani és le kell fertőtleníteni, hogy megelőzhető legyen a ragadós száj- és körömfájás vírusának terjedése. Az ilyen telepekre fogékony állatok legalább 1 évig nem telepíthetők.

→ 4.2.1 A 2.1. és 2.2. ponttól eltérve, szabadtartású gazdaságok esetében a megyei kormányhivatal a gazdaság típusát és az éghajlati körülményeket figyelembe véve különleges takarítási és fertőtlenítési eljárásokat állapíthat meg.

→ 4.3.2 A 3. ponttól eltérve, a trágya fertőtlenítésére vonatkozóan a megyei kormányhivatal különleges eljárásokat is megállapíthat, ha tudományos bizonyítékok alátámasztják, hogy az adott eljárás biztosítja a ragadós száj- és körömfájás vírusának hatékony elpusztítását.

1 Módosította: 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 48. § c), 42/2017. (VIII. 17.) FM rendelet 76. § a).

2 Módosította: 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 48. § c), 42/2017. (VIII. 17.) FM rendelet 76. § a).

7. számú melléklet a 23/2005. (III. 23.) FVM rendelethez**A tej kezelése a ragadós száj- és körömfájás vírusának hatékony elpusztítása céljából**

A. rész

Emberi fogyasztásra szánt tej és tejtermékek esetén

E rendelet szerint az alább felsorolt kezelések szavatolják a ragadós száj- és körömfájás vírusának emberi fogyasztásra szánt tejben és tejtermékekben történő elpusztítását. A tej és tejtermékek kezelésüket követően nem érintkezhetnek a ragadós száj- és körömfájás vírusának bármely potenciális forrásával.

1. Az emberi fogyasztásra szánt tejet legalább a következő kezelések egyikével kell kezelni:

- a) sterilizálás legalább F_0 3 érték mellett;
- b) UHT¹ kezelés;
- c) két alkalommal végzett HTST² kezelés, amennyiben a tej kémhatása pH 7,0 vagy annál magasabb;
- d) HTST kezelés, amennyiben a tej kémhatása pH 7,0 vagy az alatti;
- e) HTST és:
  - ea) a tej kémhatásának pH 6,0 alá történő csökkentése legalább 60 percig, vagy
  - eb) további melegítés legalább 72 °C-ra és vízelvonás.

2. A tejtermékeket a fenti kezelések egyikének kell alávetni, vagy az 1. pont szerint kezelt tejből kell előállítani azokat.

3. Minden egyéb kezelés jóváhagyását a minisztérium kérheti a bizottságtól, különös tekintettel az olyan nyers tejtermékekre, amelyek esetében a kémhatás pH 6,0 alá történő csökkentését és hosszabb érlelési időt alkalmaznak.

B. rész

Nem emberi fogyasztásra szánt tej és tejtermékek, valamint állati fogyasztásra szánt tej és tejtermékek esetén

E rendelet szerint az alább felsorolt kezelések szavatolják a ragadós száj- és körömfájás vírusának nem emberi vagy állati fogyasztásra szánt tejben és tejtermékekben történő elpusztítását. A tej és tejtermékek kezelésüket követően nem érintkezhetnek a ragadós száj- és körömfájás vírusának semmilyen potenciális forrásával.

1. A nem emberi fogyasztásra szánt és az állati fogyasztásra szánt tejet legalább a következő kezelések egyikével kell kezelni:

¹ UHT = ultrapasztőrözés; 132 °C-on legalább egy másodpercig végzett hőkezelés.

² HTST = magas hőmérsékleten végzett, gyors pasztőrözés; 72 °C-on legalább 15 másodperces hőtartással végzett hőkezelés vagy ezzel egyenértékű pasztőrözési eljárás, melynek hatására a kezelt tejen végzett foszfát-próba negatív.

a) sterilizálás legalább F_0 3 érték mellett;

b) UHT kombinálva a da) vagy a db) alpont szerinti kezeléssel;

c) két alkalommal végzett HTST kezelés;

d) HTST és:

da) a kémhatás pH 6,0 alá történő csökkentése legalább 60 percig, vagy

db) további melegítés legalább 72 °C-ra és vízelvonás.

2. A tejtermékeket a fenti kezelések egyikének kell alávetni, vagy az 1. pont szerint kezelt tejből kell előállítani azokat.

3. A fogékony állatok takarmányozására szánt olyan tejsavó, melyet az 1. pont szerint kezelt tejből állítanak elő, legkorábban 16 órával a tej alvadását követően gyűjthető be és kémhatása kiszállítás előtt mérve nem érheti el a pH 6,0 értéket.

8. számú melléklet a 23/2005. (III. 23.) FVM rendelethez

A lófélék forgalmának szabályai

1. Minimumintézkedések

Amennyiben az ország területén ragadós száj- és körömfájásjárvány-kitörést állapítottak meg, lóféléket az ország területéről kiszállítani tilos. E tilalom alól kivétel kizárólag abban az esetben tehető, ha a szállítandó lóféléket a lóútlevelel felül egy, a lófélék tagállamok közötti szállítására vonatkozó, a közösségi jogszabályoknak megfelelő, a minisztérium által kiadott bizonyítvány is kíséri.

2. További ajánlott intézkedések

2.1.1 Intézkedések a forgalom tilalma alatt

Abban az esetben, ha a megyei kormányhivatal a forgalom teljes szüneteltetését alkalmazza a 9. § (3) bekezdése szerint, a 6. és 12. § szerinti korlátozások alatt álló gazdaságokból csak olyan lófélék szállítása engedélyezhető, amelyek különleges állatorvosi kezelést igényelnek olyan létesítményekben, ahol fogékony állatokat nem tartanak és amennyiben az alábbi feltételek teljesülnek:

2.1.1. a süszkéghelyzetet egy olyan állatorvos által kiállított dokumentum igazolja, aki minden nap 0-24 óráig készenlétben van és elérhető;

2.1.2. a rendeltetési hely (pl. klinika) a szállításhoz írásban hozzájárul;

2.1.3. a szállítást az illetékes hatósági állatorvos engedélyezi, aki minden nap 0-24 óráig elérhető;

2.1.4. a lóféléket a szállítás során lóútlevelel kell, hogy kísérje a külön jogszabályban foglaltak szerint;

2.1.5. a készenlétben lévő állatorvost az indulás előtt tájékoztatni kell az útvonalról;

2.1.6. a lóféléket le kell kefélni és testfelületüket hatékony fertőtlenítőszerrel kell kezelni;

2.1.7. a lóféléket egy erre a célra szánt és erre szolgáló leszállító járművel kell szállítani, amelyet a használat előtt és után ki kell tisztítani és fertőtleníteni.

2.2. A lófélék forgalmának ellenőrzése a községi zárlatban és a védőkörzetben

2.2.1. A lófélék községi zárlaton és a védőkörzeten kívüli- forgalmára nem vonatkoznak különleges feltételek.

2.2.2. A lófélék községi zárlaton és védőkörzeten belüli forgalmára a következő feltételek vonatkoznak:

→ 2.2.2.1.¹ a községi zárlatban található, fogékony állatokat nem tartó gazdaságokban tartott lófélék használatát megfelelő tisztítási és fertőtlenítési intézkedések megtartása mellett a járási hivatal engedélyezheti. A védőkörzetben lévő telepeken tartott lovak használatára a fenti korlátozás nem vonatkozik;

2.2.2.2. a lófélék korlátozás nélkül szállíthatók erre a célra alkalmas leszállító járművel olyan gazdaságokba, amelyekben fogékony állatokat nem tartanak;

→ 2.2.2.3.² a járási hivatal esetileg engedélyezheti lófélék szállítását a célra alkalmas és nyilvántartott lószállító járművel fogékony állatokat nem tartó gazdaságból ugyanabban a községi zárlatban található másik olyan gazdaságba, ahol fogékony állatokat tartanak. Ebben az esetben a szállítóeszközt az állatok berakodása előtt és a rendeltetési gazdaság elhagyását megelőzően meg kell tisztítani és fertőtleníteni kell;

→ 2.2.2.4.³ a lófélék forgalmát a megyei kormányhivatal engedélyezheti közutakon, olyan gazdasághoz tartozó legelőkön, amelyekben nem tartanak fogékony állatokat, valamint lovaspályákon.

2.2.3. Nem korlátozható a lovak szaporítóanyagainak gyűjtése a községi zárlatban és a védőkörzetekben található olyan gazdaságokban, amelyekben nem tartanak fogékony állatokat, valamint a szaporítóanyagok olyan gazdaságokba történő szállítása, amelyekben fogékony állatokat nem tartanak.

2.2.4. A lófélék tulajdonosai, az állatorvos, az inszeminátor és a patkolókovács a védőkörzetben található olyan gazdaságokat, amelyekben fogékony állatokat tartanak, de amelyek nem tartoznak a 6. és 12. § szerinti korlátozások alá, a következő feltételek mellett látogathatják:

2.2.4.1. a lóféléket elkülönítve kell tartani a fogékony állatoktól és a fent említett személyek a fogékony állatokkal nem érintkezhetnek;

2.2.4.2. valamennyi látogatót nyilvántartásba kell venni;

2.2.4.3. a szállítóeszközöket és a látogatók lábbelijét érkezéskor és a telep elhagyását megelőzően tisztítani és fertőtleníteni kell.

9. számú melléklet a 23/2005. (III. 23.) FVM rendelethez

Termékek kezelése a ragadós száj- és körömfájás vírusának hatékony megsemmisítése céljából

A. rész

Állati eredetű termékek

1 Módosította: 151/2012. (XII. 29.) VM rendelet 23. § c), 42/2017. (VIII. 17.) FM rendelet 76. § i).

2 Módosította: 151/2012. (XII. 29.) VM rendelet 23. § c), 42/2017. (VIII. 17.) FM rendelet 76. § i).

3 Módosította: 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 48. § c), 42/2017. (VIII. 17.) FM rendelet 76. § a).

A húskészítmények, nyersbőr, irha, vérkészítmények, bél, trófeák és egyéb állati eredetű termékek kezelésének lehetséges módjait a ragadós száj- és körömfájás elleni védekezés készületi terve tartalmazza.

B. rész

Nem állati eredetű termékek

1. Az almot és szálastakarmányokat nem szükséges kezelni, amennyiben azokat csomagokban vagy bálákban fedél alatt, olyan helyen tárolták, amely a legközelebbi ragadós száj- és körömfájásjárvány-kitöréstől legalább 2 km-re található és addig nem bocsátják forgalomba azokat, amíg legalább három hónap el nem telik a 13. § szerinti tisztítási és fertőtlenítési intézkedések végrehajtását követően, de a községi zárlatban fennálló korlátozások megszűntét megelőzően semmi esetre sem.

2. Amennyiben az alomanyagokra vagy szálastakarmányokra a fenti feltételek nem teljesülnek, azokat az alábbi kezelések valamelyikével kell kezelni:

a) minimum 80 °C-os hőmérsékletű gőzzel történő kezelés zárt kamrában legalább 10 percig, vagy

b) legalább 8 órán át tartó és legalább 19 °C-os hőmérsékletű formalingázzal végzett kezelés, a készületi tervben meghatározottak szerint.

10. számú melléklet a 23/2005. (III. 23.) FVM rendelethez

Vakcinázás, illetve sürgősségi vakcinázás alkalmazásáról szóló döntés során figyelembe veendő kritériumok

1. *Védőoltás alkalmazásáról való döntés során figyelembe veendő kritériumok**

Kritériumok	Döntés: a vakcinázás	
	mellett	ellen
1. Fogékony állatok állománysűrűsége	magas	alacsony
2. A klinikai tüneteket mutató faj elsősorban	sertés	kérődző
3. Fertőzésre / kontaminációra gyanús állatok vagy ezekből származó vagy ezekkel érintkezett termékek községi zárlatból történő kiszállítását a járványügyi vizsgálat	igazolva	nem igazolva
4. A vírus légi úton történő terjedésének kockázata a fertőzött gazdaságból	magas	alacsony / kizárható
5. Megfelelő vakcina	rendelkezésre áll	nem áll rendelkezésre
6. Kitörések eredete (visszavezethetőség)	ismeretlen	ismert
7. A kitörések gyakorisága / a járványgörbe alakulása	gyorsan emelkedő	nem vagy lassan emelkedő

8. Kitörések területi megoszlása	széles körben elterjedt	egy területre korlátozódik
9. A közvélemény reakciója az állományok kiirtására	heves	közömbös
10. A vakcinázást követő régiókba sorolás elfogadható az ország számára?	igen	nem

* Az Állategészségügyi Tudományos Bizottság 1999-es jelentése szerint.

2. További kritériumok a sürgősségi vakcinázás bevezetésének eldöntéséhez

Kritériumok	Döntés: a vakcinázás	
	mellett	ellen
1. A régiókba sorolás harmadik országok által történő fogadtatása	ismert	nem ismert
2. A lehetséges járványvédelmi stratégiák előzetes gazdasági elemzése alapján valószínűsíthető, hogy	a sürgősségi vakcinázás nélküli stratégia lényegesen nagyobb gazdasági veszteségeket okozna a mezőgazdasági és egyéb gazdasági ágazatokban	a sürgősségi vakcinázást alkalmazó stratégia lényegesen nagyobb gazdasági veszteségeket okozna a mezőgazdasági és egyéb gazdasági ágazatokban
3. Valószínű, hogy a 24/48 órás szabály nem hajtható végre hatékonyan két egymást követő nap alatt*?	igen	nem
4. A fertőzött állományok kiirtásának jelentős szociális és lélektani hatása van a közvéleményre?	igen	nem
5. Nagyüzemi állattartó telepek érintettek nem nagy sűrűségű állatállománnyal rendelkező területen?	igen	nem
* A 24/48 órás szabály szerint a) a 12. § szerinti gazdaságok fertőzött állományai nem irthatók ki a betegség megállapítását követő 24 órán belül, és b) a fertőzésre- vagy kontaminációra gyanús állatok megelőző jellegű leölése nem hajtható végre biztonságosan 48 órán belül.		

3. A nagy sűrűségű állatállománnyal rendelkező területek meghatározása

3.1. E rendelet alkalmazása, és különösen az 55. § (2) bekezdése szerinti intézkedések során a nagy sűrűségű állatállománnyal rendelkező területek 3.2. pont szerinti, vagy a közösségi jogszabályok szerinti meghatározása közül a szigorúbbat kell használni.

3.2. Fogékony állatok

Fogékony állatokra vonatkozóan a „nagy sűrűségű állatállománnyal rendelkező terület” meghatározást kell alkalmazni arra a 10 km sugarú kör által határolt területre, melynek középpontját egy fertőzött vagy fertőzöttségre gyanús fogékony állatot tartó gazdaság képezi, amennyiben a megadott területen a fogékony állatok sűrűsége 1000 egyed/km²-nél magasabb. A fenti meghatározás akkor alkalmazható, ha a szóban forgó gazdaság olyan megyében található, ahol a fogékony állatok sűrűsége megyei átlagban 450 db/km²-nél magasabb, vagy ha távolsága egy ilyen megyétől kevesebb, mint 20 km.

11. számú melléklet a 23/2005. (III. 23.) FVM rendelethez

A nyers hús kezelése

A. rész

A nyers húsról alkalmazandó, a ragadós száj- és körömfájás vírusának hatékony megsemmisítésére alkalmas jóváhagyott módszerek naprakész listáját a betegség elleni védekezés készletlenti terve tartalmazza.

B. rész

A védőkörzetről származó fogékony állatok nyers húsával kapcsolatos további intézkedések naprakész listáját a készletlenti terv tartalmazza.

12. számú melléklet a 23/2005. (III. 23.) FVM rendelethez

A ragadós száj- és körömfájás élő vírusának vizsgálatára jogosult nemzeti referencia laboratórium

Ragadós száj- és körömfájás vírus vizsgálatára jogosult nemzeti referencia laboratórium:

Országos Állategészségügyi Intézet

1148 Budapest, Táborszki u. 2.

Telefon: (1) 460-6300

13. számú melléklet a 23/2005. (III. 23.) FVM rendelethez

Biológiai biztonsági előírások a ragadós száj- és körömfájás élő vírusával foglalkozó laboratóriumok és létesítmények számára

1. A ragadós száj- és körömfájás élő vírusának kezelését végző laboratórium meg kell, hogy feleljen az Európai Bizottság által kiadott „A ragadós száj- és körömfájás élő vírusát in vivo és in vitro vizsgáló laboratóriumokra vonatkozó minimumkövetelmények” című szabályzatban foglaltaknak, annak utolsó módosítása szerint.

2. A ragadós száj- és körömfájás élő vírusával foglalkozó laboratóriumban minden öt évben legalább két ellenőrzést kell tartani, az egyiket előzetes bejelentés nélkül.

3. Az ellenőrző csoportban részt vesz legalább

- egy, az Európai Bizottság által delegált szakértő,
- egy ragadós száj- és körömfájás szakértő,
- egy független szakértő, aki magas mikrobiológiai kockázattal dolgozó laboratóriumok biológiai biztonsági kérdéseivel foglalkozik.

4. Az ellenőrző csoport a 98/139/EK határozatnak megfelelően jelentést nyújt be a bizottságnak és a tagállamoknak.

14. számú melléklet a 23/2005. (III. 23.) FVM rendelethez

A nemzeti referencia laboratórium feladatai és kötelezettségei

1. Ragadós száj- és körömfájás vírusával foglalkozó laboratórium csak a lehető legmagasabb szintű biztonsági feltételek mellett működhet.

2. A nemzeti referencia laboratóriumot folyamatosan működtetni kell annak érdekében, hogy a hólyagok képződésével járó vírusos betegségek esetleges diagnosztizálásának feltételei adottak legyenek. E laboratórium felszerelése és az ott dolgozók képezése el kell, hogy érje azt a szintet, amely egy esetleges gyors kezdeti diagnózis felállításához elegendő.

3. A nemzeti referencia laboratóriumnak készleten kell tartania a ragadós száj- és körömfájás vírus valamennyi szerotípusa inaktivált referenciatörzseit, a vírusok elleni antiszérumokat, továbbá a gyors diagnózishoz szükséges egyéb reagenseket. A negatív diagnózis megerősítésére szolgáló megfelelő sejt kultúrákat a referencia laboratórium szintén folyamatosan készletben kell, hogy tartsa.

4. A nemzeti referencia laboratóriumnak alkalmasnak kell lennie nagyszámú szerológiai vizsgálat rövid idő alatt történő elvégzésére mind az arra szolgáló felszerelés, mind pedig a mozgósítható szakképzett személyzet vonatkozásában.

5. Elsődleges ragadós száj- és körömfájásjárvány-kitörés gyanúja esetén a készletben meghatározottak szerint a megfelelő számú mintát le kell venni, és azokat a megfelelő biológiai biztonsági óvintézkedések megtartásával haladéktalanul az ott megadott laboratóriumba kell szállítani. A ragadós száj- és körömfájás gyanújának felmerülése esetén szükséges mintavételhez felhasználható eszközök jegyzékét, azok fellelhetőségét valamint a minták laboratóriumba történő szállításának lehetséges módjait a készletben rögzíteni kell.

6. Antigén-tipizálást és genom karakterizálást kell végezni valamennyi közösségi szinten elsődlegesnek tekinthető járványkitörést okozó vírus esetében. Ezt a nemzeti referencia laboratórium is elvégezheti, amennyiben az ehhez szükséges feltételek rendelkezésre állnak. Amennyiben nem, akkor a nemzeti referencia laboratórium haladéktalanul megküldi az elsődleges járványkitörésből származó vírusmintát a közösségi referencia laboratórium részére, hogy az a diagnózist megerősítse és a vírus további vizsgálatát elvégezhesse, ideértve az utcai törzsnek a közösségi antigén- és vakcinabankokban lévő vakcinatörzsekkel való antigénrokonságának vizsgálatát is. Ugyanígy kell eljárni abban az esetben is, amennyiben a nemzeti referencia laboratórium harmadik országból származó vírusizolátumot kap és feltételezhető, hogy a fenti vizsgálatok elvégzése a Közösség érdekeit szolgálja.

7. A nemzeti referencia laboratórium az elvégzett vizsgálatok eredményéről jelentést küld a minisztériumnak, a minisztérium pedig jelentést tesz a közösségi referencia laboratóriumnak.

8. A nemzeti referencia laboratórium a közösségi referencia laboratórium segítségével gondoskodik arról, hogy a hatósági állatorvosok kellő biztonsággal felismerjék a ragadós száj- és körömfájás klinikai tüneteit.

9. A nemzeti referencia laboratórium kapcsolatot tart a közösségi referencia laboratóriummal és más országok nemzeti referencia laboratóriumaival a ragadós száj- és körömfájás jobb diagnosztikai módszereinek kifejlesztése és a hatékony információcsere érdekében.

10. A nemzeti referencia laboratórium részt vesz a közösségi referencia laboratórium által szervezett külső minőségbiztosítási és egyéb gyakorlatokon.

11. A nemzeti referencia laboratórium a 2. számú melléklet szerinti vizsgálati módszereket és standardokat alkalmazhatja. A nemzeti referencia laboratórium a bizottság részére - annak kérésére - igazolni köteles, hogy a használt vizsgálatok megfelelnek a fenti követelményeknek, illetve meghaladják azokat.

12. A nemzeti referencia laboratórium megfelelő szakismerettel kell rendelkezzen az összes, hólyagok képződésével járó vírusos állatbetegség és az encephalomyocarditis kórokozójának azonosítására annak érdekében, hogy a betegség diagnózisának felállítása a lehető legrövidebb idő alatt megtörténhessen és a járvány felszámolását mihamarabb meg lehessen kezdeni.

13. A nemzeti referencia laboratórium együttműködik más olyan laboratóriumokkal, amelyek szerológiai vizsgálatokat végezhetnek a ragadós száj- és körömfájás élő vírusának kezelése nélkül. Ezen laboratóriumok nem végezhetnek víruskimutatást hólyagok képződésével járó betegségekre gyanús állatból vett mintákból, így nem kell megfelelniük a 13. számú melléklet 1. pontjában említett biológiai biztonsági szabványoknak, de olyan, a referencia laboratórium által jóváhagyott vizsgálati módszereket kell alkalmazniuk, amelyek biztosítják a ragadós száj- és körömfájás vírus terjedésének megelőzését.

A vizsgálatok során a kétes vizsgálati eredményeket adó mintákat át kell adni a nemzeti referencia laboratóriumnak, hogy az a megerősítő vizsgálatokat elvégezhesse.

15. számú melléklet a 23/2005. (III. 23.) FVM rendelethez

Készenléti tervekre vonatkozó előírások

A készenléti terveknek legalább az alábbi követelményeknek kell megfelelniük:

1. Meg kell határozni a végrehajtáshoz szükséges, rendelet által nem szabályozott jogköröket, valamint a gyors és sikeres felszámolási kampány részleteit.

2. Rögzíteni kell a költségvetési lehetőségeket úgy, hogy az lefedje a ragadós száj- és körömfájásjárvány elleni küzdelem valamennyi elemét.

3. Utasítási láncot kell felállítani, amely járvány esetén garantálja a gyors és hatékony döntéshozatali folyamatot.

4. A minisztériumnak készen kell állnia arra, hogy járványkitörés esetén azonnal fel tudjon állítani egy működőképes nemzeti járványvédelmi központot, amely összehangolja a központi döntéshozatali egység által hozott valamennyi döntés végrehajtását. Ki kell jelölni azon személyt, aki koordinációs munkájával biztosítja, hogy a központ haladéktalanul feláll.

➡ 5.1 Részletes terveknek kell rendelkezésre állniuk, amelyek révén járványhelyzetben az illetékes megyei kormányhivatal képes a helyi járványvédelmi központ azonnali felállítására.

6. Meg kell határozni az együttműködés formáit a nemzeti járványvédelmi központ, a helyi járványvédelmi központok és az illetékes környezetvédelmi, közegészségügyi és egyéb érintett hatóságok és szervek között az állat-egészségügyi és egyéb kérdéseket érintő intézkedések megfelelő összehangolása érdekében.

7. Egy folyamatosan működő szakértői csoportot kell létrehozni - szükség esetén más tagállamokkal együttműködve - a szakmai háttér fenntartása érdekében és abból a célból, hogy segítse az állat-egészségügyi szolgálat munkáját a magas színvonalú járványkészültség elérésében.

8. Gondoskodni kell megfelelő forrásokról a gyors és hatékony kampány biztosítása érdekében, beleértve a személyi állományt, a felszerelést és a laboratóriumi kapacitást is.

9. Naprakész intézkedési kézikönyvet kell készenlétkben tartani. Ennek részletesen, átfogóan és gyakorlatiasan le kell írnia a ragadós száj- és körömfájásjárvány-kitörés esetén alkalmazandó valamennyi intézkedést.

10. Részletes sürgősségi vakcinázási tervet kell készíteni.

11. A személyi állománynak rendszeresen részt kell vennie:

11.1. a klinikai tünetekkel, a járványügyi vizsgálattal és a járványos betegségek elleni védekezéssel kapcsolatos képzésen;

11.2. szimulációs gyakorlatokon a következők szerint:

11.2.1. ötévente két alkalommal, az elsőt a készenléti terv jóváhagyását követő 3 éven belül, vagy

11.2.2. a járvány felszámolását követő ötéves időszak alatt, vagy

11.2.3. a 11.2.1. pontban említett két gyakorlat egyike helyett tartható olyan szimulációs gyakorlat is, amelyet egyéb kiemelten fontos járványos állatbetegség okozta járványkitörés készenléti tervében írtak elő.

11.3. a társhatóságokkal közösen tartott és az állattartókat és gyakorló állatorvosokat is bevonó kommunikációs tréningen az aktuális járványokkal kapcsolatban.

12. A készenléti tervek elkészítésénél számba kell venni azokat a forrásokat, amelyek szükségesek egy rövid időn belül nagy számú állat megbetegedésével járó, antigén-szerkezetileg különböző szerotípusok vagy törzsek okozta járványkitörés elleni védekezéshez, amelyre többek között szándékos fertőzés esetén lehet számítani.

13. A készenléti tervek készítésekor az állati tetemek és egyéb hulladékok nagy tömegű ártalmatlanítását oly módon kell megtervezni, hogy az sem állat- vagy közegészségügyi, sem pedig környezetvédelmi veszélyt ne okozzon, minimális zaj- és szagterheléssel járjon, valamint a lehető legkisebb mértékben károsítsa a természeti vagy épített környezetet.

14. A készenléti terveknek tartalmazniuk kell az állati tetemek és hulladékok járványkitörés esetén történő kezelésére és ártalmatlanítására alkalmas helyeket, illetve az ezzel foglalkozó engedélyezett vállalatok listáját.

15. A készenléti terveknek rögzíteniük kell az állattartók, a mezőgazdasággal foglalkozók, illetve a teljes hazai lakosság tájékoztatására vonatkozó iránymutatást, a médiával való kapcsolattartás formáit, illetve a nyilatkozattételi jogosultságokat.

16. számú melléklet a 23/2005. (III. 23.) FVM rendelethez

A. rész

Intézkedések a ragadós száj- és körömfájás vadon élő állatokban való megállapítása esetén

1. Amint a fogékony vadon élő állatokban megállapították a ragadós száj- és körömfájás elsődleges esetét, a betegség terjedésének megakadályozása érdekében a minisztérium haladéktalanul:

a) bejelenti az elsődleges esetet a 3. számú melléklet szerint;

b) állatorvosokból, vadászokból, vadbiológusokból és járványügyi szakértőkből álló szakértői csoportot hoz létre. A szakértői csoport a következőkben segíti az illetékes hatóságot:

ba) tanulmányozza a járványhelyzetet és meghatározza a fertőzött terület nagyságát a B. rész 4. b) pontjában megállapított rendelkezéseknek megfelelően;

bb) megállapítja a fertőzött területen a c) és d) pontban említetteken túl alkalmazandó intézkedéseket; ezek az intézkedések magukban foglalhatják a vadászat felfüggesztését és a vadon élő állatok etetésének tilalmát;

bc) kidolgozza a betegség felszámolásának tervét, amelyet a B. részben foglaltak szerint kell benyújtani a bizottságnak;

bd) ellenőrzéseket végez, hogy igazolja a ragadós száj- és körömfájás fertőzött területen történő megszüntetésére hozott intézkedések hatékonyságát;

c) elrendeli a kijelölt fertőzött területen a fogékony állatokat tartó gazdaságok megfigyelési zárlat alá helyezését, valamint:

ca) valamennyi gazdaságban a fogékony állatok fajok és korcsoportok szerinti hatósági összeírását. A listát a tulajdonosnak naprakészen kell tartania. Az összeírás során kapott információkat kérésre be kell mutatni, azok szemle alkalmával ellenőrizhetők. Szabadtartású gazdaságokban az első összeírást becslés alapján is el lehet végezni;

cb) a gazdaságban lévő, valamennyi fogékony állatnak zárt vagy más olyan helyen való tartását, ahol a vadon élő állatokkal való érintkezésük megakadályozható. A vadon élő állatok nem férhetnek hozzá olyan anyagokhoz (takarmány, alom, eszközök stb.), amelyekkel a gazdaságban lévő fogékony állatok később érintkezhetnek;

cc)¹ hogy a gazdaságba nem léphet be vagy azt nem hagyhatja el fogékony állat, kivéve, ha ezt a járványügyi helyzetre tekintettel a megyei kormányhivatal engedélyezi;

cd) a fogékony állatok istállójának, valamint magának a gazdaságnak a be- és kijáratánál megfelelő fertőtlenítést kell alkalmazni;

ce) a megfelelő biológiai biztonsági óvintézkedéseket minden olyan személlyel kapcsolatban, aki érintkezhetett vadon élő állatokkal, hogy csökkenjen a ragadós száj- és körömfájás vírusa terjesztésének kockázata; ezen óvintézkedések magukban foglalhatják a vadon élő állatokkal érintkezésbe került személyek ideiglenes belépési tilalmát fogékony fajokat tartó gazdaságokba;

cf) a gazdaságban minden, a ragadós száj- és körömfájás tüneteit mutató elhullott vagy beteg fogékony állat vizsgálatát a ragadós száj- és körömfájás jelenlétére vonatkozóan;

cg) a kilőtt vagy elhullva talált vadon élő állatok bármilyen testrésze, illetve minden olyan anyag vagy felszerelés a fogékony állatokat tartó gazdaságokba való bevitelének a tilalmát, amely fertőződhetett a ragadós száj- és körömfájás vírusával;

ch) fogékony állatok és azok szaporítóanyagainak a fertőzött területről való kiszállításának tilalmát;

d) intézkedik, hogy az összes, a kijelölt területen kilőtt vagy elhullva talált vadon élő állatot hatósági állatorvos a ragadós száj- és körömfájásra nézve megvizsgálja, hogy hatóságilag kizárja vagy megállapítsa a betegséget a járványkitörés 1. számú mellékletben található meghatározása szerint. Valamennyi, ragadós száj- és körömfájásra nézve pozitív vadon élő állat tetemét hatósági állatorvosi felügyelet mellett ártalmatlanítani kell, ezen felül

e) intézkedik, hogy az izolált ragadós száj- és körömfájás vírus genotípusa és jelenlegi vakcinatörzsekhez viszonyított antigén-sajátságai meghatározása céljából szükséges laboratóriumi vizsgálatot elvégezzék.

2. Ha a ragadós száj- és körömfájás olyan területen lépett fel vadon élő állatokban, amely egy másik tagállam területéhez közel esik, az érintett tagállam(ok) hatóságaival a szükséges járványvédelmi intézkedések megállapításában és végrehajtásában együtt kell működni.

B. rész

A vadon élő állatok ragadós száj- és körömfájás járványának felszámolási terve

1. A minisztérium - az A. részben meghatározott intézkedések sérelme nélkül - a ragadós száj- és körömfájás vadon élő állatokban való elsődleges előfordulásának megállapítását követő 90 napon belül tervezetet nyújt be a bizottságnak a betegségnek a fertőzöttnek nyilvánított területen történő felszámolására vonatkozóan, valamint tájékoztatja a bizottságot a területen található gazdaságokban már bevezetett intézkedésekről.

¹ Módosította: 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 48. § c), 42/2017. (VIII. 17.) FM rendelet 76. § a).

2. Amennyiben az 1. pont szerinti tervet a bizottság jóváhagyta, az abban foglalt intézkedések attól az időponttól felváltják az A. rész szerinti bevezető intézkedéseket.

TARTALOMJEGYZÉK

23/2005. (III. 23.) FVM rendelet	1
a ragadós száj- és körömfájás elleni védekezésről	1
I. Fejezet	1
BEVEZETŐ RENDELKEZÉSEK	1
A rendelet tárgya	1
Értelmező rendelkezések	1
II. Fejezet	1
A BETEGSÉG GYANÚJA	1
Betegség megállapítása	1
Ragadós száj- és körömfájás	2
Bejelentési kötelezettség	2
Intézkedések a betegség gyanúja esetén	3
Az intézkedések kiterjesztése	4
Ideiglenes községi zárlat	4
Intézkedések a betegség terjedésének megelőzésére	4
III. Fejezet	5
A BETEGSÉG MEGÁLLAPÍTÁSA	5
A megállapítást követő intézkedések	5
Járványügyi nyomozás	6
Takarítás, tisztítás, fertőtlenítés	6
A nem fogékony állatokkal kapcsolatos intézkedések	7
IV. Fejezet	7
INTÉZKEDÉSEK KÜLÖNLEGES KÖRÜLMÉNYEK KÖZÖTT FELLÉPŐ JÁRVÁNYKITÖRÉS ESETÉN	7
Zárt területek	7
Vágóhidak, határállomások és szállítóeszközök	8
V. Fejezet	8
INTÉZKEDÉSEK TÖBB JÁRVÁNYÜGYI EGYSÉGBŐL ÁLLÓ GAZDASÁGOKBAN ÉS KONTAKTGAZDASÁGOKBAN	8
Több járványügyi egységből álló gazdaságok	8
Kontaktgazdaságok	9
Az intézkedések összehangolása	10
VI. Fejezet	10
Községi zárlat és védőkörzet létesítése	10
VII. Fejezet	11
A KÖZSÉGI ZÁRLAT SZABÁLYAI	11
A községi zárlatban alkalmazandó intézkedések	11
Az állatok és a belőlük származó termékek szállítása a községi zárlatban	11
További intézkedések és eseti felmentések	11
Nyers hússal kapcsolatos intézkedések	12
Húskészítményekkel kapcsolatos intézkedések	13

Tejjel és tejtermékekkel kapcsolatos intézkedések	13
Fogékony állatokból származó spermával, petesejtekkel és embriókkal kapcsolatos intézkedések	14
Fogékony állatok trágyájának szállítása és kiszórása	15
Fogékony állatok nyers bőrével és irhájával kapcsolatos intézkedések	15
Gyapjúval, kérődzőkből származó szőrrel és sertéssörtével kapcsolatos intézkedések	16
Egyéb állati termékekkel kapcsolatos intézkedések	16
Takarmánnyal, szalastakarmánnyal, szénával és szalmával kapcsolatos intézkedések	16
Intézkedések visszavonása	17
VIII. Fejezet	17
A VÉDŐKÖRZET SZABÁLYAI	17
A védőkörzetben alkalmazandó intézkedések	17
A fogékony állatok forgalma	17
Fogékony állatok nyers húsával és az abból előállított húskészítményekkel kapcsolatos intézkedések	18
Fogékony állatokból származó tejre és az abból előállított tejtermékekre vonatkozó intézkedések	19
Fogékony állatok trágyájának szállítása és kiszórása	20
További intézkedések	21
Intézkedések visszavonása	21
IX. Fejezet	21
RÉGIÓKBA SOROLÁS, AZ ÁLLATFORGALOM ELLENŐRZÉSE ÉS AZONOSÍTÁS	21
Régiókba sorolás	22
Korlátozás alatt álló övezetben alkalmazandó intézkedések	22
A fogékony állatok azonosítása járványkitörés esetén	22
Az állatmozgatás ellenőrzése járványkitörés esetén	23
X. Fejezet	23
VAKCINÁZÁS	23
Vakcinák felhasználása, gyártása, értékesítése és ellenőrzése	23
A sürgősségi vakcinázás elrendelése	23
A sürgősségi vakcinázás feltételei	24
Védővakcinázás	24
Szuppresszív vakcinázás	25
A sürgősségi vakcinázás 1. fázisa	25
A sürgősségi vakcinázás 2. fázisa	27
Klinikai és szerológiai vizsgálat a vakcinázási övezetben (2-A. fázis)	28
Az állományok minősítése a vakcinázási övezetben (2-B. fázis)	29

Intézkedések a sürgősségi vakcinázás 3. fázisában	30
XI. Fejezet	32
A RAGADÓS SZÁJ- ÉS KÖRÖMFÁJÁSTÓL MENTES STÁTUSZ VISSZANYERÉSE	32
A mentes státusz visszanyerése sürgősségi vakcinázás nélkül	32
A mentes státusz visszanyerése vakcinázás segítségével	33
Az intézkedések módosítása a mentes státusz visszanyerése érdekében	33
Közösségen belüli kereskedelemre szánt állatok és állati termékek állat-egészségügyi bizonyítványa	34
A vakcinázott állatok forgalma a mentes státusz visszanyerését követően	34
XII. Fejezet	34
LABORATÓRIUMOK	34
A ragadós száj- és körömfájás élő vírusával foglalkozó laboratóriumok	34
Engedélyezett laboratóriumok	34
Referencia laboratóriumok	34
XIII. Fejezet	35
A BETEGSÉG DIAGNOSZTIZÁLÁSA	35
XIV. Fejezet	35
KÉSZENLÉTI TERV ÉS SZIMULÁCIÓS GYAKORLATOK	35
Készenléti terv	35
Szimulációs gyakorlatok	36
XV. Fejezet	36
JÁRVÁNYVÉDELMI KÖZPONTOK ÉS SZAKÉRTŐI CSOPORTOK	36
Nemzeti járványvédelmi központ	36
Nemzeti járványvédelmi központ technikai követelményei	37
Helyi járványvédelmi központok	38
A helyi járványvédelmi központok technikai követelményei	38
Szakértői csoport	39
XVI. Fejezet	39
NEMZETI ANTIGÉN- ÉS VAKCINABANK	40
XVII. Fejezet	40
KIEGÉSZÍTŐ JÁRVÁNYVÉDELMI INTÉZKEDÉSEK	40
Eseti járványügyi intézkedések	40
XVIII. Fejezet	41
ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK	41
1. számú melléklet a 23/2005. (III. 23.) FVM rendelethez	41
A járványkitörés meghatározása	41

2. számú melléklet a 23/2005. (III. 23.) FVM rendelethez	42
A ragadós száj- és körömfájás és a hólyagok képződésével járó egyéb vírusos betegségek elkülönítő kórjelzéséhez alkalmazandó diagnosztikai vizsgálati módszerek és standardok	42
A. rész	42
Diagnosztikai vizsgálatok	42
B. rész	43
Standardok	44
3. számú melléklet a 23/2005. (III. 23.) FVM rendelethez	45
A betegség bejelentése és azon további járványügyi információk, amelyeket ragadós száj- és körömfájás kitörés esetén továbbítani kell a bizottság és a Közösség többi tagállama felé	45
4. számú melléklet a 23/2005. (III. 23.) FVM rendelethez	46
A vizsgálatok és a mintavételezés rendje	46
5. számú melléklet a 23/2005. (III. 23.) FVM rendelethez	48
Gazdaságok újratelepítése	48
6. számú melléklet a 23/2005. (III. 23.) FVM rendelethez	49
A takarítás és fertőtlenítés alapelvei és szabályai	50
7. számú melléklet a 23/2005. (III. 23.) FVM rendelethez	52
A tej kezelése a ragadós száj- és körömfájás vírusának hatékony elpusztítása céljából	52
A. rész	52
Emberi fogyasztásra szánt tej és tejtermékek esetén	52
B. rész	52
Nem emberi fogyasztásra szánt tej és tejtermékek, valamint állati fogyasztásra szánt tej és tejtermékek esetén	52
8. számú melléklet a 23/2005. (III. 23.) FVM rendelethez	53
A lófélék forgalmának szabályai	53
9. számú melléklet a 23/2005. (III. 23.) FVM rendelethez	54
Termékek kezelése a ragadós száj- és körömfájás vírusának hatékony megsemmisítése céljából	54
A. rész	54
Állati eredetű termékek	54
B. rész	55
Nem állati eredetű termékek	55
10. számú melléklet a 23/2005. (III. 23.) FVM rendelethez	55

Vakcinázás, illetve sürgősségi vakcinázás alkalmazásáról szóló döntés során figyelembe veendő kritériumok	55
11. számú melléklet a 23/2005. (III. 23.) FVM rendelethez	57
A nyers hús kezelése	57
A. rész	57
B. rész	57
12. számú melléklet a 23/2005. (III. 23.) FVM rendelethez	57
A ragadós száj- és körömfájás élő vírusának vizsgálatára jogosult nemzeti referencia laboratórium	57
13. számú melléklet a 23/2005. (III. 23.) FVM rendelethez	57
Biológiai biztonsági előírások a ragadós száj- és körömfájás élő vírusával foglalkozó laboratóriumok és létesítmények számára	57
14. számú melléklet a 23/2005. (III. 23.) FVM rendelethez	58
A nemzeti referencia laboratórium feladatai és kötelezettségei	58
15. számú melléklet a 23/2005. (III. 23.) FVM rendelethez	59
Készletlenti tervekre vonatkozó előírások	60
16. számú melléklet a 23/2005. (III. 23.) FVM rendelethez	61
A. rész	61
Intézkedések a ragadós száj- és körömfájás vadon élő állatokban való megállapítása esetén	61
B. rész	62
A vadon élő állatok ragadós száj- és körömfájás járványának felszámolási terve	62